

OBEC ŽAKAROVCE

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE ŽAKAROVCE na roky 2023 – 2030

ŽAKAROVCE, SEPTEMBER 2022

Názov projektu: Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica
Kód projektu v ITMS2014+: NFP314011APG4

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Formulár 1 (Ú 1) Hlavička dokumentu PHRSR

Názov	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 - 2030
Územné vymedzenie :	Obec Žakarovce
Územný plán obce, schválený :	Uznesením OcZ Žakarovce č. 16/03/2018, dňa 23.03.2018
Dátum schválenia PHRSR :	
Číslo uznesenia OcZ Žakarovce :	
Dátum platnosti :	xx.xx.2023 – 31.12.2030
Verzia :	1.0.
Publikovaný verejne :	

Zdroj: vlastné spracovanie

Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa nasledovné aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

OBSAH DOKUMENTU „PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE ŽAKAROVCE NA ROKY 2023 – 2030“

OBSAH	3
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	4
ZOZNAM POUŽITÝCH FORMULÁROV, TABULIEK GRAFOV A ILUSTRÁCIÍ.....	6
1 ÚVOD	9
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	15
2.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	16
2.1.1 HISTÓRIA OBCE	16
2.1.2 PRÍRODNÉ POMERY	16
2.1.3 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	18
2.1.4 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	20
2.1.5 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	22
2.1.6 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	23
2.1.7 OBYVATELSTVO	33
2.1.8 HOSPODÁRSKE POMERY, PODNIKANIE A ZAMESTNANOSŤ	37
2.1.9 CESTOVNÝ RUCH	42
2.1.10 ŠKOLSTVO A VZDELANIE	47
2.1.11 ZDRAVOTNÍCTVO	48
2.1.12 SOCIÁLNA OBLASŤ	49
2.1.13 KULTÚRA	53
2.1.14 ŠPORT	54
2.1.15 BÝVANIE	55
2.1.16. SAMOSPRÁVA A JEJ FINANČNÉ ZDRAVIE	57
2.1.17 BEZPEČNOSŤ A VEREJNÝ PORIADOK	60
2.1.18 VYHODNOTENIE REALIZÁCIE OPATRENÍ A AKTIVÍT PHSR OBCE ŽAKAROVCE NA ROKY 2018 – 2022	60
2.1.19 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	64
2.1.20 EX-ANTE HODNOTENIE STAVU PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI	66
2.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	67
2.2.1 ANALÝZA VÄZIEB ÚZEMIA	67
2.2.2 VPLYV VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ	71
2.3. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	73
2.3.1 SWOT ANALÝZA	73
2.3.2 IDENTIFIKÁCIA POTRIEB A ODHAD BUDÚCEHO VÝVOJA OBCE	76
3 STRATEGICKÁ ČASŤ	80
3.1 NÁDVÄZNOSŤ NA STRATÉGIE VYŠŠEJ ÚROVNE	80
3.2 VÍZIE A CIELE STANOVENÉ NA REGIONÁLNEJ ÚROVNI	82
3.3 VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ OBCE ŽAKAROVCE	84
4 PROGRAMOVÁ ČASŤ	88
5 REALIZAČNÁ ČASŤ	93
5.1 SPOLUPRÁCA S PARTNERMI	93
5.2 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR	94
5.3 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHSR	94
5.4 MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHSR	95
5.5 AKČNÝ PLÁN PHSR	96
6 FINANČNÁ ČASŤ	109
6.1 INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN	109
7 ZÁVER	114
ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV	
ZOZNAM PRÍLOH	

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

a pod.	a podobne
AOTP	príspevok zamestnanosti ÚPSVaR
a.s.	akciová spoločnosť
CHLU	chránené ložiskové územie
CLLD	miestny rozvoj vedený komunitou
CR	cestovný ruch
ČOV	čistička odpadových vôd
DvHN	dávka v hmotnej núdzi
EAO	ekonomicky aktívna osoba
EŠIF	Európske štrukturálne investičné fondy
EU	Európska únia
FO	fyzická osoba
ha	hektár
IBV	Individuálna bytová výstavba rodinných domov
IS	index starnutia
IT	Informačné technológie
km	kilometer
KO	komunálny odpad
KOCR	Krajská organizácia cestovného ruchu
KSK	Košický samosprávny kraj
m	meter
MAS	Miestna akčná skupina
m n. m.	metrov nad morom
MOPS	Miestna občianska poriadková služba
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MRK	marginalizovaná rómska komunita
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
n. o.	nezisková organizácia
NFP	nenávratné finančné prostriedky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NP	Národný park
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
OcÚ	Obecný úrad
OcZ	Obecné zastupiteľstvo
OSN	Organizácia spojených národov
o. z.	Občianske združenie
PD SR	Partnerská dohoda Slovenskej republiky
PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PO	právnická osoba
POH	Program odpadového hospodárstva
PP	peňažný príspevok
PPnK	Peňažný príspevok na kompenzáciu
PZ SR	Policačný zbor Slovenskej republiky
r.	rok
REX	Regionálny rýchlik železničnej dopravy
SEZO	Združenie obcí (separovaný zber odpadu)

SODB	sčítanie osôb, domov a bytov
SR	Slovenská republika
s.r.o.	spoločnosť s ručením obmedzeným
STEEP	analýza vonkajších faktorov
SWOT	analýza silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození
ŠU SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TANAP	Tatranský národný park
ŤZP	ťažko zdravotne postihnutý
ŤZP-S	ťažko zdravotne postihnutý so sprievodcom
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
VUC	Vyšší územný celok
VZN	Všeobecne záväzne nariadenie
Zb.	zbierka
ZMOHR	Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
Z. z.	zbierka zákonov

ZOZNAM POUŽITÝCH FORMULÁROV, TABULIEK, GRAFOV A ILUSTRÁCIÍ

Zoznam formulárov podľa obsahových častí dokumentu

Číslo formulára (označenie podľa metodiky)	OBSAHOVÁ ČASŤ DOKUMENTU Názov formulára	Umiestnenie formulára v dokumente
ÚVODNÁ ČASŤ		
1 (Ú 1)	Hlavička dokumentu PHRSR	Úvodná strana
2 (Ú 2)	Zámer spracovania PHRSR	text
3 (Ú 3)	Harmonogram spracovania PHRSR	text
4 (Ú 7)	Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHRSR	text
5 (Ú 8)	Dokumenty súvisiace so spracovávaním PHRSR	text
6 (Ú 6)	Zoznam členov pracovných skupín	Príloha č. 3
ANALYTICKÁ ČASŤ		
7 (A 1)	Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát	text
8 (Ú 9)	Ex - post hodnotenie obdobia od roku 2018	text
9 (A4)	Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	text
10 (A 7)	Evidencia podnikateľských subjektov	Príloha č. 4
11 (A 8)	Evidencia mimovládnych organizácií	Príloha č. 5
12 (A 6)	STEEP analýza obce Žakarovce	text
13 (A 5)	SWOT analýza obce Žakarovce	text
STRATEGICKÁ ČASŤ		
14	Prehľad cieľov stanovených v PHSR KSK 2016 - 2022	text
15	Prehľad cieľov a priorít stratégie CLLD územia MAS HNILEC na roky 2018 – 2023	text
16 (S 1)	Prehľad cieľov stanovených v PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030	text
17	Prehľad priorít a opatrení stanovených v PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030	text
PROGRAMOVÁ ČASŤ		
18 (P 1)	Rozvojová stratégia obce ŽAKAROVCE na roky 2023 - 2030	text
REALIZAČNÁ ČASŤ		
19 (R 5)	Plán monitorovania a hodnotenia PHRSR	text
20 (R 6)	AKČNÝ PLÁN implementácie PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030	text
FINANČNÁ ČASŤ		
21	Finančný plán realizácie aktivít PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030 (€)	text
22 (F5)	Indikatívny rozpočet - sumarizácia	text

Zdroj : Vlastné spracovanie

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Administratívne a územné začlenenie

Tabuľka 2 Dostupnosť k významnej infraštruktúre z obce Žakarovce

Tabuľka 3 Vybavenie obce technickou infraštruktúrou

Tabuľka 4 Štruktúra domov podľa plynovej prípojky

Tabuľka 5 Územia európskeho významu v okrese Gelnica

Tabuľka 6 Výmera pôdy obce Žakarovce k 31.12.2021

Tabuľka 7 Produkcia emisií základných znečisťujúcich látok v okrese Gelnica (v tonách)

Tabuľka 8 Ročné priemery emisií základných znečisťujúcich látok v regióne
(monitorovacia stanica Krompachy ul. SNP)

Tabuľka 9 Množstvo komunálneho odpadu podľa druhov odpadu (v tonách) okres Gelnica

Tabuľka 10 Nakladanie s komunálnym odpadom (KO) v okrese Gelnica

Tabuľka 11 Vývoj počtu a hustota obyvateľov v obci Žakarovce

Tabuľka 12 Veková štruktúra obyvateľov obce od r. 1996

- Tabuľka 13** Veková štruktúra obyvateľov v základných vekových kategóriách k 31.12.2021
- Tabuľka 14** Vývoj osôb v poproduktívnom veku od r. 1996 k 31.12.2021
- Tabuľka 15** Pohyb obyvateľstva v obci Žakarovce
- Tabuľka 16** Štruktúra obyvateľov podľa rodinného stavu v obci Žakarovce k 1.1.2021
- Tabuľka 17** Sobášnosť a rozvodovosť v obci Žakarovce
- Tabuľka 18** Vývoj početného zastúpenia vekovej skupiny 0 – 4 rokov v obci Žakarovce
- Tabuľka 19** Obyvateľstvo podľa národnosti v obci k 01.01.2021
- Tabuľka 20** Náboženské vyznanie
- Tabuľka 21** Odvetvová štruktúra subjektov pôsobiach v obci
- Tabuľka 22** Počty ekonomicky aktívnych právnických osôb (PO) a fyzických osôb – podnikateľov (FO-P) pôsobiach v obci k 31.12.
- Tabuľka 23** Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (v €)
- Tabuľka 24** Celkový počet uchádzačov o zamestnanie v obci Žakarovce k 31.12.2021
- Tabuľka 25** Počet uchádzačov o zamestnanie (UoZ) podľa veku v obci Žakarovce
- Tabuľka 26** Počet uchádzačov o zamestnanie (UoZ) podľa vzdelania v obci k 31.12.2021
- Tabuľka 27** Počet uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie k 31.12.2021
- Tabuľka 28** Počet uchádzačov o zamestnanie (UoZ) podľa profesie posledného zamestnania k 31.12.2021
- Tabuľka 29** Služby cestovného ruchu (CR) v okolí – ubytovanie a stravovanie
- Tabuľka 30** Vybrané charakteristiky k školským zariadeniam v obci Žakarovce
- Tabuľka 31** Štruktúra obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v obci Žakarovce k 1.1.2021
- Tabuľka 32** Najbližšia základná ambulantná zdravotná starostlivosť
- Tabuľka 33** Sociálna infraštruktúra v obci Žakarovce
- Tabuľka 34** Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi (DvHN) a niektorých dávok ÚPSVaR k 31.12.2021
- Tabuľka 35** Veková štruktúra osôb uznaných za ŤZP – stav k 31.12.2021
- Tabuľka 36** Veková štruktúra držiteľov preukazu ŤZP– stav k 31.12.2021
- Tabuľka 37** Počet poberateľov - peňažné príspevky (PP) na kompenzáciu podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu (PPnK) s trvalým pobytom v obci Žakarovce
- Tabuľka 38** Vybraté špecializované sociálne poradenstvá v okolí
- Tabuľka 39** Infraštruktúra kultúry
- Tabuľka 40** Kultúrne aktivity v obci počas roka
- Tabuľka 41** Infraštruktúra športu obce Žakarovce
- Tabuľka 42** Športové aktivity v obci počas roka
- Tabuľka 43** Domy v obci podľa typu
- Tabuľka 44** Štruktúra domov podľa obdobia výstavby
- Tabuľka 45** Domy podľa formy vlastníctva
- Tabuľka 46** Domy podľa typu vodovodnej prípojky
- Tabuľka 47** Domy podľa typu kanalizačného systému
- Tabuľka 48** Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb
- Tabuľka 49** Analýza ekonomického hospodárenia obce (na základe záverečného účtu r. 2019 – 2021 a rozpočtov na roky 2022 – 2024)
- Tabuľka 50** Aktuálna zadlženosť obce

- Tabuľka 51** Hodnotenie implementácie opatrení/aktivít PHSR obce Žakarovce na roky 2018 – 2022 - HOSPODÁRSKA OBLASŤ
- Tabuľka 52** Hodnotenie implementácie opatrení/aktivít PHSR obce Žakarovce na roky 2018 – 2022 - SOCIÁLNA OBLASŤ
- Tabuľka 53** Hodnotenie implementácie opatrení/aktivít PHSR obce Žakarovce na roky 2018 – 2022 - ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ
- Tabuľka 54** Zrealizované aktivity PHSR obce Žakarovce na roky 2018 - 2022
- Tabuľka 55** Nerealizované aktivity PHSR obce Žakarovce na roky 2018 - 2022
- Tabuľka 56** Čiastočne zrealizované/prebiehajúce aktivity PHSR obce Žakarovce na roky 2018 - 2022
- Tabuľka 57** Územné členenie

Zoznam grafov

- Graf 1** Zastúpenie mužov a žien na celkovom počte obyvateľov obce Žakarovce (vývoj v období rokov 2002-2021)
- Graf 2** Veková pyramída obyvateľov obce Žakarovce k 31.12.2021
- Graf 3** Ekonomická štruktúra obyvateľov z hľadiska veku v obci Žakarovce od r. 2002 (v %)

Zoznam ilustrácií

- Obrázok 1** Mapa – obec Žakarovce
- Obrázok 2** Susediace katastrálne územia obce Žakarovce (satelitná kompozícia)
- Obrázok 3** Finančné hospodárenie obce Žakarovce za rok 2021 (podľa FinStat)
- Obrázok 4** Výsledok hospodárenia obce Žakarovce od roku 2008
- Obrázok 5** Poloha obce k významnejším sídelným štruktúram

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Žakarovce na roky 2023 – 2030“ bol vypracovaný v zmysle zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, v rámci realizácie projektu „ Podpora regionálneho rozvoja najmenej rozvinutého okresu Gelnica “ Operačného programu Efektívna verejná správa a jeho schválením Obecným zastupiteľstvom v Žakarovciach bude nahrádzať dokument „ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2018 – 2022“.

Je základným dokumentom pre riadenie samosprávy, vychádzajúc z poznania situácie a konkrétnych potrieb občanov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov, vytvára predstavu o budúcom vývoji územia spolu s opatreniami a aktivitami na jej zabezpečenie.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Žakarovce na roky 2023 - 2030 je vypracovaný v návaznosti na

- implementáciu projektu „Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica“, v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa a spolufinancovaný Európskym sociálnym fondom.; Kód projektu v ITMS2014+: 314011APG4, v súlade so Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z314011APG4 medzi Ministerstvom vnútra SR a Mestom Gelnica, financovaný z vlastných zdrojov mesta Gelnica vo výške spolufinancovania uvedeného projektu,
- legislatívnu povinnosť pre obec v zmysle zákona č. 539/2008 Z.z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov,
- aktuálne výzvy, problémy a priority v rozvoji obce v kontexte nových prístupov k rozvoju územia (inteligentné, zelené, udržateľné obce a pod.) s dôrazom na zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov, podnikateľského prostredia, životného prostredia a vplyvov vonkajšieho prostredia,
- definovanie národných priorít implementácie Národnej stratégie regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2030, Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027,
- identifikované nové možnosti čerpania nenávratných finančných prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), zdrojov štátneho rozpočtu z kapitol jednotlivých ministerstiev, regionálnej úrovne Košického samosprávneho kraja (KSK) a Miestnej akčnej skupiny (MAS) HNILEC, o.z. Margecany v prospech obce a všetkých jej obyvateľov, vzhľadom na nové programové obdobie regionálnej politiky EÚ a nové rozvojové priority EÚ,
- ukončenie platnosti strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žakarovce roky 2018 – 2022“ k 31.12.2022 a možnosťou vypracovania nového dokumentu s platnosťou dokumentu do roku 2030.

Formulár 2 (Ú 2) Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 - 2030
Forma spracovania	- Proces tvorby dokumentu bude zabezpečený v rámci implementácie projektu „Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica“; Kód projektu v ITMS2014+: 314011APG4, v súlade

	s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií schválenej Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 197/2017 zo dňa 26. apríla 2017 s Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja miest a obcí pre programové obdobie po roku 2020.
Riadenie procesu spracovania	- V mesiaci marec 2022 začali prípravné práce tvorby PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030 a gestorom bol poverený koordinátor prípravných prác a menovaní členovia prípravného tímu. - Prípravný tím mal za úlohu pripraviť podklady na rozhodnutie samosprávy o aktualizácii alebo o spracovaní nového dokumentu PHRSR, o jeho forme, obsahu, rozsahu a rozvojovom smerovaní, ktoré boli súčasťou Vstupnej správy a bol zložený so zástupcov zamestnancov Obecného úradu, organizácií obce a zástupcov občanov obce. - Vstupná správa pre spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 – 2030 bola schválená uznesením Obecného zastupiteľstva v Žakarovciach č. 21/2022 zo dňa 07.06.2022. - Dňa 08.06.2022 bol menovaný koordinátor tvorby stratégie, zriadený riadiaci výbor a tím pre koordináciu tvorby PHRSR pozostávajúci z pracovných skupín zložených zo zamestnancov obce, poslancov OcZ, zástupcov organizácií v obci a občanov k vypracovaniu dokumentu PHRSR podľa jeho obsahu. - Zapojenie verejnosti do procesu tvorby dokumentu prebiehala formou dotazníkového prieskumu a rozhovormi s vedením obce a jej zamestnancami, miestnymi podnikateľmi, zástupcami organizácií a občanmi obce. - Informovanie prebiehalo formou webovej stránky obce www.zakarovce.sk, prostredníctvom zasadnutí OcZ a zasadnutí komisií pri OcZ Žakarovce.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovávaný v období apríl – december 2022, vid' harmonogram spracovania v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- Financovanie procesu tvorby dokumentu bolo zabezpečené v rámci implementácie projektu „Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica“; Kód projektu v ITMS2014+: 314011APG4, v súlade so Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z314011APG4 a z vlastných zdrojov mesta Gelnica vo výške spolufinancovania uvedeného projektu. Nenávratný finančný príspevok je poskytnutý v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa a spolufinancovaný Európskym sociálnym fondom. Poskytovateľ príspevku : Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár 3 (Ú3) Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
	2022									2023		
Termín	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Potreba tvorby nového strednodobého strategického rozvojového dokumentu obce Žakarovce vyplynula z realizovanej analýzy potrieb, nových výziev, problémov, zo zistenia, že existujúce PHRSR obce Žakarovce na roky 2018 – 2022 nerieši adekvátne aktuálne výzvy a problémy, ako aj z dôvodu, aby sa naplnili podmienky pre prístup k finančným a iným zdrojom pre ďalší rozvoj obce. Výsledky tejto analýzy boli zapracované do Vstupnej správy k vypracovaniu strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 – 2030“, ktorá bola schválená uznesením Obecného zastupiteľstva v Žakarovciach č. 21/2022 zo dňa 07.06.2022.

Vstupná správa k vypracovaniu strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 – 2030“ (ďalej len Vstupná správa PHRSR) bola vypracovaná v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií schválenej Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 197/2017¹ zo dňa 26. apríla 2017 a Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja miest a obcí pre programové obdobie po roku 2020.²

PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030 je strednodobý strategický programový dokument, vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR do roku 2030, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, vypracovaný pri uplatnení partnerstva, určuje hlavné smery jeho vývoja, stanovuje ciele, dôležité potreby a úlohy vo všetkých oblastiach života k napĺňaniu vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce Žakarovce. Súčasťou dokumentu je aj určený spôsob monitorovania a hodnotenia, ktorý na základe ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v § 8 upravuje podmienky spracovania dokumentu Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, jeho schvaľovanie a aktualizáciu. Dokument určuje podmienky personálneho a finančného zabezpečenia plnenia opatrení/ aktivít, jeho pravidelné vyhodnocovanie a jeho aktualizáciu a zmenu.³

V rámci celého procesu prípravy a spracovania PHRSR boli používané rôzne metódy zapájania verejnosti, najmä prostredníctvom zverejňovania dôležitých informácií na webovom sídle obce, na facebookovej stránke obce, uskutočnenie dotazníkového prieskumu občanov obce, organizovaním verejných stretnutí s miestnymi obyvateľmi, odbornými poradnými skupinami, pracovnými skupinami. Dokument v záverečnej fáze jeho spracovania bol verejne pripomienkovaný, prerokovaný a schvaľovaný Obecným zastupiteľstvom.

Formulár 4 (Ú 7) Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHRSR

Metóda zapojenia verejnosti do prípravy PHRSR	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno	áno	áno
Informačné formuláre, tabuľky údajov,			
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači			
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno

Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny			
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	áno
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Odborné poradné skupiny			
Pracovné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja vypracovaných na úrovni miest a obcí, regiónov, samosprávnych krajov a štátu v súlade s programovými dokumentmi Európskej únie pre využitie zdrojov fondov EÚ.

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje procesom plánovania a programovania v súvislosti s dokumentmi vyššej úrovne (Európska úroveň), na ktoré nadväzujú dokumenty nižšej úrovne (národná, regionálna) až po miestnu úroveň.

Formulár 5 (Ú8) Dokumenty súvisiace so spracovávaním PHRSR

Názov dokumentu Postavenie dokumentu/ úroveň	obstaranie/ schvaľovanie dokumentu	Časové zameranie	Relevantnosť k spracováva nému PHRSR	Zdroj
EURÓPSKA ÚROVEŇ				
Zmluva o fungovaní Európskej únie	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://eur-lex.europa.eu/
Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://eur-lex.europa.eu/
Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027 – Partnerská dohoda	EÚ	Do roku 2027	vysoká miera	www.partnerskadohoda.gov.sk/
Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj	EÚ	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.minzp.sk/agenda-2030/
Európa 2020	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://www.eu2020.gov.sk/europ-a-2020/
Horizont Európa 2021 - 2027	EÚ	Do roku 2027	vysoká miera	https://www.consilium.europa.eu/
Európska zelená dohoda	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://ec.europa.eu/
Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://ec.europa.eu/
Európsky pilier sociálnych práv (2017)	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://www.consilium.europa.eu/
NÁRODNÁ ÚROVEŇ				
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/SLOVE NSKO-2030.pdf
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mirri.gov.sk/sekcie/vi-zia-a-strategia-rozvoja-slovenska-do-roku-2030/

Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018 - 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/narodny-investicny-plan/
Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie r. 2020 - 2024	Úrad vlády SR	Do roku 2024	vysoká miera	https://www.mpsr.sk/programove-vyhlasenie-vlady-slovenskej-republiky-na-obdobie-rokov-2020-2024/
Národný program reforiem SR 2020	Úrad vlády SR	Do roku 2024	vysoká miera	https://www.mfsr.sk/
Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja	Úrad vlády SR	neurčené	vysoká miera	https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-539
Strategický plán SR pre investície z eurofondov r. 2021 - 2027	Úrad vlády SR	Do roku 2027	vysoká miera	https://www.eurofondy.gov.sk/
Koncepcia územného rozvoja Slovenska	Úrad vlády SR	neurčené	vysoká miera	https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/vystavba-5/uzemne-planovanie/dokumenty/koncepcia-uzemneho-rozvoja-slovenska-kurs2001
Plán obnovy a odolnosti SR	Úrad vlády SR	neurčené	vysoká miera	https://www.mfsr.sk/sk/verejnost/plan-obnovy-odolnosti/
Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/strategia/strategicky-plan-rozvoja-dopravy-sr-do-roku-2030
Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/cestovny-ruch-7/legislativa-a-koncepcne-dokumenty/
Stratégia pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do r. 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.minv.sk/?strategia-pre-rovnost-inkluziu-a-participaciju-romov-do-roku-2030
Atlas rómskych komunit na Slovensku 2019	Úrad vlády SR	neurčené	vysoká miera	https://www.minv.sk/?atlas-romskych-komunit-2019
Envirostratégia SR 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.minzp.sk/iep/strategicke-materialy/envirostrategia-2030/
Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 - 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.economy.gov.sk/energetika/navrh-integrovaneho-narodneho-energetickeho-a-klimatickeho-planu
Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 - 2025	Úrad vlády SR	Do roku 2025	vysoká miera	https://www.enviroportal.sk/clanok/mzp-sr-program-odpadoveho-hospodarstva-sr-2021-2025
Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021 - 2027	Úrad vlády SR	Do roku 2027	vysoká miera	https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/plan-rozvoja-verejnych-vodovodov-verejnych-kanalizacii-pre-uzemie-sr-n
Akčný plán rozvoja okresu Gelnica	Úrad vlády SR	Do roku 2022	vysoká miera	https://www.nro.vicepremier.gov.sk/site/assets/files/1298/akcny_plan_rozvoja_okresu_gelnica.pdf
REGIONÁLNA ÚROVEŇ				
PHRSR Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022	KSK	Do roku 2022	vysoká miera	https://web.vucke.sk/sk/uradnatabula/rozvoj-regionu/program-hosp-socialneho-rozvoja/
Program obnovy krajiny Košického kraja	KSK	aktuálne	stredná miera	https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/regionalny-rozvoj/program-obnovy-krajiny/
Koncepcia rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji	KSK	aktuálna	stredná miera	https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/kultura/aktuality/koncepcia-rozvoja-kultury-kosickom-samospravnom-kraji-2020-2025-2030.html
Stratégia MAS HNILEC na roky 2018 - 2023	MAS Hnilec, o. z.,	Do roku 2023	vysoká miera	https://www.mashnilec.sk/

Stratégia rozvoja cestovného ruchu v okrese Gelnica na obdobie rokov 2019 - 2025	MAS Hnilec, o.z.,	Do roku 2025	vysoká miera	Stratégia rozvoja cestovného ruchu v okrese Gelnica na obdobie rokov 2019-2025 (výhľadovo 2030) - turistická destinácia Hnilecká dolina 2030 (webnode.sk)
MIESTNA ÚROVEŇ				
Územný plán obce Žakarovce	Obec Žakarovce	aktuálny	Vysoká miera	https://www.zakarovce.sk/
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2018 - 2022	Obec Žakarovce	2018 - 2022	Vysoká miera	https://www.zakarovce.sk/
Viacročný rozpočet obce	Obec Žakarovce	aktuálny	Vysoká miera	https://www.zakarovce.sk/
Komunitný plán sociálnych služieb obce Žakarovce na roky 2022 - 2027	Obec Žakarovce	2022 - 2027	Vysoká miera	https://www.zakarovce.sk/

Zdroj : Vlastné spracovanie

V záverečnej fáze spracovania dokumentu je vstupom do procesu prerokovania (zverejnenie a následne prerokovanie) samotný návrh PHRSR a Správa o hodnotení strategického dokumentu odborne spôsobilou osobou Okresného úradu Gelnica, Odboru životného prostredia v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.⁴

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na obdobie 2023 – 2030 je kľúčovým strednodobým strategickým dokumentom, ktorý určuje prioritné smerovanie obce a bude pomáhať k všestrannému rozvoju svojho územia, k starostlivosti o kvalitu životného prostredia, k potrebám svojich obyvateľov a k ochrane a zveľaďovaniu kultúrneho a prírodného dedičstva.

Dokument navrhuje trvale udržateľnú rozvojovú stratégiu zameranú na hospodársky a sociálny rozvoj obce efektívnym využívaním zdrojov (prírodných, historických, kultúrnych, priestorových, materiálnych, technických, ľudských, finančných a iných) za aktívneho dodržiavania princípov ochrany životného prostredia.

Cieľom PHRSR nie je vyriešiť všetky problémy vyskytujúce sa na jeho území, ale ukázať cestu, ktorá umožní vytvoriť vhodné predpoklady pre ich riešenie.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030 obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu vnútorného prostredia, vonkajšieho prostredia a súčasnej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné rizika a ohrozenia v náväznosti na existujúce koncepcie.

Je zameraná na zisťovanie využívania vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja k definovaniu podmienok udržateľného rozvoja, identifikáciu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území s posúdením väzieb na širšie územia.

Analýza vychádza zo získaných informácií databáz, kvantitatívnych a kvalitatívnych dát.

Formulár 7 (A 1) Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
	Obecný úrad Žakarovce	https://www.zakarovce.sk/
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk
Bývanie	Obecný úrad Žakarovce	https://www.zakarovce.sk/
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obecný úrad Žakarovce	https://www.zakarovce.sk/
	Materská škola Žakarovce	
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Zdravotníctvo	Zzz.sk	https://www.zzz.sk/zariadenia/okres-gelnica/
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Sociálna starostlivosť	Obecný úrad Žakarovce	https://www.zakarovce.sk/
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
Ekonomická situácia, zamestnanosť	Obecný úrad Žakarovce	https://www.zakarovce.sk/
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk
	FinStat	www.finstat.sk
Technická infraštruktúra, dopravná infraštruktúra a vybavenosť obce	Obecný úrad Žakarovce	https://www.zakarovce.sk/
	Ministerstvo životného prostredia SR	www.minzp.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Železnice Slovenskej republiky	https://www.geocaching.com/
Životné prostredie	Obecný úrad Žakarovce	https://www.zakarovce.sk/
	Ministerstvo životného prostredia SR	www.minzp.sk
	Ministerstvo životného prostredia SR	Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia (sazp.sk)
	Ministerstvo zdravotníctva SR	www.mzsr.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk
Cestovný ruch	Obecný úrad Žakarovce	https://www.zakarovce.sk/
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

2.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

2.1.1 HISTÓRIA OBCE

Prvá písomná zmienka o obci Žakarovce sa nachádza v listine z 18. novembra 1368, kedy sa nazývala Villa Zakery a zo znenia listiny vyplýva, že dedina existovala už dlhšiu dobu, na území, ktoré v roku 1282 patrilo rodu pánov z Jakloviec a určitý podiel majetkov v dedine vlastnil gelnický richtár Perenger a po ňom gelnický prísažný Petermann.

Vznikla ako banská obec na území Gelnice a jej ďalším historickým vývojom sa menil názov obce nasledovne: z roku 1374 Zachary, z roku 1390 Sakar, z roku 1477 Sakaar, z roku 1773 Zekarowcze, z roku 1808 Žakarovce. Po maďarsky sa obec úradne nazývala Zsakaróc, Zákárfalu.

Niekedy okolo roku 1390 sa obec pravdepodobne kúpou dostala do rúk Richnavského panstva Perényiovcov a spolu s ním ju v roku 1460 dostali dediční župani Spiša Zápoľskí, následne po nich ju vlastnili Thurzovci, od roku 1693 patrila Csákyovcom.

Železnorudné a medené bane boli v obci od 16. storočia, v roku 1872 ich získala Těšínsko-třínecká železiarska spoločnosť Albrechta Habsburského a časť z nich patrila Prakovským železiarňam. Koncom 19. storočia bola postavená pražiareň rudy a lanovka.

V roku 1787 bolo v obci 74 domov a 551 obyvateľov, v roku 1828 bolo 94 domov a 685 obyvateľov. Pre obyvateľov mal okrem baníctva veľký význam aj provizorníctvo. Pri požiari v roku 1898 vyhorela takmer celá obec. V roku 1906 trval štrajk baníkov 4 týždne, baníci štrajkovali aj v roku 1918.⁷

Za 1. Československej republiky boli obyvatelia obce prevažne zamestnaní v baníctve a v lesnom hospodárstve. Obyvatelia obce sa zapojili do partizánskeho hnutia a SNP.

Po roku 1881 bola obec administratívne začlenená pod Spišskú župu, pred rokom 1960 pod okres Gelnica Košický kraj, po roku 1960 pod okres Spišská Nová Ves, Východoslovenský kraj, po roku 1996 pod okres Gelnica a Košický kraj.⁵

2.1.2 PRÍRODNÉ POMERY

Kataster obce Žakarovce je obkolesený pásmom zalesnených vrchov a patrí do subprovincie Vnútrotných Západných karpát, oblasti Slovenského rudohoria a geomorfologického celku Volovské vrchy, polcelku Hnilecké vrchy.

Územie obce je z hľadiska geologickej stavby súčasťou

- mezozoika vnútrotných Karpát tvorený pieskovecami, ílovitými a vápnitými bridlicami a vápencami (bodvasilašské a sinské vrstvy) v severovýchodnej časti katastra,
- mladšieho paleozoika vnútrotných Karpát tvorený zlepenkami, pieskovecami, pestrými ílovitými bridlicami, vulkanitmi (malužinské, knolské, cejkovské súvrstie) v severnej a severovýchodnej časti katastra),
- staršieho paleozoika gemerika, tvorené metamorfovanými spilitovo–keratofýrovými vulkanitmi, fylitmi, zriedkavo karbonátmi (sykavské súvrstvie) a metabazaltmi (stredný – vrchný devón),
- staršieho paleozoika gemerika, tvorené metabazaltmi pyroklastickými brekciami, aglomerátmi a uloženinami pyroklastických prúdov (južná časť katastra).

Základné geochemické typy hornín v území sú ílovce (severná časť katastra) a metapsamity (stredná a južná časť katastra).

Z hľadiska vertikálnej členitosti typu reliéfu sa v území prevláda vrchovinový reliéf s veľmi silne členitou vrchovinou tvorený tenkými pokryvmi polygénnych elúvií, delúvií a horninami, v západnej časti územia nižšia hornatina, silne členitá nižšia hornatina.

Kvartérny pokryv územia tvorí nečlenené predkvartérne podložie s nepravidelným pokryvom bližšie nerozlíšených svahovín a sutín - metamorfované kryštallické horniny (bridlice, fylity, svory, ruly, migmatity, amfibolity), nekarbonatické mezozoické horniny (najmä slieňovce, zlepenice, kremence) a mozaika karbonatických, metamorfovaných kryštallických hornín.

Z pôd v oblasti prevládajú kambizeme, kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín.

Zrnitostná trieda pôdy v území je hlinitá a piesočnato hlinitá - stredne kamenitá, štrkovitá (20-50%), so strednou retenčnou schopnosťou priepustnosti a vlhkým vlhkostným režimom pôd.

Územie odvodňuje Žakarovský potok, prameniáci vo Volovských vrchoch, pod Krompašským vrchom, meria 5,4 km, v intraviláne obce Žakarovce priberá 4 nepomenované prítoky a je ľavostranný prítok Hnilca, ktorý odvodňuje celú Hnileckú dolinu až k ústiu rieky Hornád pri vodnej nádrži Ružín v obci Margecany.

Celé územie katastra patrí podľa **fyto geografického členenia** do bukovej fyto geograficko - vegetačnej zóny kryštallicko-druhohornej oblasti Volovské vrchy. Územie je pomerne husto porastené zmiešanými, ihličnatými a listnatými lesmi, v ktorých prevažujú jedľovo – bukové lesy.⁶

Katastrálne územie obce patrí do najlesnatejšieho okresu Slovenskej republiky, do okresu Gelnica so 74% zalesnosťou, pričom v území sa nachádzajú lesné pozemky na rozlohe 388,85 ha, tvoriace 45,12% podiel rozlohy katastrálneho územia. Prirodzenú vegetáciu v území tvoria lesy, v ktorých prevládajú jedľovo - bukové lesy. Rozšírenými drevinami sú jedľa, borovica sosna, červený smrek, buk a ostatné listnaté dreviny ako hrab, breza previsnutá, lieska obyčajná a ďalšie.⁵

Územie patrí do mierne chladnej a veľmi vlhkej klimatickej oblasti s priemernou júlovou teplotou v rozmedzí 12-16 °C, s priemernou januárovou teplotou -5 až -6 °C a s priemernou ročnou teplotou vzduchu okolo 6 °C. Územie je pomerne bohaté na vlahu, priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje na úrovni cca 600-800 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok okolo 20-30 mm, v júli 80-100 mm. Priemerný počet dní s hmlou v území je 20-50 dní v oblasti v podhorských až horských svahových polôh a 70-300 dní v horských oblastiach strednej až západnej časti katastra. Hodnoty teplôt, zrážok, smer vetra a ďalšie klimatické prvky sú prispôbené reliéfom, vegetáciou a činnosťou človeka. K miestnej odlišnosti klímy dochádza v závislosti od nadmorskej výšky. Lesné územia, ktoré v území prevládajú majú chladnejšiu a vlhšiu klímu oproti zvyšnému územiu.⁶

2.1.3 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

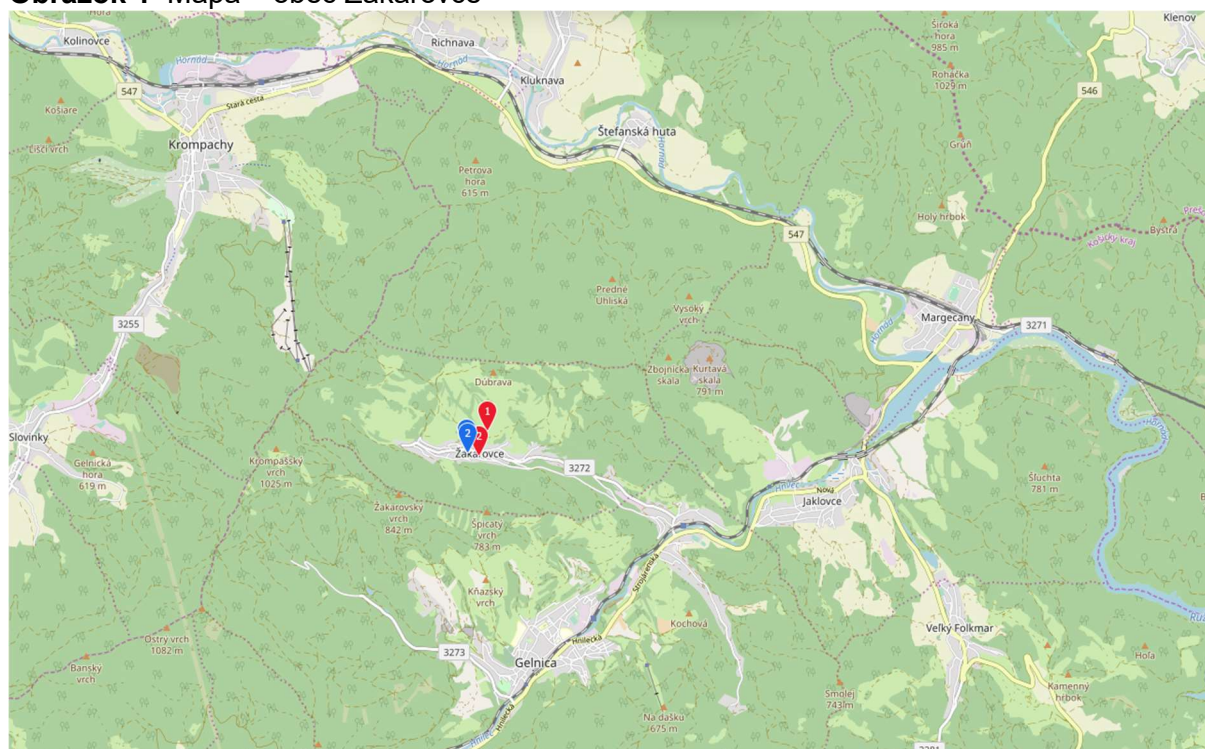
Obec Žakarovce sa rozprestiera na rozlohe 862 ha (8,62 km²), v nadmorskej výške 533 m.n.m., patrí do administratívneho celku okresu Gelnica v tzv. Hnileckej doline a nachádza sa v severovýchodnej časti Slovenského rudohoria, severozápadnej časti Košického kraja. Z geomorfologického hľadiska patrí územie do provincie Západné Karpaty, do oblasti Slovenské rudohorie, geomorfologického celku Volovské vrchy, polcelku Hnilecké vrchy. Územie je odvodňované riekou Hnilec, prostredníctvom Žakarovského potoka. Na hornom toku rieky Hnilec je vybudovaná vodná nádrž Palcmanová Maša a má význam z hľadiska vodohospodárskeho a rekreačného.

Tabuľka 1 Administratívne a územné začlenenie

Názov obce	Žakarovce
Názov okresu	Gelnica
Názov kraja	Košický samosprávny kraj
Štatút	obec
Kód obce	526649
Kód katastrálneho územia	873942

Zdroj : Obecný úrad

Obrázok 1 Mapa – obec Žakarovce

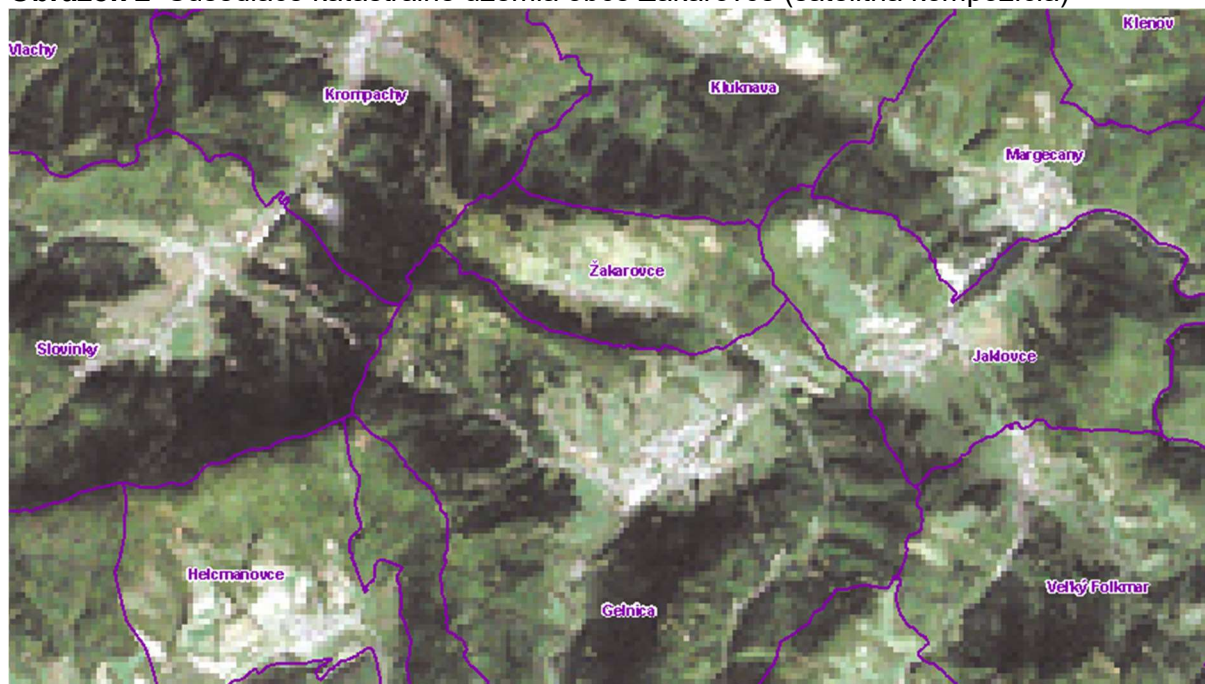
Zdroj : <https://mapa.zoznam.sk/>

Susediace katastrálne územia obce Žakarovce

- katastrálne územie mesta Gelnica
- katastrálne územie mesta Krompachy
- katastrálne územie obce Kluknava
- katastrálne územie obce Jaklovce

Obrázok 2 Susediace katastrálne územia obce Žakarovce (satelitná kompozícia)

Zdroj : [Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia \(sazp.sk\)](https://www.sazp.sk/)

Obec Žakarovce je prístupná prostredníctvom štátnej cesty III. triedy č. 3272 zo štátnej cesty II. triedy č. 546 zo smerov Gelnica a Jaklovce a je koncovou obcou a katastrálne územie susedí s katastrálnym územím okresného mesta Gelnica, ktoré je sídlom inštitúcií štátnej a verejnej správy s vybudovanou infraštruktúrou školstva, zdravotníctva, obchodu a služieb.

Tabuľka 2 Dostupnosť k významnej infraštruktúre z obce Žakarovce

Trasa	Dĺžka (km)	Čas (min.)
Žakarovce – Gelnica, časť Mária Huta	3	4
Žakarovce – Jaklovce	5,2	7
Žakarovce – Gelnica	6,1	9
Žakarovce – Margecany	9,1	13
Žakarovce – Prakovce	12,6	15
Žakarovce – Krompachy	20,2	21
Žakarovce – Široké (D1)	26,1	30
Žakarovce – Spišské Podhradie (D1)	34,4	36
Žakarovce – Prešov	38	42
Žakarovce – Košice	42,6	47
Žakarovce – Spišská Nová Ves	48,7	50
Žakarovce – Košice - Airport	49,8	53
Žakarovce – Banská Bystrica	190	151
Žakarovce – Bratislava	398	270

<https://www.google.com/maps>

Do obce premáva prímestská autobusová doprava Eurobus SAD Košice/ Spišská Nová Ves, najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy je v časti Gelnice - Mária Huta 3 km, najbližšia zastávka rýchlodvlakov je v meste Gelnica 6,1 km (trasa Margecany – Banská Bystrica) a v obci Margecany 9,1 km (hlavná železničná elektrifikovaná trasa Košice – Margecany – Bratislava), najbližší prístup k diaľnici D1 je v obci Široké vo vzdialenosti 26,1 km a 34,4 km v obci Spišské Podhradie, najbližšie letisko v Košiciach medzinárodného významu vzdialené z obce 50 km.

Obec Žakarovce je prístupná prostredníctvom štátnej cesty III. triedy č. 3272 zo štátnej cesty II. triedy č. 546 zo smerov Gelnica a Jaklovce a z hľadiska prejazdnosti je koncovou obcou.

Prevažne zalesnený kataster sa využíva najmä na lesohospodársku činnosť, na pasenie hospodárskych zvierat a kosenie lúk. Lesy tvoria prevažne zmiešané jedľovo - bukové lesy. Živočíšstvo je zastúpené vtákmi ako sýkorka, pinka, drozd, čížik, oriešok, sojka straka a cicavcami ako veverica, zajac, syseľ, srnčia zver, diviacia zver, jelenia zver, líška, vlk, rys, kuna a jazvec.

Kataster obce patrí z hľadiska ochrany prírody do chráneného vtáčieho územia patriacej medzi lokality NATURA 2000 v Chránenom vtáčom území Volovské vrchy pre hniezdenie vtákov ako bocian čierny, ďateľ bieločrptý, včelár lesný, rybárik riečny a muchárik červenochrptý.

2.1.4 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Tabuľka 3 Vybavenie obce technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	ÁNO/NIE
Vodovod	ÁNO
Kanalizácia	NIE
ČOV	NIE
Plyn	NIE
Elektrina, Verejné osvetlenie	ÁNO
Obecný rozhlas	ÁNO
Mobilný operátor	ÁNO
Internet	ÁNO

Zdroj : Obecný úrad

Zásobovanie pitnou vodou

V obci je vybudovaný Obecný verejný vodovod v správe Podtatranskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Poprad, na zabezpečovanie obce a jej obyvateľov pitnou vodou, s napojením v súčasnosti 296 rodinných domov (84,33%), pričom obec vykonáva opatrenia so snahou rozšírenia vodovodnej siete na 100%. Zdroje pitnej vody tvoria pramene v kú Žakarovce – 2 pramene v lokalite Zlamany jarok a Močidlá a niekoľko menších prameňov z viacerých lokalít katastra obce, ktoré spravujú fyzické osoby obce. Z prameňov je pitná voda dodávaná zásobovacím rozvodovým potrubím samospádom k odberateľom obce a do domácností. V časti rómskej osady v koncovej časti obce v lokalite Zuzana sú zavedené prípojky, z ktorých niektoré sú nefunkčné, pričom obec plánuje dobudovanie verejnej vodovodnej siete v tejto lokalite a plánuje zabezpečiť aj výdajník pitnej vody na čipové karty.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd, ČOV

V obci nie je vybudovaná kanalizácia na odvádzanie splaškových vôd, z uvedeného dôvodu ani čistenie odpadových vôd, okrem 1 ČOV, ktoré vlastní majiteľ rodinného domu a ďalší majitelia rodinných domov majú vybudované žumpy alebo septiky.

Dažďové vody sa odvádzajú prostredníctvom cestných rigolov a z nich stekajú do miestneho potoka. Obec plánuje riešiť zadržiavanie vody v území budovaním vodozadržných opatrení. Obec má zámer zapojiť sa do projektov zameraných na vybudovanie obecnej kanalizácie a vybudovanie ČOV.

Zásobovanie plynom

Obec nie je napojená na zemný plyn pre nepriaznivú polohu k hlavnej distribučnej sieti aj vzhľadom na hornatosť terénu, problematické technické riešenie distribučnej siete, územia a záujem občanov a zásobovanie teplom obyvatelia využívajú prostredníctvom kúrenia tuhým palivom alebo elektrickou energiou.

Tabuľka 4 Štruktúra domov podľa plynovej prípojky

DOMY PODĽA TYPU PLYNOVEJ PRÍPOJKY k 1.1.2021	POČET	%
Plynová prípojka	1	0,29
Bez plynovej prípojky	339	99,12
Nezistený	2	0,58
SPOLU	342	100

Zdroj : Štatistický úrad SR, SODB 2021

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je zásobovaná elektrickou energiou prenosovej a distribučnej sústavy spoločnosti Východoslovenská Distribučná a. s. Košice 22 kV vzdušným vedením z elektrickej stanice (ES) mesta Krompachy cez 4 transformačné stanice 22/0,4kV umiestnené v rôznych častiach obce podľa výkonu napojených odberateľov, následne prostredníctvom vzdušných rozvodov NN k spotrebiteľom a do domácností.

Verejné osvetlenie

Svetelné body verejného osvetlenia sú umiestnené na stĺpoch NN siete elektrického vedenia a vlastných stĺpoch obce osadených k rozšíreniu verejného osvetlenia.

Verejné osvetlenie je vo všetkých častiach obce, pričom je potrebné prepojenie lokality Dolina s centrálnou časťou obce s potrebnou modernizáciou.

Obecný rozhlas

Obecný rozhlas je funkčný, jeho technologické vybavenie je už však zastaralé a je potrebná jeho modernizácia.

Telekomunikácie a internet

V celej obci sa nachádza telekomunikačná sieť k pripojeniu pevnej telefónnej linky spoločnosti Slovak Telekom, a.s., Bratislava s možnosťou využívania služby pripojenia internetu a televízie. Pokrytie telekomunikačného a internetového signálu v spodnej časti obce vyhovujúce a hornej časti je nevyhovujúce. Medzi hlavných operátorov poskytujúcich telekomunikačné a internetové služby v obci patria okrem spoločnosti Slovak Telekom aj spoločnosti Orange Slovensko a.s. Bratislava a O₂ Slovakia s.r.o Bratislava, pričom spoločnosť Orange Slovensko a.s. poskytuje aj služby televízie. Internetové služby a služby televízie v častiach nedostatočného pokrytia signálu sú okrem spoločnosti Slovak Telekom realizované aj prostredníctvom služieb pripojenia do internetovej siete súkromných firiem (napr. Folkis).

Kamerový systém

V obci je vybudovaný kamerový systém so 6 kamerami na monitorovanie najkritickejších miest územia k zvýšeniu bezpečnosti, ochrane zdravia a majetku obyvateľov obce, jej návštevníkov a iných subjektov pôsobiach na jej území, ale v budúcnosti plánuje obec rozšíriť sieť kamerového zabezpečenia.

2.1.5 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

CESTNÁ DOPRAVA

Územie je prístupné prostredníctvom štátnej cesty III. triedy č. 3272 napojením zo štátnej cesty II. triedy č. 546 zo smerov Gelnica a Jaklovce a z hľadiska prepojenia územia je koncovou obcou. Stav miestnych komunikácií tohto času nie je vo vyhovujúcom stave kôli nedostatku finančných prostriedkov, pričom na území obce sa nachádza 3500 m ciest III. triedy (III/3272) a približne 12000 m miestnych komunikácií.

Miestne komunikácie majú prevažne bezprašnú povrchovú úpravu, ale aj nespevnené, ich kvalita sa pomerne rýchlo zhoršuje, nakoľko sú extrémne namáhané nákladnou dopravou prevládajúcou hlavne drevnú hmotu. Z hľadiska statickej dopravy v obci nie je vybudovaný žiaden chodník pre peších z dôvodu špecifických územno-technických pomerov spočívajúcich vo veľmi úzkych uliciach, ktoré nedávajú obecnej samospráve priestor na výstavbu chodníkov popri miestnych komunikáciách. V obci nie sú vybudované žiadne parkoviská kôli nedostatku verejného priestranstva pred dôležitými objektami v obci, pričom parkovacie miesta sú v okolí miestnych komunikácií nespevnené, pričom je potrebné riešiť parkovanie pred dôležitými objektami v obci, kde v súčasnosti je parkovanie riešené na krajniciach štátnej cesty a miestnych komunikácií.

Je však potrebné postupne pristupovať ku komplexnej oprave miestnych komunikácií a ciest v celej obci, ale aj previesť úpravy verejných priestranstiev s vytvorením parkovísk a odpočinkových zón pre obyvateľov, ale aj pre turistov vrátane informačných systémov.

Verejnú prepravu obyvateľov zabezpečuje autobusová doprava Košického samosprávneho kraja - Eurobus a. s. Spišská Nová Ves a v obci sa nachádzajú 5 drevené autobusové zastávky pre linky verejnej hromadnej dopravy, pričom celkovo v obci sú celkom 6 zástavky autobusu.

ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

Územím obce neprechádza železničná trať. Najbližšia železničná trať prechádza v 3 km vzdialenej časti mesta Gelnica Mária Huta (železničná zastávka Žakarovce) - neelektrifikovaná jednokoľajová železničná trať celoštátnej železničnej dopravy v smere Margecany – Červená Skala (v cestovnom poriadku pre verejnosť označená ako železničná trať číslo 173) so zastávkou pre osobné vlaky. V susednom meste Gelnica vo vzdialenosti 6,1 km od obce je železničná stanica pre rýchliky, osobné vlaky a vlaky nákladnej železničnej dopravy so železničnou vlečkou umožňujúcou nákladnú dopravu a aj nakládku tovaru (hlavne drevnú hmotu) a je súčasťou prepojenia Zvolen – Banská Bystrica - Margecany – Košice.

Z hľadiska napojenia na rýchlostné železničné dopravné trate – hlavná železničná trať Slovenska v smere Košice - Žilina - Bratislava prechádza najbližšie k obci Žakarovce v 9,1 km vzdialenej obci Margecany.

LETECKÁ DOPRAVA

Najbližšie letisko je z obce vzdialené 50 km v meste Košice a menšie letisko sa nachádza v 76 km vzdialenom Poprade, oba sú medzinárodného významu.

STATICKÁ DOPRAVA

Obec nemá vybudované žiadne parkoviská pred dôležitými objektami verejného života z dôvodu špecifických územno-technických pomerov spočívajúcich vo veľmi úzkych uliciach, iba nespevnené parkovacie miesta, ale obec má záujem v ďalšom období riešiť tento problém.

Obyvatelia obce a jej návštevníci parkovanie riešia priamo na svojich pozemkoch, na krajnici popri štátnej ceste alebo miestnej komunikácii.

CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Cyklistická doprava je podľa Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike definovaná ako samostatný druh dopravy, ktorá sa v obci využíva k zabezpečeniu prepravy hlavne na kratšie vzdialenosti po štátnej ceste č. III/3272 a po miestnych komunikáciách predovšetkým na potreby presunu v rámci obce, za nákupmi a pod., ale aj po štátnej ceste č. II/546 do mesta Gelnica a blízkych susedných obcí za občianskou vybavenosťou. Populárne je jej využívanie v rámci cykloturistiky a trávenia voľného času, pretože výraznou mierou prispieva k fyzickej a psychickej pohode obyvateľov a tým k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľstva. Nároky užívateľov cyklodopravy neustále rastú na vyčlenenie priestoru pre cyklistov, na zriadenie cyklotrás nielen v katastri ale aj v širšom území. Vysoká rozdrobenosť pozemkov na území Slovenskej republiky a s tým súvisiace náklady s ich majetkovo-právnym vysporiadaním, rozmanitosť terénu, predovšetkým v horských oblastiach majú za následok zvýšené náklady pri realizácii a budovaní cyklistických komunikácií, pričom uvedomujúc si *absenciu cyklochodníkov v území obce Žakarovce* a aj širšom okolí v počiatočných rokoch rozvoja cyklistickej infraštruktúry je preto reálnejšie dosiahnuť rozšírenie ponuky cyklokomunikácií realizáciou cyklopruhov a cyklokoridorov na existujúcich komunikáciách spolu s príslušným dopravným značením a doplnkovou cykloinfraštruktúrou.⁷ Cyklistické trasy a chodníky a infraštruktúra cyklodopravy a cykloturistiky v území nie sú vybudované.

PEŠIA DOPRAVA

Chodníky v obci nie sú vybudované kôli špecifickým územno-technickým pomerom (úzke ulice), pričom chodci využívajú prechod po krajnici štátnej cesty alebo miestnych komunikáciách, kde je nižšia intenzita dopravy, nakoľko Žakarovce sú koncovou obcou, čo je z hľadiska bezpečnosti cestnej premávky rizikové.

2.1.6 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Základným predpokladom pre zdravie ľudí je čisté životné prostredie. Na zdravie obyvateľov nepriaznivo vplyva napr. znečistené ovzdušie, hluk, nebezpečné chemické látky, taktiež zmena klímy v podobe extrémnych zmien počasia, povodní, čo môže negatívne vplyvať na kvalitné životné podmienky, čím sú ohrozené ekosystémové služby, ako je prístup k vode a výroba potravín. Ľudské zdravie a dobré životné podmienky úzko súvisia so stavom a kvalitou životného prostredia ako sú čistý vzduch, čistá voda, pôda vhodná na výrobu zdravých potravín. V obci nie je žiadna priemyselná výroba, ktorá by priamo vplyvala na zhoršovanie životného prostredia zvýšeným znečistením ovzdušia, zvýšeným hlukom, produkovaním nebezpečných chemických látok a pod.

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je krajinotvorný program, ktorého úlohou je zvýšenie ekologickej stability od najmenších celkov až po celoeurópske siete. Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je dokumentácia ÚSES dokumentáciou ochrany prírody a krajiny a vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability.⁸

ÚSES je taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu. ÚSES môže byť nadregionálny (GNÚSES), regionálny (RÚSES) alebo lokálny (MÚSES).

Na území okresu Gelnica bolo vyčlenených 8 biocentier, z toho 4 biocentrá nadregionálneho významu a 4 biocentrá regionálneho významu.

Biocentrá nadregionálneho významu (NRBc) :

- NRBc 1 Branisko,
- NRBc 2 Humenec,
- NRBc 3 Kloptaň – Kojšovská hoľa boli vyčlenené v rámci Aktualizácie GNÚSES SR z roku 2000/2002 (Nariadenie vlády SR. č. 528/2002 Z.z.). Na území okresu Gelnica boli aktualizované a konkretizované hranice týchto biocentier a bolo upravené pôvodné NRBc Kloptaň rozšírením o územie Kojšovskej hole – nový názov NRBc Kloptaň – Kojšovská hoľa, nakoľko pôvodne vyčlenené biocentrum nespĺňalo niektoré kritériá a zásady uvedené vyššie (napr. požiadavky pre trvalý výskyt veľkých šeliem, výskyt kurovitých vtákov). V centrálnej časti Volovských vrchov bolo vyčlenené ešte
- NRBc 4 Zlatý stôl – Volovec ako nové biocentrum, pričom je významnejšou lokalitou výskytu veľkých šeliem a kurovitých vtákov ako pôvodne vyčlenené biocentrum NRBc Kloptaň. Zvažuje sa aj možnosť spojenia biocentier NRBc Kloptaň – Kojšovská hoľa a NRBc Zlatý stôl – Volovec do jedného veľkého biocentra, ktoré zároveň predstavuje aj najvýznamnejšiu časť chráneného vtáčieho územia SKCHVU036 Volovské vrchy s ťažiskovým výskytom lesných a horských druhov vtákov v tejto časti územia.

Zároveň na území okresu Gelnica boli vyčlenené 4 biocentrá regionálneho významu (RBc)

- RBc 1 Roháčka,
- RBc 2 Folkmarska skala – Murovaná,
- RBc 3 Bukovec – Korban – Ostrý vrch
predstavujú biocentrá zachytávajúce veľmi významné lesné oblasti, v ktorých sa vyskytujú aj ďalšie významné lokality nelesných biotopov.
- RBc 4 Hámorské lúky predstavuje lokalitu výskytu najvýznamnejších mokradňových biotopov – slatín, rašelinísk, mokrých až podmáčaných lúk a porastov krovitých vrb a horských lužných lesov.

Biokoridory identifikované na území okresu Gelnica :

4 nadregionálneho významu

- Volovské vrchy, vedúci hrebeňom Volovských vrchov (terestrický),
- Slovenský kras – Volovské vrchy – Branisko (terestrický)
- Čierna hora – Branisko (terestrický)
- Alúvium rieky Hornád (hydrický)

7 regionálneho významu

- Hnilecké vrchy (terestrický),
- Kojšovská hoľa – Bujanovské vrchy (terestrický),
- Kojšovská hoľa – Hnilecké vrchy (terestrický),
- Zlatý stôl – Poľana – Palmový vrch – Lieskovec (terestrický),
- Hoľa – Pálenica (terestrický),
- Alúvium rieky Hnilec (hydrický),

- Alúvium potoka Smolník (hydrický),
a 1 lokálneho významu
- Tichá voda, vedúci v smere toku Tichej vody (hydricko-terestrický).

Tabuľka 5 Územia európskeho významu v okrese Gelnica

Kód územia	Názov	Katastrálne územie	Rozloha (ha)	Správa
SKUEVO344	Starovodské jedliny	Smolník, Švedlár	468,67	NP Slovenský raj
SKUEVO348	Čierna Moldava	Hačava, Smolník, Štós	1894,776	NP Slovenský kras
SKUEVO351	Folkmarska skala	Veľký Folkmar	136,77	NP Slovenský raj
SKUEVO354	Hnilecké rašeliniská	Henclová, Nálepko, Švedlár	54,482	NP Slovenský raj
SKUEVO919	Kloptaň	Prakovce, Smolnícka Huta, Vyšný Medzev	26,270	NP Slovenský kras
SKUEVO924	Zbojnická dolina	Smolnícka Huta	20,458	NP Slovenský raj
SKUEVO925	Abod'	Kojšov	91,241	NP Slovenský raj
SKUEVO926	Prostredná dolina	Kluknava	102,104	NP Slovenský raj
SKUEVO928	Stredný tok Hornádu	Richnava, Kluknava, Margecany		NP Slovenský raj
SKUEVO929	Helcmanovská bučina	Helcmanovce	23,121	NP Slovenský raj

Zdroj : <https://www.sopsr.sk/natura>

Národný zoznam území európskeho významu bol vydaný Opatrením Ministerstva životného prostredia SR č. 1/2017 zo dňa 07.12.2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo dňa 14.07.2004.⁹

Územie katastra obce Žakarovce sa nachádza v 1. stupni ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny⁸ a zasahuje do Chráneného vtáčieho územia Volovské vrchy, ktoré bolo Vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 196/2010 vyhlásené Chránené vtáčie územie (CHVÚ) Volovské vrchy zaradené do Národného zoznamu chránených vtáčích území ako medzinárodne významné územie, ktoré je súčasťou európskej sústavy chránených území **NATURA 2000** na ochranu biotopov vtákov európskeho významu a sťahovavých druhov vtákov za účelom ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie Volovské vrchy je svojou výmerou (121 420,65 ha) najväčšie navrhované chránené vtáčie územie Slovenska zasahujúce do Košického a Prešovského kraja v pôsobnosti NP Slovenský raj, Slovenský kras a je tvorené biotopmi ihličnatých, listnatých a zmiešaných lesov. Volovské vrchy sú jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), žlna sivá (*Picus canus*), muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*) a muchárik červenohnedý (*Ficedula parva*).¹⁰ Územie je významné aj pre zachovanie populácie typických karpatských lesných vtáčích druhov pre hniezdenie viacerých druhov dravcov - orol krikľavý, jastrab, sokol, sov – kuvik vrabčí, sova dlhochvostá) a ďateľov – ďateľ čierny, ďateľ trojprstý.

CHVÚ Volovské vrchy patrí z hľadiska niektorých predmetov ochrany medzi najvýznamnejšie chránené vtáčie územia na Slovensku.

Na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia môžu mať negatívny vplyv

- vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezdenia bociana čierneho, kuvika vrabčieho, orla krikľavého, orla skalného, kuvika kapcavého a výra skalnatého, podľa rozhodnutia Odboru starostlivosti o životné prostredie Okresného úradu Gelnica,

- mechanické kosenie a mulčovanie trvalých trávnatých porastov iným spôsobom ako od stredu k okraju v období od 1. mája do 30. júna na súvislej ploche nad 0,5 ha.¹⁰

Z národných parkov sa najbližšie k obci nachádza Národný park Slovenský raj, kde sú vyčlenené zóny s 3. až 5. stupňom územnej ochrany prírody.⁸

Obec Žakarovce má k problematike zveľaďovania zelene schválené Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) č. 13/2018 o tvorbe, údržbe, a ochrane zelene na území obce Žakarovce zo dňa 04.05.2018, ktoré upravuje základné zásady tvorby a starostlivosti o zeleň v obci Žakarovce, ako aj povinnosti fyzických a právnických osôb pri starostlivosti o zeleň.¹¹

V katastrálnom území obce Žakarovce je podľa evidencie Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky evidovaný výskyt významných regionálnych **mokradí** s názvom **Rašelinisko „Rovné“** na ploche 250 000 m² vo vrcholových častiach Hnileckého podolia medzi Krompachami a Žakarovcami. Za mokrade sú považované všetky biotopy, ktorých existencia je podmienená prítomnosťou vody. Ich význam je v zachovaní rozmanitosti živých organizmov, vznikajúcich v závislosti od hladiny podzemnej vody.¹²

Podľa evidencie chránených ložiskových území (CHLU) Obvodného banského úradu v Košiciach sa v katastrálnom území Žakarovce nenachádzajú ložiská nerudných ani rudných surovín. V susednom meste Gelnica sa nachádzajú chránené ložiskové územia - ložiská rudných surovín Cu rudy ev. č. 209/d v správe Štátneho geologického ústavu D. Štúra Bratislava.¹³

V katastrálnom území obce Žakarovce na Informačnom portáli MŽP SR (enviro portál), v informačnom systéme environmentálnych záťaží nie je evidovaná žiadna environmentálna záťaž.¹⁴

V území je prognóza výskytu stredného **radónového rizika** (približne 75% územia v strednej až južnej časti katastrálneho územia) a prognóza nízkeho radónového rizika (v severnej časti katastra cca 25% územia).⁶

PÔDA

Podľa Atlasu krajiny SR v území z hľadiska pôdnej jednotky prevažujú kambizeme, kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín. Zrnitostná trieda pôdy v území hlinitá neskeletnatá až slabo kamenitá (0-20%) a piesčito hlinitá stredne kamenitá, štrkovitá (20 – 50%), so strednou retenčnou schopnosťou a priepustnosťou a podľa vlhkostného režimu pôd charakterizované ako vlhké pôdy.⁶

Celková výmera územia je 861,77 ha, kde z hľadiska využitia pôdy je 452,38 ha nepoľnohospodárska pôda (52,45% podiel celkovej výmery) a 409,39 ha poľnohospodárska pôda (47,5%). Zastávaná plocha a nádvorja predstavuje výmeru 30,66 ha (3,55%). Zo zložiek využitia zeme má najväčšie zastúpenie trvalý trávnatý porast na rozlohe 397,11 ha (46,08%), lesný pozemok na rozlohe 388,85 ha (45,12%) a ostatná plocha 29,82 ha (3,46%). Územie je bez ornej pôdy.

Tabuľka 6 Výmera pôdy obce Žakarovce k 31.12.2021

DRUH pôdy	Špecifikácia druhu pôdy	Výmera (ha)
CELKOM		861,77
Poľnohospodárska pôda		409,39
	Trvalý trávnatý porast	397,11
	Orná pôda	0,00
	Záhrada	12,28
Nepoľnohospodárska pôda		452,38
	Lesný pozemok	388,85
	Vodná plocha	3,06
	Zastavaná plocha a nádvorie	30,66
	Ostatná plocha	29,82

Zdroj : <https://mojaobec.statistics.sk/>

VODA

Územie katastra odvodňuje Žakarovský potok, prameniaci vo Volovských vrchoch, pod Krompašským vrchom, meria 5,4 km, v intraviláne obce Žakarovce priberá 4 nepomenované prítoky a je ľavostranný prítok Hnilca, ktorý odvodňuje celú Hnileckú dolinu až k ústiu rieky Hornád pri vodnej nádrži Ružín v obci Margecany.

Zdroje pitnej vody pre obec Žakarovce tvoria 2 pramene v lokalite Zlamany jarok a Močidlá a niekoľko menších prameňov z viacerých lokalít katastra obce.

V obci je vybudovaný verejný vodovod s napojením 84,33% rodinných domov, vo vlastníctve Podtatranskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Poprad, ktorý prevádzkuje Podtatranská vodárenská a prevádzková spoločnosť, a.s., Poprad. V obci nie je vybudovaná kanalizácia ani čistička odpadových vôd a majitelia rodinných domov vlastnia žumpy okrem niekoľkých, ktorí vlastnia malé ČOV.

Dažďové vody prirodzenou retenciou ostávajú v území a nadbytočná sa odvádza prostredníctvom miestnych komunikácií a cestných rigolov v zastavanom území obce a z nich stekajú do Žakarovského potoka a následne do rieky Hnilec.

Kvalita podzemných vôd a povrchových vôd je v obci ovplyvnená absenciou kanalizácie a čistenia odpadových vôd, kde zdrojom znečistenia podzemných vôd sa môže vyskytovať z nevyhovujúceho stavu žump, prepúšťaním splaškových odpadových vôd, vznikom nelegálnych skládok odpadu v blízkosti zdrojov pitnej vody alebo aj znečisťovanie povrchových vôd vypúšťaním splaškových odpadových vôd do potoka.

OCHRANA PROTI POVODNIAM

Starostlivosť o vodu je vymedzená zákonom č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), ktorý vytvára podmienky na ochranu povrchových a podzemných vôd, vrátane vodných a krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich hospodárne a účelné využívanie.¹⁵

Ochrana pred povodňami je vymedzená zákonom č. 7/2010 Z.z. v znení neskorších predpisov.¹⁶

V katastri obce Žakarovce sa nachádzajú lokality, ktoré sú v čase dlhotrvajúcich zrážok alebo prívalových dažďov potenciálne ohrozené povodňami – ide o niektoré úseky v intraviláne obce pozdĺž Žakarovského potoka a jeho 4 bezmenných prítokov, ktoré v kritických situáciách predstavujú potenciálne riziko z hľadiska ohrozenia života, zdravia a majetku.

RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO

Potenciálnu vegetáciu územia tvoria lužné lesy podhorské a horské. V dolných častiach svahov majú zastúpenie dubovo-hrabové lesy karpatské, ktoré potom vo vyšších polohách prechádzajú do bukových kvetnatých lesov podhorských, bukových a jedľových lesov kvetnatých, medzi ktoré sa začleňujú aj bukové kyslomilné lesy alebo bukové vápnomilné lesy. V najvyšších polohách vegetáciu tvoria aj jedľové a jedľovo-smrekové lesy.

Z hľadiska súčasnej reálnej vegetácie možno konštatovať, že prirodzené spoločenstvá, hlavne lesné, sa zachovali na území okolitých horských masívov, kde tieto lesy dopĺňajú aj rôzne krovinné porasty, významné travinno-bylinné formácie lúk a pasienkov, v okolí vodných tokov a na ich nivách dominujú brehové porasty, zvyšky lužných lesov a vegetácia mokradí. V zastavanom území je pôvodná vegetácia značne pozmenená na upravené plochy alebo poľnohospodársky využívané plochy.

Rastlinstvo v území je pomerne pestré, pričom značnú časť rozlohy územia pokrývajú lesy (45,12%), v ktorých prevládajú jedľovo - bukové lesy. Rozšírenými drevinami sú jedľa, borovica sosna, červený smrek, buk a ostatné listnaté dreviny ako hrab, breza previsnutá, lieska obyčajná a ďalšie. Kataster obce patrí do najlesnatejšieho okresu Slovenskej republiky (okres Gelnica so 74% zalesnosťou).

Brehové porasty tokov sú tvorené spoločenstvami jelše sivej a vrb, zachované hlavne v úsekoch tokov pretekajúcich mimo intravilán obce, pretože v intraviláne sú tieto porasty narušené v dôsledku regulácií alebo inou činnosťou. Výskyt stromov tvorí jelša sivá, vrba krehká, vo vyšších polohách aj smrek obyčajný.

Z krovín je zastúpená vrba krehká, čremcha obyčajná, lieska obyčajná, svíb krvavý a baza čierna. Na medziach a v otvorenej poľnohospodárskej krajine sú zastúpené trnkové kriačiny, hloh jednozemenný a vrba rakytová. Krovinné porasty predstavujú významný krajinný prvok, plnia estetickú a protieróznú funkciu, sú biotopom pre živočíšstvo.

Z bylín, ktoré sa vyznačujú pomerne veľkým počtom druhov je rozšírený deväťlist lekársky, kuklík potočný, kamzičník rakúsky, starček subalpínsky, horec luskáčovitý, ľubovník škvrnitý, kosatec sibírsky, rosička okruhlolistá, prhľava dvojdomá, knôtovka biela, palina obyčajná, náprstník veľkokvetý, lipkavec obyčajný, pakost smradľavý, ostružina ožinová a ďalšie. Charakteristickým prvkom prírody územia sú svahové a vrcholové lúky, pričom v celom území sa vyskytujú maliny a černice.

V zastavanom území ekostabilizačnú úlohu zohrávajú hlavne plochy vegetácie parkového typu.

Širšie územie uprostred hornatej, lesmi pokrytej krajiny vytvára možnosti pre výskyt početného množstva stavovcov ako je salamandra škvrnitá, mlok vrchovský, v chladnejších severných svahoch mlok karpatský a v okolí zastávaných území sa nachádza potkan obyčajný a myš domová. Plazy reprezentujú napr. jašterica zelená, slepúch lámavý, jašterica múrová, užovka stromová. Zastúpenie vtákov tvorí množstvo typických predstaviteľov, najmä vzácny a chránený bocian čierny, ktorý sa viaže na horské potoky i väčšie rieky v celom území. Z dravcov sa v území vyskytuje orol skalný, orol kriľavý, hadiar krátkoprstý, sokol rároh a včelár obyčajný. Vzácné druhy sov zastupuje výr skalný, výrik obyčajný, kuvičok vrabčí, pôtik kapcavý a aj sova dlhochvostá. Čisté horské potoky sú domovom rybárika obyčajného, vodnára obyčajného a trasochvosta horského a častejší výskyt je u krkavca čierneho. Zo spevavcov je významné zastúpenie škovránka stromového, muchárika sivého, muchárika červenohrdlého, muchárika bieločrného, žltouchvosta lesného, drozda kolohrivého,

sýkorky hôrnej, brhlíka obyčajného, orieška obyčajného. Na sídelnú zeleň sa v území viaže výskyt vtákov ako hrdlička záhradná, drozd čierny žltouchvost domový, straka obyčajná a vrabec domový.

Cicavcov v území zastupuje netopier obyčajný žijúci v štrbinách a podkrovných priestoroch stavieb, ďalej najmenší náš netopier večernica malá. Na pasienkoch je z hlodavcov zastúpený zajac poľný, hraboš poľný, v lesoch typické druhy veverica stromová, jež bledý, plch lieskový, plch lesný alebo plch sivý. Typickým zástupcom lesných druhov hlodavcov je veverica obyčajná. Z bylinožravcov sa v území vyskytuje jeleň lesný, srnec lesný, z čeľade sviňovitých je rozšíreným druhom sviňa divá. Z veľkých mäsožravcov sa vyskytuje medveď hnedý, vlk dravý, rys ostrovid, ďalej z mäsožravcov líška obyčajná, mačka divá, jazvec lesný, aj kuna lesná.¹⁷

OVZDUŠIE

Z hľadiska životného prostredia je kvalita ovzdušia ovplyvnené emisnými záťažami a rozptylovými podmienkami, ktoré sú podmienené orografickými a meteorologickými pomermi, ktoré vykazujú v Košickom kraji značné rozdiely. Kvalita ovzdušia je ovplyvnená najmä činnosťou veľkých priemyselných zdrojov z hutníckeho, chemického, ďalšieho spracovateľského priemyslu, výrobou tepelnej a elektrickej energie a pohyblivé zariadenia so spaľovacími motormi ako sú cestné motorové vozidlá, železničné koľajové vozidlá, plavidlá a lietadlá (mobilné zdroje znečistenia).¹⁸

Emisie sú tvorené uvoľnením znečisťujúcich látok, vibrácií, tepla alebo hluku zo zdroja do ovzdušia. Množstvo emisií sa zvyčajne vyhodnocuje ako hmotnosť emisií vypustených zo stacionárneho zdroja za rok. Imisie sú látky, ktoré sa dostávajú do atmosféry z lokálnych zdrojov znečistenia za určitých prírodných podmienok.

Znečisťovanie ovzdušia je vypúšťanie znečisťujúcich látok do atmosféry. Tieto látky priamo, alebo po chemických zmenách, prípadne za spolupôsobenia inej látky nepriaznivo ovplyvňujú kvalitu ovzdušia. O zdrojoch znečisťovania, zozname znečisťujúcich látok, ich emisných limitoch a podmienkach a požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok pojednáva Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012, ktorou sa vykonávajú niektoré opatrenia zákona NR SR č. 137/2010 Z.z. o ovzduší.

Limitné hodnoty na ochranu zdravia ľudí a kritické úrovne na ochranu vegetácie znečistenia vonkajšieho ovzdušia pre znečisťujúce látky¹⁹

- Drobné častice s priemerom menším ako 10 μm (PM_{10}) - priemerná ročná koncentrácia nesmie prekročiť 40 μg . - 1 dňová koncentrácia 50 $\mu\text{g.m}^{-3}$ sa nesmie prekročiť viac ako 35-krát za rok
- Oxid siričitý (SO_2) - 1 hodinová koncentrácia 350 $\mu\text{g.m}^{-3}$ sa nesmie prekročiť viac ako 24x za rok a 1 dňová koncentrácia 125 $\mu\text{g.m}^{-3}$ sa nesmie prekročiť viac ako 3-krát za rok
- Oxid dusíka (NO_2), priemerná ročná koncentrácia nesmie prekročiť 40 $\mu\text{g.m}^{-3}$ - 1 hodinová koncentrácie 200 ng.m^{-3} sa nesmie prekročiť viac ako 18x za rok
- Oxid uhoľnatý (CO) - maximálna 8-hodinová koncentrácia nesmie prekročiť 10 mg.m^{-3}
- Olovo (Pb) - priemerná ročná koncentrácia nesmie prekročiť 0,5 $\mu\text{g.m}^{-3}$.

V obci sa nenachádza žiadna priemyselná prevádzka, ktorá by svojou činnosťou znečisťovala ovzdušie a tým poškodzovala životné prostredie, ale takéto priemyselné prevádzky sa nachádzajú v 5 km vzdialenom meste Krompachy (vzdušná vzdialenosť) a 12,6 km vzdialenej obci Prakovce.

Rozhodujúci podiel na znečisťovaní ovzdušia má v obci vykurovanie domácností tuhými a nevhodnými palivami. Domácnosti emitujú do ovzdušia až 80 % z celkových emisií PM₁₀ na Slovensku a z uvedeného dôvodu je dôležité kúriť palivom, ktoré stanovuje výrobca spaľovacieho zariadenia, prehodnotiť možnosti vykurovania v domácnostiach, ich porovnanie z pohľadu nákladov, komfortu kúrenia a tvorby emisií do ovzdušia, taktiež výmena starého kotla na tuhé palivo za nový moderný, čím sa dá ovplyvniť tvorba emisií pri vykurovaní tuhým palivom. Znečistené ovzdušie významnou mierou prispieva k zhoršovaniu zdravotného stavu obyvateľstva, k vzniku kardiovaskulárnych a respiračných ochorení.²⁰

Obec Žakarovce má k problematike znečisťovania ovzdušia schválené Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) č. 15/2020 o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia na území obce Žakarovce zo dňa 30.01.2020, ktoré upravuje oznamovaciu povinnosť právnických a fyzických osôb oprávnených na podnikanie pri ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami na území obce a určuje spôsob výpočtu a poplatku za znečisťovanie ovzdušia.²¹

Tabuľka 7 Produkcia emisií základných znečisťujúcich látok v okrese Gelnica (v tonách)

Emisie znečisťujúcich látok (v tonách)	2001	2005	2010	2013	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	42,0	54,3	10,4	8,3	6,4	5,0	5,2	4,6	265,1
Oxid siričitý	25,2	15,0	2,1	1,8	1,1	1,0	1,4	1,4	19,9
Oxid dusíka	32,9	20,1	8,6	9,5	7,0	7,0	7,0	6,9	221,9
Oxid uhoľnatý	1327,6	1470,3	205,7	31,1	16,9	15,6	16,5	12,2	2294,6

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>, 2022

Hladina tuhých častíc vo vzduchu predstavuje pre zdravie človeka vážne riziko. Svetová zdravotnícka organizácia zatiaľ nestanovila prah pre tuhé častice, pretože sa predpokladá, že aj minimálne úrovne tuhých častíc vo vzduchu spôsobujú zdravotnú ujmu. EÚ stanovila limit na úrovni 50 µg/m³ ako 24-hodinový priemer pre koncentráciu mikročastíc (veľkosť častíc menšia ako 10 µm – PM₁₀).

Tabuľka 8 Ročné priemery imisí základných znečisťujúcich látok v regióne (monitorovacia stanica Krompachy ul. SNP)

Imisie základných znečisťujúcich látok (Krompachy)	2002	2005	2010	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Olovo (ng/m ³)	129,0	96,9	87,6	-	-	-	-	-	-	-
Oxid dusičnatý (microg/m ³)	14,7	9,2	13,6	17,2	12	10,6	18,5	18	16,6	13,5
Oxid uhoľnatý (microg/m ³)	-	-	1995	2497	2239	1613	2033	1884	1908	1892
PM ₁₀ (microg/m ³)	17,5	33,0	41,1	34,8	28,8	23,1	27,4	24,1	25,2	22,7

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>, 2022

HLUK

V zmysle Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (MZ SR) č. 549/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a vo vonkajšom prostredí, v obytnom území sa hodnotí hluk zo zdrojov ako hluk z dopravy na pozemných komunikáciách, hluk z koľajovej dopravy na železničných dráhach, hluk z leteckej dopravy a hluk z iných zdrojov ako je hluk stacionárnych zdrojov, hluk z priemyselnej, stavebnej a výrobnnej činnosti a hluk z mimopracovných aktivít človeka.

Povolené hodnoty hluku zdrojov ciest I. - III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené počas dňa $L_{Aeq,p} = 60$ dB a v noci $L_{Aeq,p} = 50$ dB.²²

Územie je prístupné prostredníctvom štátnej cesty II. triedy č. 546 zo smerov susedného mesta Gelnica a obce Jaklovce, s napojením na štátnu cestu III. triedy č. 3272 vedúcou do obce, na ktorú sa napája sieť miestnych komunikácií.

Obcou neprechádza železničná trať, ale neelektrifikovaná jednokoľajová železničná trať celoštátnej železničnej dopravy v smere Margecany – Červená Skala (v cestovnom poriadku pre verejnosť označená ako železničná trať číslo 173), ktorá je súčasťou prepojenia Zvolen – Banská Bystrica - Margecany – Košice, prechádza susedným katastrálnym územím mesta Gelnica s najbližšou železničnou zastávkou k Žakarovciam v časti Mária Huta.

V území nie je zaznamenaný zvýšený hluk z dopravy, taktiež sa v obci nenachádza žiadna priemyselná prevádzka, ktorá by svojou činnosťou spôsobovala tvorbu zvýšeného hluku a tým poškodzovala životné prostredie, ani z blízkeho susedného mesta Gelnica a Krompachy ani z ďalších okolitých obcí nie je zaznamenaná zvýšená intenzita hluku.

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov (zákon o odpadoch).²³

Základný nástroj hospodárenia s odpadmi je Program odpadového hospodárstva (POH) Slovenskej republiky, ktorý vypracováva Ministerstvo životného prostredia, následne samosprávny kraj, obec a aj pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce sa zostavuje podľa § 1 Vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Košického kraja 2016 - 2020, pričom ciele a opatrenia sa realizujú obcou.²⁴

Obec v súčasnosti nemá spracovaný POH, ale nakladanie s komunálnymi odpadmi upravuje schválené VZN obce Žakarovce č. 3/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území obce Žakarovce v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch.²⁵

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Na zber triedeného odpadu obec využíva 8 ks maloobjemových 1100 l kontajnerov, na bioodpad 10 ks 1100 l kontajnerov. Občania využívajú na odpad plastové vrecia na triedený odpad farby modrej – papier, zelenej – sklo a žltej – plasty. Na stavebný odpad, alebo zmesový komunálny odpad je možnosť objednania veľkokapacitného kontajnera spoločnosti

Brantner Nova, s.r.o. Spišská Nová Ves. Obec zabezpečuje 2 krát ročne zber veľkoobjemového odpadu, nebezpečného odpadu a elektroodpadu. Zber druhotných surovín ako je železný šrot a ostatné kovy od občanov obce Žakarovce sa vykonáva prostredníctvom zberných surovín v Gelnici a Margecanoch.

Odvoz zmesového komunálneho odpadu a bioodpadu je zabezpečený v intervaloch 2x mesačne, odvoz separovaného odpadu je zabezpečený podľa zvozového kalendára. V súčasnosti zber, odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu a bioodpadu v obci na základe zmluvy s obcou zabezpečuje firma KOSIT a.s. Košice, triedený odpad firma Fúra s.r.o. Rozhanovce.

V obci sa v súčasnosti nenachádzajú žiadne nelegálne skládky odpadu a v prípade vzniku sa ich obec snaží priebežne po zistení likvidovať a predchádzať vzniku nových.

Obec nemá zriadený zberný dvor, ale v budúcnosti plánuje s jeho výstavbou.

Tabuľka 9 Množstvo komunálneho odpadu podľa druhov odpadu (v tonách) okres Gelnica

ROK	2019	2020
Spolu	10 852,20	9 422,94
Papier a lepenka	179,13	209,64
Sklo	320,82	343,73
Viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky	9,91	9,01
Obaly z kovu	9,95	14,15
Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok	0,83	0,83
Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	0,99	3,84
Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	0,06	0,23
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	17,76	20,65
Jedlé oleje a tuky	0,98	1,05
Farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky	1,54	2,40
Batérie a akumulátory, netriedené batérie a akumulátory	0,34	0,73
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné, s obsahom nebezp. časti	22,20	23,44
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné	66,38	118,24
Drevo iné ako uvedené v 20 01 37	3,89	5,39
Plasty	237,21	283,93
Kovy	2 631,20	1 831,30
Biologicky rozložiteľný odpad	1 085,84	704,47
Zmesový komunálny odpad	5 254,13	4 828,31
Objemný odpad	585,82	691,01
Drobný stavebný odpad	421,26	328,96

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>

Tabuľka 10 Nakladanie s komunálnym odpadom (KO) v okrese Gelnica

Okres GELNICA	2011	2013	2015	2017	2018	2019	2020
Množstvo KO na obyvateľa (kg/obyv.)	256,95	272,31	294,61	320,42	329,24	339,83	362,63
Množstvo zhodnoteného KO na obyvateľa (kg/obyv.)	109,79	131,47	146,18	177,8	202,84	218,38	242,1
Množstvo zneškodneného KO na obyvateľa (kg/obyv.)	147,09	139,94	146,59	142,62	126,4	121,45	120,54
Podiel zhodnocovaného KO z celkového KO (v%)	42,73	48,28	49,62	55,49	61,61	64,26	66,76
Miera recyklácie KO (v%)	8,6	11,75	16,94	25,4	33,8	35,18	39,36
Miera skládkovania KO (v%)	55,29	51,27	49,76	44,51	38,39	35,74	33,24

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>, 2022

2.1.7 OBYVATEĽSTVO

Demografická štatistika poskytuje rozhodujúci podiel informácií o obyvateľoch obce ako celku, o jeho stave, štruktúre, ako aj charakteristikách v konkrétnom časovom období.

Celkový počet obyvateľov obce Žakarovce dosiahol podľa údajov Štatistického úradu SR k 31.12.2021 celkom 703 obyvateľov, pričom z uvedeného počtu bolo 356 mužov a 347 žien. Pohlavnú štruktúru v rokoch 2012 - 2021 v obci Žakarovce možno charakterizovať stabilnými hodnotami početného zastúpenia oboch pohlaví - do roku 2016 s miernou dominanciou žien v porovnaní s počtom mužov a od roku 2017 s miernou dominanciou mužov.

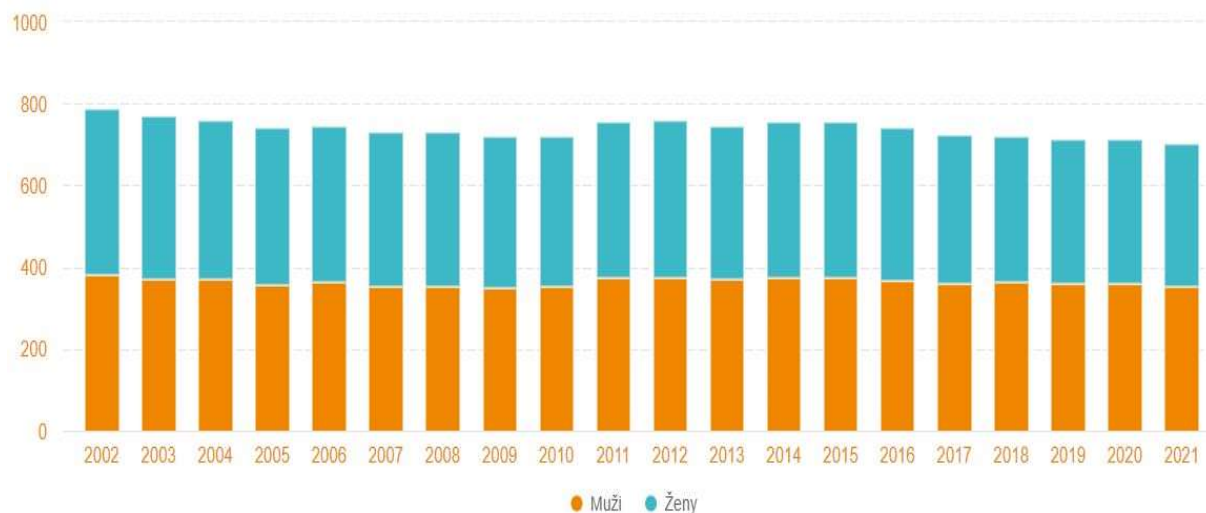
Tabuľka 11 Vývoj počtu a hustota obyvateľov v obci Žakarovce

ŽAKAROVCE	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Muži	377	372	376	376	371	364	365	363	363	356
Ženy	384	377	382	381	374	361	356	353	352	347
SPOLU	761	749	758	757	745	725	721	716	715	703
Hustota obyvateľstva (osoba na km²)	88,19	87,61	87,44	87,9	87,15	85,29	83,9	83,37	83,03	81,34

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Populačný vývoj v obci možno od r. 2012 charakterizovať ako trvale mierne stagnujúci, každoročne miernym poklesom počtu obyvateľov, pričom k 31.12.2021 sa počet obyvateľov oproti roku 2012 znížil o 58.

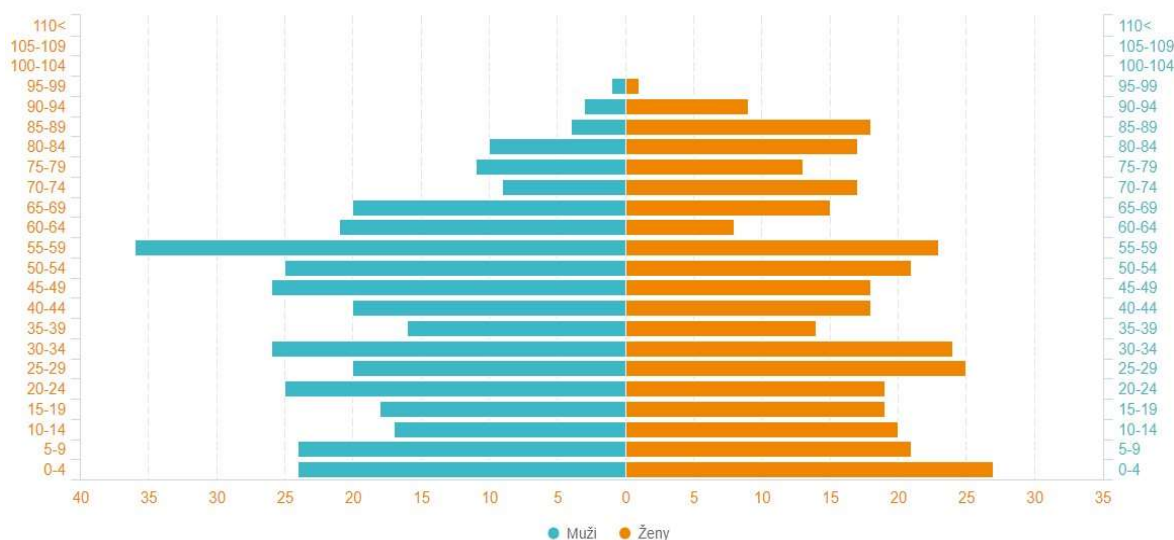
Graf 1 Zastúpenie mužov a žien na celkovom počte obyvateľov obce Žakarovce (vývoj v období rokov 2002-2021)

Zdroj : <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK0421526509>

Graf 2 - Veková pyramída obyvateľov obce Žakarovce k 31.12.2021

Zdroj : <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK0421526509>

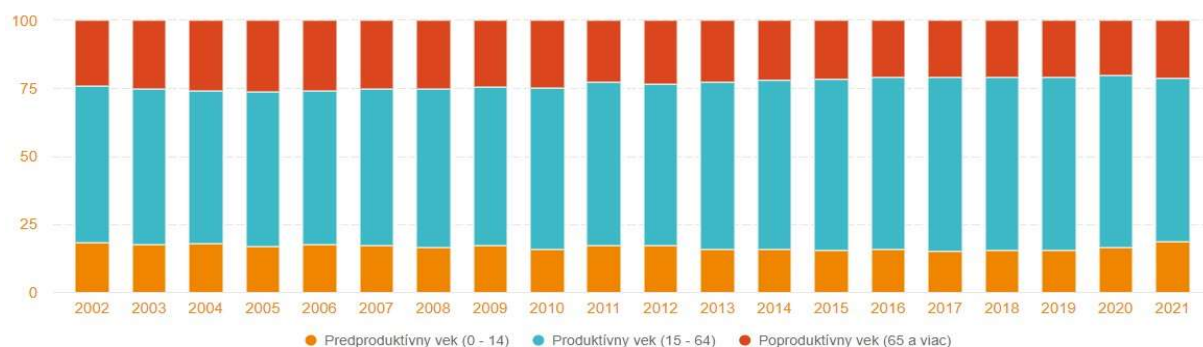
Tabuľka 12 Veková štruktúra obyvateľov obce od r. 1996

ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV / ROK	1996	2000	2005	2010	2015	2020	2021
Predproduktívny vek (0 – 14 rokov) %	13,73	17,63	17,12	16,02	15,72	16,64	18,92
Produktívny vek (15 – 64 rokov) %	61,3	56	56,74	59,39	63,01	63,36	60,03
Poproduktívny vek (65 a viac rokov) %	24,97	26,37	26,15	24,59	21,27	20,0	21,05
Index ekonomického zaťaženia osôb %	63,12	78,57	76,25	68,37	58,7	57,84	66,59
Index starnutia %	181,82	149,58	152,76	153,45	142,02	120,17	111,28
Priemerný vek	44,91	44,53	43,46	43,38	41,59	41,32	41,87
Počet obyvateľov	721	675	742	724	757	715	703

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>

So stavom a vývojom vekovej štruktúry obyvateľstva bezprostredne súvisí priemerný vek, index starnutia a ekonomická aktivita.

Graf 3 Ekonomická štruktúra obyvateľov z hľadiska veku v obci Žakarovce od r. 2002 (v %)

Zdroj : <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK0421526509>

Tabuľka 13 Veková štruktúra obyvateľov v základných vekových kategóriách k 31.12.2021

Veková kategória		0 – 14 rokov	15 – 64 rokov	65 + rokov
Územie/ Počet obyvateľov/ %				
Žakarovce	703	133	422	148
	%	18,92	60,03	21,05
Okres Gelnica	31 683	6 824	20 157	4 702
	%	21,54	63,62	14,84
Košický kraj	781 252	137 422	517 501	126 329
	%	17,59	66,24	16,17
SR	5 441 991	873 984	3 621 645	946 362
	%	16,06	66,55	17,39

Zdroj : <https://www.scitanie.sk/>

K 31.12.2021 bolo v obci Žakarovce podľa Štatistického úradu SR z celkového počtu 703 obyvateľov :

- v predproduktívnom veku 133 obyvateľov (18,92%),
- v produktívnom veku 422 obyvateľov (60,03%),
- v poproduktívnom veku 148 obyvateľov (21,05%),
- s indexom starnutia 111,28%.

Aj napriek znižujúcemu indexu starnutia obyvateľov obce percentuálne vyjadrenie poproduktívneho obyvateľstva obce dlhodobo prevyšuje celookresný, celokrajský aj celoslovenský priemer.

Tabuľka 14 Vývoj osôb v poproduktívnom veku od r. 1996 k 31.12.2021

Vývoj osôb v poproduktívnom veku (65+,%)/ROK	1996	2000	2005	2010	2015	2018	2021
ŽAKAROVCE	24,97	26,37	26,15	24,59	21,27	20,53	21,05
okres Gelnica	11,41	11,63	11,95	11,93	13,0	14,03	14,84
kraj Košice	10,31	10,71	10,95	11,42	13,26	14,82	16,17
SR	11,09	11,47	11,74	12,38	14,45	16,04	17,39

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>, <https://www.scitanie.sk/>

Slovensko patrí medzi európske krajiny s najrýchlejšie starnúcim obyvateľstvom (podľa populačných prognóz Eurostatu), kde súčasný pomer počtu obyvateľov v poproduktívnom veku oproti produktívnemu veku je 1:4,1, s predpokladom do roku 2030 na úrovni 1:3,0, v dôsledku čoho čelí Slovensko výzvam spojených so znižovaním populácie späťmi s negatívnymi dôsledkami pre systém sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti. Slovensko patrí ku krajinám s najnižším podielom investícií HDP do včasnej starostlivosti v ranom detstve, pričom zariadenia starostlivosti využíva iba 5% detí do 3 rokov veku, priemer EÚ je 42%.

Podľa odhadov z okresov východného Slovenska za posledných 10 rokov sa do zahraničia vysťahovalo asi 6% hlavne vysokoškolských vzdelaných mladých ľudí do 30 rokov.²⁶

Prírodný prírastok, migrácia obyvateľstva

Najviac detí sa v Žakarovciach narodilo v rokoch 2015 a 2020. Naopak najnižšia pôrodnosť bola zaznamenaná v rokoch 2014, 2017 a 2019. Najväčší prírodný prírastok obyvateľstva dosiahla obec v rokoch 2015, 2018 a 2020. Celkový prírastok obyvateľstva bol najnižší v roku 2017. Najvyšší celkový prírastok dosiahla obec v roku 2012.

Tabuľka 15 Pohyb obyvateľstva v obci Žakarovce

ŽAKAROVCE	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Narodení	9	7	5	12	10	6	10	6	14	9
Zomretí	11	14	11	10	15	15	7	10	12	22
Prirodzený prírastok obyvateľstva	-2	-7	-6	2	-5	-9	3	-4	2	-13
Pristaňovanie na trvalý pobyt	14	7	15	8	7	3	8	10	10	21
Vystaňovanie z trvalého pobytu	10	12	11	11	13	14	15	11	13	4
Migračné saldo	4	-5	4	-3	-6	-11	-7	-1	-3	17
Celkový prírastok obyvateľstva	2	-12	-2	-1	-11	-20	-4	-5	-1	4
Počet obyvateľov	761	749	758	757	745	725	721	716	715	703

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>

Tabuľka 16 Štruktúra obyvateľov podľa rodinného stavu v obci Žakarovce k 1.1.2021

Štruktúra obyvateľstva podľa rodinného stavu	SPOLU	%
Slobodný/slobodná	332	47,5
Ženatý/vydatá	233	33,33
Rozvedený/rozvedená	55	7,87
Vdovec/vdova	79	11,3
SPOLU	699	100

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021, <https://www.scitanie.sk/>

Tabuľka 17 Sobášnosť a rozvodovosť v obci Žakarovce

ŽAKAROVCE	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sobáše	5	3	2	4	3	4	4	5	3	3
Rozvody	2	2	-	-	-	-	3	-	1	1
Index rozvodovosti (%)	40	66,67	-	-	-	-	75	-	33,33	33,33

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>

Najviac sobášov (od roku 2012) bolo v obci v roku 2012 a 2019, najviac rozvodov v roku 2018.

Početné zastúpenie vekovej skupiny 0 – 4 roky v rokoch 2012 - 2021 v obci Žakarovce možno charakterizovať od roku 2017 každoročným miernym nárastom.

Tabuľka 18 Vývoj početného zastúpenia vekovej skupiny 0 – 4 rokov v obci Žakarovce

ŽAKAROVCE	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet	40	37	37	42	42	38	41	45	48	51

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>

Národnostná štruktúra obyvateľstva

V obci žijú podľa údajov Štatistického úradu SR (SODB 2021) občania slovenskej, rómskej, poľskej, českej a obyvatelia nezistenej národnosti. Najviac je obyvateľov hlásiacich sa k Slovenskej národnosti 674 (96,42%), rovnako 1 obyvateľ sa hlásil k rómskej, českej a poľskej národnosti (0,14%) a u 22 obyvateľov obce (3,15%) národnosť nebola zistená. Aj napriek tomu, že k rómskej národnosti sa hlási iba 1 obyvateľ obce, v skutočnosti ich v obci žije asi 14,3% celkového podielu obyvateľov obce.

Tabuľka 19 Obyvateľstvo podľa národnosti v obci k 01.01.2021

NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA	SPOLU	%
Slovenská	674	96,42
Rómska	1	0,14
Česká	1	0,14
Poľská	1	0,14
Iná a nezistená	0	0
Nezistená	22	3,15
SPOLU	699	100

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021, <https://www.scitanie.sk/>

Náboženská štruktúra obyvateľov v obci

Podľa údajov Štatistického úradu SR, SODB 2021 z hľadiska náboženského vyznania obyvateľstva dominujú v obci obyvatelia v počte 532, ktorí sa hlásia k rímskokatolíckej cirkvi v SR (tvoria 76,11 % obyvateľstva obce), bez vyznania je 125 obyvateľov (17,88%), k pravoslávnej cirkvi sa hlási 8 obyvateľov (1,14%), ku gréckokatolíckej 7 obyvateľov (1,0%), k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku 4 obyvatelia (0,57%), iné 1 obyvateľ (0,14%) a u 22 obyvateľov (3,15%) nebolo zistené ich náboženské vyznanie.

Tabuľka 20 Náboženské vyznanie

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE	SPOLU muži + ženy	%
Bez vyznania	125	17,88
Rímskokatolícka cirkev v SR	532	76,11
Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku	4	0,57
Gréckokatolícka cirkev na Slovensku	7	1,0
Pravoslávna cirkev na Slovensku	8	1,14
Iné	1	0,14
Nezistené	22	3,15
SPOLU	699	100

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021, <https://www.scitanie.sk/>

2.1.8 HOSPODÁRSKE POMERY, PODNIKANIE A ZAMESTNANOSŤ

Na Slovensku sa najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá v závislosti od ekonomického využitia územia (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod).

Obec Žakarovce leží v hornatom prostredí východného Slovenska a jej poloha je z hľadiska pritiahnutia potenciálu investícií nevýhodná. Najväčší potenciál pre pritiahnutie prípadných investícií má obec najmä v oblasti cestovného ruchu, v priemyselnej výrobe by to mohol byť podnik na spracovanie drevnej hmoty, príp. na výrobu výrobkov z dreva, z dôvodu vysokej lesnatosti okolitého územia.

Poloha obce vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centrámi a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre regionálneho a nadregionálneho významu je taktiež nevýhodná. Výraznejšie ekonomické centrum najbližšie k Žakarovciam predstavuje 6,1 km vzdialené okresné mesto Gelnica, 9,1 km vzdialená obec Margecany, 12,6 km vzdialená obec Prakovce, 38 km vzdialené mesto Prešov, 42,6 km vzdialené mesto Košice a 48,7 km vzdialené okresné mesto Spišská Nová Ves. Najbližšie napojenie obce k diaľnici D1 je v 26,1 km vzdialenej obci Široké, ktoré ďalej napája významnejšie ekonomické sídla.

Polnohospodárstvo, lesné a pozemkové hospodárstvo, priemysel

V štruktúre špecifikácie druhu pôdy v katastrálnom území obce mierne prevládajú z poľnohospodárskej pôdy trvalé trávnaté porasty zaberajúce rozlohu 397,39 ha (46,11% podiel celkovej rozlohy katastra), pričom v území sa nenachádza žiadna orná pôda.

Z nepoľnohospodárskej pôdy prevládajú lesné pozemky s rozlohou 388,85 ha (zaberajú 45,12% podiel rozlohy územia).

V poľnohospodárskej výrobe má vzhľadom k rozsiahlym plochám trvalých trávnatých porastov priaznivé podmienky pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu kombinovanú so živočíšnou poľnohospodárskou výrobou, pričom v katastri obce hospodári jeden subjekt poľnohospodárskej veľkovýroby – Agrodružstvo Gelnica, ktoré sa v Žakarovciach zameriava na chov oviec, hovädzieho dobytku a na zabezpečenie a prípravu krmiva.

Hospodárenie v lesoch, na lesných pozemkoch, trvalých trávnatých plochách, pasienkoch a ostatných plochách spoločenstva urbárikov zabezpečuje Urbárne spoločenstvo, pozemkové spoločenstvo Žakarovce.

Z hľadiska priemyselnej výroby sa v Žakarovciach nenachádzajú žiadne priemyselné podniky, miestne dielne a ani drobní remeselníci.

Tabuľka 21 Odvetvová štruktúra subjektov pôsobiach v obci

Odvetvie	Počet prevádzok
Ostatné služby	8
Služby v lesníctve	4
Maloobchod	4
Stavebná činnosť	4
Stolárstvo, výroby z deva	4
Zemné práce	3
Obec Žakarovce	1
Rímskokatolícka cirkev	1
Urbárne spoločenstvo, pozemkové spoločenstvo	1

Zdroj: <https://www.vsetkyfirmy.sk/>

V obci je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Ich existencia na území obce značne vplýva na finančné možnosti obce a obyvateľstva. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze. Niektorí podnikatelia majú len sídlo v obci a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo obce. Z obchodných prevádzok sú v obci 2 predajne potravín a zmiešaného tovaru. Základné služby obchodu a služieb môžu obyvatelia využiť v susednom meste

Gelnica. V obci nie sú v súčasnosti zriadené žiadne stravovacie a ani ubytovacie služby, ale v obci sa nachádzajú 2 pohostinské zariadenia.

Tabuľka 22 Počty ekonomicky aktívnych právnických osôb (PO) a fyzických osôb – podnikateľov (FO-P) pôsobiach v obci k 31.12.

Typ jednotky/rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PO zisková	1	2	3	4	3	3	5	5	6
PO nezisková	6	6	1	1	2	3	5	2	2
FO-P, živnostník	19	18	15	16	19	18	18	15	21
SPOLU	26	26	19	21	24	24	28	22	29

Zdroj : Štatistický úrad SR

MZDY

Priemerná mzda predstavovala v okrese Gelnica k 31.12.2020 sumu 948 €, pričom od roku 2016 došlo k jej nárastu o 188 €. Porovnaním s priemernou mzdou za r. 2020 v Košickom kraji, ktorá predstavovala 1238 €, bola v okrese mzda nižšia o 290 € a v rámci Slovenskej republiky bola mzda 1324 €, kde okresný priemer bol o 376 € nižší.

Tabuľka 23 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (v€)

	2016	2017	2018	2019	2020
Okres Gelnica	760	804	858	935	948
Košický kraj	972	1025	1110	1179	1238
Slovenská republika	1034	1095	1171	1266	1324

Zdroj : Štatistický úrad SR

NEZAMESTNANOSŤ

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť, ktorá spôsobuje ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, ale je aj významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zhoršené psychické a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby a zhoršenie zdravotného stavu a psychického zdravia. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Tabuľka 24 Celkový počet uchádzačov o zamestnanie v obci Žakarovce k 31.12.2021

ŽAKAROVCE	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet evidovaných uchádzačov	84	86	75	69	56	45	31	41	58	53
z toho ŽENY	35	36	33	32	27	22	19	20	25	26
z toho dlhodobo nezamestnaní	39	48	53	33	32	21	14	14	21	25
z toho so zdravotným postihnutím	-	1	3	2	1	1	0	0	3	1

Zdroj: ÚPSVaR

Vývoj uchádzačov o zamestnanie v Žakarovciach od r. 2012 je uvedený v prehľadnej tabuľke, pričom k 31.12.2021 je evidovaných ÚPSVaR z obce Žakarovce celkom 53 nezamestnaných občanov, z toho 26 žien. Z hľadiska dlhodobej nezamestnanosti došlo k poklesu nezamestnaných od r. 2011, kde od r. 2017 je evidovaný ďalší nárast a v roku 2021 bolo v evidencii ÚPSVaR 25 dlhodobo nezamestnaných. Dlhodobo nezamestnaní občania sú občania v evidencii nezamestnaných po dobu dlhšiu ako 12 mesiacov, ktorých charakterizuje hlavne predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia k ponuke voľných pracovných miest, strata pracovných návykov, záujmu a motivácie pracovať, čím sa stavajú neuplatniteľným na trhu práce, pričom k 31.12.2021 bolo v obci evidovaných 25 dlhodobo nezamestnaných občanov, z toho aj 1 občan so zdravotným postihnutím.²⁷

Tabuľka 25 Počet uchádzačov o zamestnanie (UoZ) podľa veku v obci Žakarovce

Vek / rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
≥19	2	4	1	3	2	1	2	5	4	2
20 – 24	16	12	8	6	4	5	2	6	12	9
25 – 29	9	7	6	11	6	3	0	3	3	4
30 – 34	1	3	2	4	2	1	4	3	7	6
35 – 39	12	13	11	8	7	1	0	1	1	2
40 – 44	11	8	9	10	14	11	5	4	3	5
45 – 49	12	14	15	11	6	6	5	4	10	8
50≥	21	25	23	16	15	17	13	15	18	17

Zdroj: ÚPSVaR

Najviac uchádzačov o zamestnanie od r. 2012 bolo z obce podľa veku v evidencii ÚPSVaR v štruktúre 50 a viac rokov, 45 -49 rokov, 40 – 44 rokov a 20 – 24 rokov.

Tabuľka 26 Počet uchádzačov o zamestnanie (UoZ) podľa vzdelania v obci k 31.12.2021

ŽAKAROVCE	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Neukončené základné vzdelanie	7	10	10	11	6	6	6	6	6	6
Základné vzdelanie	15	16	16	13	10	9	7	10	13	12
Nížšie stredné odborné vzdelanie	43	43	37	31	29	20	17	20	27	23
Úplné stredné odborné vzdelanie	15	14	6	7	6	5	1	4	8	9

Úplné stredné všeobecné vzdelanie	1	1	2	5	3	3	0	0	2	2
Vysokoškolské vzdelanie I a II. stupeň	3	2	3	2	2	2	0	1	2	1
Vysokoškolské vzdelanie III. stupeň	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: ÚPSVaR

Najviac uchádzačov o zamestnanie od r. 2012 bolo v štruktúre podľa vzdelania v evidencii ÚPSVaR u uchádzačov s nižším stredným odborným vzdelaním, základným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním.

Tabuľka 27 Počet uchádzačov o zamestnanie podľa dĺžky evidencie k 31.12.2021

ŽAKAROVCE	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0-3 mesiacov	15	12	9	18	7	13	9	6	15	14
4-6 mesiacov	12	13	5	9	10	5	5	10	8	5
7-9 mesiacov	12	8	6	9	5	3	2	3	9	3
10-12 mesiacov	6	5	2	0	2	3	1	8	5	6
13-24 mesiacov	14	16	18	2	9	3	2	4	14	11
25-48 mesiacov	11	14	17	15	7	4	3	1	3	10
Nad 48 mesiacov	14	18	18	16	16	14	9	9	4	4

Zdroj: ÚPSVaR

Najviac uchádzačov o zamestnanie od r. 2012 v štruktúre podľa dĺžky evidencie v evidencii ÚPSVaR bolo u uchádzačov od 0-3 mesiacov, 13–24 mesiacov a taktiež 25-48 mesiacov.

Tabuľka 28 Počet uchádzačov o zamestnanie (UoZ) podľa profesie posledného zamestnania k 31.12.2021

ŽAKAROVCE	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Príslušníci ozbrojených síl	0	0	0	0	0	0	0
Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	0	0	0	0	0	0	0
Špecialisti	0	0	0	0	0	0	0
Technici a odborní pracovníci	0	0	1	0	0	1	0
Administratívni pracovníci	1	1	2	1	2	1	3
Pracovníci v službách a obchode	4	6	3	2	3	7	4
Kvalif. pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve	8	4	5	4	3	5	7
Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	7	4	6	3	3	6	5
Operátori a montéri strojov a zariadení	12	13	6	3	8	8	11
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	20	21	16	8	11	17	17
Neurčené	17	7	6	10	11	13	6

Zdroj: ÚPSVaR

Najviac uchádzačov o zamestnanie od r. 2015 v štruktúre podľa profesie posledného zamestnania bolo v evidencii ÚPSVaR u pomocných a nekvalifikovaných pracovníkov, taktiež

u operátorov a montérov strojov a zariadení, kvalifikovaných pracovníkov a remeselníkov, kvalifikovaných pracovníkov v poľnohospodárstve a lesníctve a pracovníkov v obchode a službách.

V spolupráci s ÚPSVaR Gelnica, obec v prípade potreby organizuje aktivačnú činnosť (menšie obecné služby) podľa zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti, hlavne pre najodkázanejšiu skupinu, dlhodobo nezamestnaných občanov, na podporu a udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce. Aktivačné práce (menšie obecné služby pre obec) sa vykonávajú v súlade so zákonom 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti, dlhodobo nezamestnaným uchádzačom o zamestnanie, ktorý je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevku k dávke v hmotnej núdzi podľa § 10 a § 12 zákona č. 417/2013 o pomoci v hmotnej núdzi, podľa v rozsahu a za podmienok určených týmto zákonom, nepretržite najviac počas 6 kalendárnych mesiacov v rozsahu najviac 20 hodín týždenne, pričom k 01.03.2022 je na základe príspevku projektov ÚPSVaR v zmysle § 10 zákona č. 417/2013 o pomoci v hmotnej núdzi zamestnaných 5 občanov obce a v zmysle § 12 cit. zákona taktiež 5 občanov obce a ich činnosť sa týka aktivít v obci pri údržbe verejných priestranstiev, zberu odpadkov v obci a pomocných prácach v obci.²⁸

2.1.9 CESTOVNÝ RUCH

Cestovný ruch (CR) je odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, zameraných na cestovanie, pobyt a stravovanie vo voľnom čase, delí sa na základe destinácií, medzi ktoré patria more, zážitkový turizmus, športový turizmus, hory, náboženský turizmus, ale aj kúpele, rekondičné pobyty, a rôzne zariadenia navštevované klientmi, ktorých pobyt je pre nich súčasťou liečby.²⁹

Územie obce má členitý horský a podhorský charakter, patrí do geomorfologickej provincie Západné Karpaty, do subprovincie vnútorné Západné Karpaty, do oblasti Slovenské rudohorie, celku Volovské vrchy, v podcelku Hnilecké vrchy.

Pre rozvoj cestovného ruchu má v území vysoký potenciál história baníctva, kultúra a krásna okolitá príroda obklopená lesmi, ktorá vytvára podmienky pre rozvoj pešej turistiky a cykloturistiky, pričom v roku 2019 obec zrealizovala výstavbu štyroch zastavení baníckeho chodníka :

1. Žakarovská koľajnica - zastavenie so základnou tabuľou obsahujúcou popis a plán zastavení v Žakarovciach. Na tomto zastavení sa nachádza aj Žakarovská koľajnička. Je to spomienka na prvú banskú ozubnicovú železničku v Rakúsko-Uhorsku a na Slovensku postavenú v Žakarovciach.
2. Klopačka- bývala kancelária banského úradu na Zuzane, na ktorej kedysi bola klopačka. Klopačkou sa zvolávali baníci ráno do roboty. Samostatná klopačka bola postavená ako symbol baníckej histórie v obci Žakarovce. Vytvorená je replika - veža 2x2x4m, ktorá by reálne slúžila ako klopačka.
3. Portál Zuzana- informačná tabuľa s popisom. Štôlna a šachta Zuzana patrí k najdôležitejším pamiatkam po banskej činnosti v obci Žakarovce z obdobia najväčšieho rozmachu baníctva z prelomu 19.-20. storočia. Portál Zuzany bol zrealizovaný ako replika podľa dobovej fotografie v roku 2018.
4. Pekárnik a suché WC- v miestnej časti na Štreke je drobná stavba pekárnik a suché WC, ktoré slúžilo pre banskú kolóniu s dreveným pisoárom z 18. storočia.

Kultúrna pamiatka v obci Žakarovce je *rímskokatolícky kostol sv. Michala Archanjela* nachádzajúci sa v centrálnej časti obce vedľa štátnej cesty.

Prvky histórie a jedinečnej ľudovej kultúry približuje Izba tradícií a remesiel zriadená v budove Kultúrneho domu nachádzajúceho sa v centrálnej časti obce vedľa štátnej cesty, ktorú môže navštíviť každý, kto sa zaujíma o históriu, kultúru a život obyvateľov v obci.

Medzi turistické značené trasy prechádzajúce katastrálnym územím obce Žakarovce a jeho okolím patria

- 2 turistické trasy červenej farby, ktoré majú 4,3 km v k.ú. obce :
- 1/ *turistická trasa* č. 0916 (dĺžka 35 km) s orientačnými bodmi
Matejovce nad Hornádom, zastávka – Poráč, Čierny bocian – Slovinky, rošty – Sedlo pod Krompašským vrchom – Plejsy – Dúbrava (k.ú. Žakarovce) – Jaklovce, rázcestie – Margecany, stanica (dĺžka v k.ú. Žakarovce 4,2 km).
- 2/ *červená turistika* - Tabličky - Sedlo pod Krompašským vrchom- Klippberg - Krompašský vrch – Klippberg (100 m).
- 2 turistické trasy označené žltou farbou, ktoré majú v k. ú. obce dĺžku 2,8 km :
- 3/ *turistická trasa Krompachy, stanica – Žakarovce* (8,6 km) č. 8771 – (2,2 km).
- 4/ *žltá turistika* (1,54 km) – križuje turistické trasy Margecany, stanica – Matejovce nad Hornádom a Krompachy, stanica – Biely kameň (528 m).
- 1 turistická trasa označená zelenou farbou
- 5/ *turistika Krompachy, ústredná orientácia – Teplička nad Hornádom* č. 5750 (44 km) – Teplička nad Hornádom - Bindt – Závadské skalky – Bukovec – Tatarkov kríž - Tabličky – Plejsy – Krompachy námestie (474 m).
- 1 turistická trasa označená modrou farbou
- 6/ *turistika Krompachy, stanica – Biely kameň* č. 2824a (25 km) – Slovenské (471 m)
- 2 turistické trasy inej farby (2.2 km)
- 7/ *Vyhliadková trasa* je vhodná pre všetky vekové kategórie, pre peších turistov, cyklistov na horských bicykloch a v zimnom období aj pre lyžiarov na bežkách alebo lyžiach s pásmi /skialp/. Začiatok trasy je v bode „ Nad cintorínom“ v Gelnici prechodom cez lúky „Ku buku“ k chate Klippberg, s možnosťou občerstvenia vodou z prameňa „Laura“, výstupom na vrch Klippberg – 1025 m. n. m., napojením na „Kyslíkovú trasu“, po lesnej ceste cez „Mokrú pole“, alebo po lesnej ceste cez Leopoldu, kde možno pozrieť pozostatky po banskej činnosti, obnovený portál bane „ Štefánia“ až na „ Esíčko“, následne po asfaltovej ceste k bývalej Škole v prírode Thurzov (1,73 km).
- 8/ *Svätjakubská cesta : Úsek Košice – Levoča* s dĺžkou 99 km s orientačnými bodmi
Mariánska hora Levoča – Spišské Podhradie – Žehra – Sedlo pod Krompašským vrchom – Slovenské cechy – Jahodná rázcestie – Košice – Čermeľ (490 m).

V blízkosti katastrálneho územia obce prechádzajú 4 *cyklistické trasy* rôzneho významu

- *Hnilecká cyklomagistrála* č. CM021 (Dedinky, Mlynky, Rakovec Hnilčík, Nálepko, Švedlár, Helcmanovce, Prakovce, Gelnica, Jaklovce, Margecany),
- 2 regionálne cyklotrasy – *Karpatská cyklistická cesta* č. 2882 (Margecany, Jaklovce, Gelnica Prakovce, Helcmanovce, Mníšek n/H, Smolnícka Huta, Smolník a Úhorná) a *Mária Huta – Kojšova Hoľa* č. 2858
- *Rodinná trasa* – Hlinisko – Gelnica most č. 5855 (Hnilčík, Bindt, Závadka, Poráč, Slovinky, Krompachy a Gelnica).³⁰

Atraktívne miesta turistického ruchu v susednom meste Gelnica (6,1 km) :

- *Zámčisko* – sa nachádza nad starým baníckym mestom, na mieste starého hradu z 13. storočia, kde sa v súčasnosti nachádzajú jeho pozostatky (iba ruiny veže a niekoľko

múrov), s dobrým prístupom a ponúka pekné výhľady na Gelnicu a na okolité Volovské vrchy.

- *Banické múzeum v Gelnici* je v centre historickej časti Gelnice dokumentujúce miestne baníctvo, hutníctvo, národopis, históriu mesta a cechovníctvo. Od roku 1963 sídli v budove bývalej mestskej radnice, bolo otvorené v roku 1938. Múzeum bolo v rokoch 1965 – 2005 pobočkou Vlastivedného múzea v Spišskej Novej Vsi a od roku 2005 prešlo do zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Gelnica. Vysunutým pracoviskom múzea je dedičná štôľňa Jozef v Turzovskej doline západne od centra mesta a banský skanzen nachádzajúci sa pri nej.
- *Slovenské Cechy* je ulica v južnej časti Gelnice na ľavom svahu doliny Turzovského potoka, s mohutnou haldou so zachovanými baníckymi domčekmi, ktoré sú pozostatkami baníckej tradície spojenej s históriou, pričom baníci v území vchádzali do banských štôľní až do roku 1992.
- Rozrastajúci sa *Banský skanzen* sa nachádza v blízkosti Dedičnej štôľne Jozef, kde možno vidieť spracovávanie rudy v 17. storočí prostredníctvom historického drviaceho banského stroja *Pochwerk* poháňaného vodou z neďalekého Turzovského jazera a murovanú *taviacu pec* na plošnom základe, ktorej tavná komora je zhora naplňovaná rozdrvenou prachovou frakciou z pochwerku a výkon je ovládaný ducharom, ktorý poháňa vodné koleso a výsledkom je tavný koláč, ktorého ďalšie spracovanie nasleduje v kováckych dielňach.
- *Turzovské jazerá* boli vybudované v doline Turzovského potoka v juhozápadnej časti Turzova pre potreby banskej prevádzky v polovici osemnásteho storočia, kde nádrže zásobovali vodou banské zariadenia. Na prelome devätnásteho a dvadsiateho storočia pri hornom jazere vybudovali kúpele, kde v štýlových budovách architekta Gedeona Majunkeho sa liečili choroby dýchacích ciest a nervové choroby. Od roku 2009 budovy *Turzovských kúpeľov* chátrajú. Rekreačnú funkciu majú dnes obe umelé *Turzovské jazerá*, ktoré napájajú ich horské potoky, ale i vody z opustených banských diel. Horné jazero, hlboké 17 m, slúži ako prírodné kúpalisko, dolné, menšie, slúži rybolovu.
- *Dedičná štôľňa Jozef* sprístupňovala juhovýchodnú časť Gelnickej žily, ktorej celková dĺžka je viac ako jeden a pol kilometra, k jej uzavretiu došlo v polovici devätnásteho storočia v súvislosti s úpadkom ťažby medi v území. V sedemdesiatych rokoch dvadsiateho storočia bola opäť otvorená k prepojením štôľne s nižšie položenými chodbami na žile Krížová vetracím komínom, kde v deväťdesiatych rokoch dvadsiateho storočia sa ústie štôľne zavalilo po vykonaní všetkých prác. V auguste 2016 bola štôľňa sprístupnená pre verejnosť a stala sa súčasťou expozície Banického múzea v Gelnici.
- *Náučný banský chodník* ponúka trasu 6 zastavení od Banického múzea k Turzovským tajchom po stopách starých štôľní (Banické námestie, Pod hradným kopcom, Dedičná štôľňa krížová, Nová krížová štôľňa, Boží dar a Dedičná štôľňa Jozef), s možnosťou zoznámenia sa so slávnou minulosťou slobodného kráľovského mesta Gelnica.³¹

Z historického hľadiska má dôležitý význam v rozvoji cestovného ruchu **množstvo chránených kultúrnych a historických pamiatok**, medzi ktoré patrí podstatná časť „historického“ centra mesta Gelnica, ktoré je vyhlásené za pamiatkovú zónu Všeobecne záväznou vyhláškou č. 2/1992 Okresného úradu v Spišskej Novej Vsi, zo dňa 27. 3. 1992, účinnej od 15. 5. 1992 a rozhodnutia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky (MK SR) č.

MK-11221/2005-400/33355 zo dňa 15.12.2005, právoplatné od 26.01.2006. Pamiatkovým úradom SR je v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v meste Gelnica evidovaných 34 národných kultúrnych pamiatok, pričom sa jedná o významné nehnuteľnosti z hľadiska historického vývoja, životného spôsobu a prostredia spoločnosti, vyhlásené Ministerstvom kultúry SR, ktoré majú priamy vzťah k významným osobnostiam a historickým udalostiam.³²

Ďalšie vybrané atraktívne miesta v blízkosti obce vhodné na turistiku a trávenie voľného času (vzdialenosť turistickou trasou TT):

- *Plejsy Krompachy* (TT 3,9 km) je lyžiarske stredisko na severných svahoch Krompašského vrchu, s 9 zjazdovkami podľa stupňov náročnosti, pod zjazdovkou je Hotel Plejsy.
- *Biela skala* (TT 6,8 km) – vrch vo Volovských vrchoch (926 m n. m.) v k. ú. Sloviniky je charakteristický svojimi vápencovými bralnými stenami spadajúcimi do Poráčskej doliny s pekným výhľadom na Slovinickú skalú, hrebeň Hnileckých vrchov (Krompašský vrch, Ostrý vrch a Havraniu hlavu), Kojšovskú hoľu a obec Sloviniky.
- *Roháčka a Rozsypaná skala* (TT 8,2 km), vrch zvaný aj Talafúsov vrch nachádzajúci sa v katastri obce Margecany, neďaleko obcí Kluknava Klenov a Margecany.
- *Ružínska priehrada* (TT 8,3 km) leží na rieke Hornád približne 35 km od mesta Košice, je jedna z najdlhších a najhlbších priehrad na východnom Slovensku
- *Folkmarska skala* (TT 8,5 km) je výrazný vápencový bralný útvar, dominanta severovýchodného okraja Volovských vrchov, vypína sa priamo nad obcou Kojšov s krásnym výhľadom na obec. Turistické značené chodníky vedú z obce Kojšov a z Folkmarského sedla,
- *Turniská* (TT 9,8 km) sú tvorené roztrúsenými bralami priamo nad obcou Kojšov a vyznačuje sa početnými skalnými útvarmi, stenami, otvormi, jaskyňami, priepasťami ako aj vzácnou faunou a flórou. Skalné veže dosahujú výšku 30 – 60 metrov, ktoré dominujú nad okolitým lesným porastom. Lokalitou vedie náučný chodník „Folkmarska a Murovaná skala“ z obce Kojšov do obce Veľký Folkmar s dĺžkou 8 km a po trase so 7 informačnými tabuľami.
- *Cesta hrdinov SNP* je najdlhšia turistická magistrála v dĺžke 770 km naprieč Slovenskom od Bratislavy – Volovské vrchy (po trase Sedlo Súľova, Pod Hoľou, Sedlo Volovec, Skalisko) – Košice – Prešov – Bardejov Svidník na Duklu (prechádza cez Kojšovskú hoľu, Kloptaň).
- *Rozhľadňa na Kloptani* (TT 12.1 km), na vrchu Kloptaň vo Volovských vrchoch v k. ú. Mníšek nad Hnilcom možno pozorovať Kojšovskú hoľu, štíty Vysokých a Nízkych Tatier, Kráľovú Hoľu, Slanské vrchy a Slovenské rudohorie.
- *Kojšovská hoľa* (19 km) je známym a vyhľadávaným turistickým cieľom a zároveň aj rekreačnou oblasťou, vypínajúca sa medzi obcami Kojšov, Opátka, Zlatá Idka, Vyšný Medzev a Prakovce v 1246 m n. m.
- *Sivec* v katastri malá Lodina (21 km) je považovaný za jeden z najlepších vyhlídkových vrchov sa vypína nad vodnou nádržou Ružín.
- *Spišský hrad* v katastri Žehra – Hodkovce (35 km) patrí medzi najrozsiahlejšie hradné komplexy Európy a je našou najrozsiahlejšou hradnou zrúcaninou. V roku 1993 bol zaradený na zoznam svetového kultúrneho dedičstva UNESCO.
- *Vodná nádrž Úhorná* je v katastri obce Smolník (35 km) v náručí horstva Volovských vrchov. Bola vybudovaná v 18. storočí ako zásobáreň vody pre banské zariadenia a je vyhľadávaná hlavne počas leta na kúpanie s vybudovanými službami, taktiež je rybárskym revírom.

- *Zlatý stôl* je najvyšší vrch Volovských vrchov v katastri obce Švedlár (40 km) s nadmorskou výškou 1322 m n. m., dostupnosť je viacerými značenými turistickými trasami, najlepšie dostupný z obce Stará Voda, ďalej z Úhornianskeho sedla a z obci Úhorná a Smolník.
- *Kúpele Štós* sú v katastri obce Štós (45 km) v malebnom prostredí zmiešaného lesa voňavých jedlí a smrekov s neobyčajnou čistotou vzduchu s vôňou živice. Sú celosvetovo známe, pretože sa v nich liečia horné dýchacie cesty a poskytuje sa speleoterapia.
- *Vodná nádrž Palcmanská Maša* sa nachádza v Hnileckej doline, v katastri obce Dedinky (67 km) a je významným strediskom cestovného ruchu v južnej časti Slovenského raja, s možnosťou kúpania a vodných športov. Patrí medzi najchladnejšie vodné nádrže na Slovensku.³³

V obci sa nenachádza v súčasnosti žiadne ubytovacie zariadenie ani stravovacie zariadenie, iba 2 pohostinské zariadenia.

Pre návštevníkov obce k voľnočasovým športovým aktivitám je dispozícií multifunkčné ihrisko, voľnočasovým aktivitám v interiéri a spoločensko-kultúrnym podujatiam je k dispozícií kultúrny dom, ktorý je v súčasnosti v rekonštrukcii, nachádzajúce sa v centrálnej časti obce.

Tabuľka 29 Služby cestovného ruchu (CR) v okolí – stravovanie a ubytovanie

SLUŽBY CESTOVNÉHO RUCHU v okolí	Vzdialenosť	STRAVOVANIE	UBYTOVANIE
PUMPA Jaklovce, Nová 624/84	5,3	ÁNO	ÁNO
Emporio Gelnica, ul. Záhradná č. 2	6,1	ÁNO	-
Cullinarium Gelnica, ul. Hlavná č. 1	6,1	ÁNO	-
Biergarten Gelnica, ul. Hlavná č. 191	6,1	ÁNO	-
Tatran Gelnica, ul. Hlavná č. 60	6,1	ÁNO	-
Penzión Pod hradom Gelnica, Banícke námestie č. 43	6,1	-	ÁNO
Penzión Biela ruža Gelnica, ul. Hlavná č. 95	6,1	-	ÁNO
Penzión centrum Gelnica, ul. Hlavná č. 94	6,1	-	ÁNO
Ubytovanie v súkromí Gelnica - Loja Martin	6,1	-	ÁNO
Penzión Erihof, Gelnica ul. Turzovská č. 1822	7,5	-	ÁNO
Lesnica Margecany, Prešovská 9	9,1	ÁNO	-
Pod vlekom Prakovce, Prakovce 207	12	ÁNO	-
ZLATÝ OROL Helcmanovce	16	ÁNO	ÁNO
Chata Erika, Kojšovská hoľa	19	ÁNO	ÁNO
HOTEL Plejsy Krompachy, Cintorínska 3	22	ÁNO	ÁNO

Zdroj : Vlastné spracovanie

Obec Žakarovce a jej okolie má potenciál na rozvoj cestovného ruchu a ponúka vhodné podmienky na rozvoj vidieckeho turizmu.

Projektové zámery obce v oblasti cestovného ruchu sú v súčasnosti zamerané na zatraktívnenie obce, na tvorbu nových produktov cestovného ruchu využitím krásnej okolitej prírody územia v synergii s bohatou banskou históriou obce so zameraním na jednoduchú turistiku.

Pre dosiahnutie úspešného a dlhodobého rozvoja cestového ruchu v obci je potrebné zabezpečiť mnoho faktorov týkajúcich sa podpory rozvoja podnikania v obchode a službách (stravovacích a ubytovacích) a samotnej propagácie obce využitím histórie, kultúry a všetkých prírodných daností územia s vytváraním nových produktov CR.

2.1.10 ŠKOLSTVO A VZDELANIE

V obci školskú sieť tvorí 1 školské zariadenie bez právnej subjektivity :

- Materská škola (MŠ) so sídlom Žakarovce zabezpečuje v obci predprimárne vzdelávanie 2 pedagogickými a 3 nepedagogickými zamestnancami v školskom roku 2021/2022 pre 19 detí vo veku od 3 – 6 rokov v 1 heterogénnej triede. Dvojpodlažná budova materskej školy sa spoločne so školským dvorom nachádza v oplotenom pozemku a je tvorená vstupom so vstupnou chodbou, herňou, spálňou, kuchyňou s jedálňou, sociálnym zariadením, miestnosťou na pomôcky, skladom a kanceláriou pre zamestnancov. Budova Materskej školy je vo vlastníctve obce Žakarovce, pričom prízemie budovy sa využíva pre potreby Materskej školy a 1 podlažie sa využíva pre potreby obce. Na školskom dvore sa nachádza telovýchovné náradie, detský kolotoč, hojdačky, preliezky a pieskovisko. Súčasná kapacita Materskej školy je 20 detí.

Tabuľka 30 Vybrané charakteristiky k školským zariadeniam v obci Žakarovce

ŽAKAROVCE	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MŠ spolu - triedy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	19	16	15	14	12	15	15	15	16	19
MŠ spolu – učitelia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>, MŠ Žakarovce

Od septembra 2021 je zavedené povinné predprimárne vzdelávanie pre deti v materskej škole, čím došlo k navýšeniu detí v Materskej škole Žakarovce.

Základnú školu deti z obce navštevujú hlavne v meste Gelnica. Taktiež niektoré deti hlavne z prostredia marginalizovanej rómskej komunity navštevujú Špeciálnu Základnú školu v Gelnici v časti Mária Huta.

Deti z obce sa majú možnosť zúčastňovať rôznych záujmových športových a kultúrnych aktivít v záujmových krúžkoch Centre voľného času v meste Gelnica, taktiež majú možnosť navštevovať Základnú umeleckú školu v Gelnici v hudobnom, výtvarnom, literárno – dramatickom odbore a odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby.

V súčasnosti v Materskej škole v obci výchovno - vzdelávací proces detí v predškolskom veku pri integrácii a inklúzii neprebieha s pomocou asistenta učiteľa pre deti so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním.

Zo sociálneho hľadiska v obci sa nachádza pedagogický dozor, ktorý kladne vplýva na deti v predškolskom veku.

Z hľadiska vzdelanostnej úrovne podľa údajov zo Štatistického úradu SR (SODB 2021) bolo v obci k 01.01.2021 najviac zastúpené obyvateľstvo, ktoré má ukončené stredné

odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity) spolu 202 (28,9%), základné vzdelanie spolu 182 občanov obce (26,04%), úplne stredné vzdelanie (s maturitou) spolu 136 (19,46%), bez ukončeného vzdelania (osoby vo veku 0 – 14 rokov) spolu 97 (13,88%) a vysokoškolské vzdelanie spolu 33 občanov (4,72%). Údaje podľa vzdelanostných skupín obyvateľov sú uvedené v tabuľke.

Tabuľka 31 Štruktúra obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v obci Žakarovce k 1.1.2021

NAJVYŠŠIE DOSIAHNUTÉ VZDELANIE	SPOLU muži + ženy	%
Bez ukončeného vzdelania (osoby vo veku 0 – 14 rokov)	97	13,88
Základné vzdelanie	182	26,04
Stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	202	28,9
Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	136	19,46
Vyššie odborné vzdelanie	19	2,72
Vysokoškolské vzdelanie	33	4,72
Bez školského vzdelania (osoby nad 15 rokov)	8	1,14
Nezistené	22	3,15
SPOLU	699	100

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021, <https://www.scitanie.sk/>

2.1.11 ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotná starostlivosť je obyvateľom obce Žakarovce poskytovaná najmä v ambulanciách nachádzajúcich sa v Gelnici, nakoľko na území obce nie je zriadená žiadna ambulancia všeobecného lekára a ani nie je vybudovaná žiadna zdravotnícka infraštruktúra.

Najbližšia dostupná lekáreň pre obyvateľov obce je v susediacom meste Gelnica ako aj sídlo Záchrannej zdravotnej služby RZP.

Špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najmä v Gelnici, taktiež v Krompachoch, Spišskej Novej Vsi, Košiciach a Prešove, v ktorých sú aj nemocnice. Pre obyvateľov obce sa najbližšia pobočka zdravotnej poisťovne nachádza v Gelnici.

Tabuľka 32 Najbližšia základná ambulantná zdravotná starostlivosť

Ambulancia	Ošetrojúci lekár	Adresa ordinácie	Kontakt
Všeobecná ambulancia pre dospelých	MUDr. Slávka Tomašková	ul. Hlavná č. 2	053/4823224 0905 243231
Všeobecná ambulancia pre dospelých	MUDr. Andrea Luščáková	Dom zdravia, ul. Slovenská 50	053/482 3222 0908 126 874
Všeobecná ambulancia pre dospelých	MUDr. Ľudovít Tomaga	Margecany, Obchodná č. 5	053/4894309
Všeobecná ambulancia pre dospelých	MUDr. Jozef Vrabec	Veľký Folkmár č. 332	053/4894321
Všeobecná ambulancia pre deti a dorast	MUDr. Katarína Janovová	ul. Tehelná č. 7	053/4821663
Všeobecná ambulancia pre deti a dorast	MUDr. Magdaléna Baldovičová	Dom zdravia, ul. Slovenská 50	0915 333 339
Všeobecná ambulancia pre deti a dorast	MUDr. Mária Popadičová	Margecany, Obchodná č. 5	053/4894422 0905 196 282
Stomatologická ambulancia Svident, s.r.o.	MUDr. Karol Svitek	ul. Športová 43	053/4821643
Ambulancia zubného lekárstva	MUDr. Adriána Grančičová	ul. Hlavná 121	0907137659
Ambulancia zubného lekárstva	MUDr. Barbora Kocáková	Margecany, Obchodná č. 5	053/4894421

Zdroj : <https://www.zzz.sk/zariadenia/okres-gelnica/>

Základná zdravotná starostlivosť je pre občanov obce Žakarovce poskytovaná cestou všeobecných lekárov pre deti a mládež, všeobecných lekárov pre dospelých a cestou stomatológov hlavne v meste Gelnica, obci Margecany a obci Veľký Folkmár.

2.1.12 SOCIÁLNA OBLASŤ

Pre obyvateľov obce k zásobovaniu potravinami a základným spotrebným tovarom sú k dispozícii predajne Potravín a zmiešaného tovaru, ktoré sa nachádzajú v centrálnej časti obce. V obci sa nachádza pošta, požiarna zbrojnica a je zriadený dobrovoľný hasičský zbor a aktívna Základná organizácia zväzu zdravotne postihnutých. Najbližšia pobočka banky a zdravotnej poisťovne sa nachádza v blízkom okresnom meste Gelnica.

Tabuľka 33 Sociálna infraštruktúra v obci Žakarovce

Základná škola	NIE
Materská škola	ÁNO
Zdravotné stredisko	NIE
Zariadenie sociálnych služieb	NIE
Terénna sociálna práca	NIE
Komunitné centrum	NIE
Predajňa potravín a zmiešaného tovaru	ÁNO
Pohostinstvo	ÁNO
Bankomat	NIE
Stanica Hasičského a záchranného zboru	NIE
Požiarna zbrojnica	ÁNO
Dobrovoľný hasičský zbor obce	ÁNO
Jednota dôchodcov Slovenska, Základná organizácia	NIE
Slovenský zväz zdravotne postihnutých, Základná organizácia	ÁNO

Zdroj : Obecný úrad

Sociálna infraštruktúra v obci je nastavená k potrebám obyvateľstva podľa finančných možností obce.

Poskytovanie **sociálnych služieb** upravuje zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje podmienky, postupy a formy poskytovania rôznych druhov sociálnych služieb ako aj povinnosti poskytovateľov s cieľom podpory, sociálneho začlenenia občanov a uspokojovania sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. **Nepriaznivá sociálna situácia** podľa zákona o sociálnych službách je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodov, že osoba :

- nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- z dôvodu zlého spôsobu života, životných návykov, závislosť na návykových látkach alebo návykových škodlivých činností,
- pre ohrozenie jej vývoja v dôsledku jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do 7 rokov veku,
- je ťažko zdravotne postihnutá alebo má nepriaznivý zdravotný stav,
- dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- vykonáva opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo sa stala obeťou správania iných

fyzických osôb,

- zotrúva v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- stratila bývanie alebo je stratou bývania ohrozená.³⁴

Tabuľka 34 Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi (DvHN) a niektorých dávok ÚPSVaR k 31.12.2021

ŽAKAROVCE	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet poberateľov DvHN	47	48	33	31	23	18	18	16	17
Počet posudzovaných osôb DvHN	90	95	63	74	53	39	47	44	40
Náhradné výživné	2	4	3	1	1	1	1	1	1
Dotácie na stravu – počet detí	2	5	1	1	1	1	8	5	8

Zdroj : ÚPSVaR

Sociálne služby sa podľa zákona o sociálnych službách poskytujú prostredníctvom odborných, obslužných a ďalších činností, ktoré je poskytovateľ povinný poskytnúť. Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do niekoľkých skupín, v závislosti od povahy a nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené.

V obci nepôsobí sociálne zariadenie, v ktorom je možné zabezpečiť sociálnu službu občanom odkázaným v zariadení a pobytové sociálne služby sú najbližšie v Gelnici, Prakovciach, Spišskej Novej Vsi, Košiciach alebo v Prešove, kde je možnosť zabezpečiť sociálnu službu v zariadení.

Opatrovateľská služba nie je v prevádzkovaná obcou a na koordináciu sociálnych služieb v obci nie je vytvorená funkcia sociálneho pracovníka k poskytovaní základného sociálneho poradenstva, mapovanie občanov, ktorý potrebujú sociálne služby, posudzovanie problémov fyzickej osoby alebo rodiny, odporúčanie a sprostredkovanie odbornej sociálnej pomoci.

Tabuľka 35 Veková štruktúra osôb uznaných za ŤZP – stav k 31.12.2021

Počet fyzických osôb s ŤZP	Muži	Ženy	Spolu
vo veku do 7 rokov	0	0	0
vo veku od 7 do 18 rokov	3	1	4
vo veku od 19 do 65 rokov	28	5	33
vo veku od 66 – 80 rokov	15	14	29
vo veku nad 80 rokov	5	32	37
SPOLU	51	52	103

Zdroj: ÚPSVaR SR

Tabuľka 36 Veková štruktúra držiteľov preukazu ŤZP– stav k 31.12.2021

Počet držiteľov preukazu ŤZP (obyvatelia obce Žakarovce)	ŤZP			ŤZP-S		
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
vo veku do 7 rokov	0	0	0	0	0	0
vo veku od 7 do 18 rokov	0	0	0	0	0	0
vo veku od 19 do 65 rokov	8	3	11	9	1	10
vo veku od 66 – 80 rokov	3	2	5	6	3	9
vo veku nad 80 rokov	1	7	8	2	10	12
SPOLU	12	12	24	17	14	31

Zdroj: ÚPSVaR SR

V obci Žakarovce bolo k 31.12.2021 uznaných spolu 103 osôb s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej iba ŤZP) a ÚPSVaR bolo vydaných 24 preukazov osobám s ťažkým zdravotným postihnutím a 31 preukazov osobám s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej iba ŤZP-S).

Tabuľka 37 Počet poberateľov - peňažné príspevky (PP) na kompenzáciu podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu (PPnK) s trvalým pobytom v obci Žakarovce

Príspevok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PP na opatrovanie	37	34	33	35	30	28	24	25	26	25
PPnK zvýšených výdavkov - diéta	18	19	17	15	16	17	17	14	16	12
PPnK zvýšených výdavkov – hygiena alebo opotrebovanie	44	46	45	45	44	43	42	42	43	38
PPnK zvýšených výdavkov – prevádzka OMV	83	89	84	79	78	76	78	72	74	70
PP na kúpu pomôcky	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
PP na úpravu rodinného domu	2	2	2	2	1	1	2	1	1	0
PP na osobnú asistenciu	5	6	6	6	7	5	5	6	7	7
PP na kúpu OMV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
PP na prepravu	3	3	3	3	3	1	0	0	0	0

Zdroj : ÚPSVaR

Pre sociálne skupiny seniorov a ťažko zdravotne postihnuté osoby sa opatrovateľská služba v súčasnosti zabezpečuje hlavne rodinnými príslušníkmi v domácom prostredí s využitím systému sociálneho zabezpečenia a pomoci formou peňažného príspevku na opatrovanie z ÚPSVaR a k 31.12.2021 bola takáto sociálna služba poskytovaná 25 občanom obce. V obci nepôsobí neverejný poskytovateľ opatrovateľskej služby.

Vzhľadom na demografický vývoj v obci, s nárastom občanov poproduktívneho veku je potrebné dopĺňať vhodné formy poskytovania sociálnych služieb v obci, kde vhodnou

alternatívou môže byť zabezpečenie opatrovateľskej služby a stravovania s cieľom zotrvania prijímateľov sociálnych služieb v domácom prostredí, vytvorením podmienok na kvalitný a plnohodnotný život a ich spoločenský a kultúrny rozvoj.

Obec Žakarovce v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách **plní funkciu verejného poskytovateľa sociálnych služieb** na svojom území a v súčasnosti zabezpečuje svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby a sociálnu pomoc

- **základné sociálne poradenstvo** v prípade potreby poskytovanie informácií občanom,
- **posudkovú činnosť k odkázanosti na sociálnu službu** je povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách,

Taktiež obec Žakarovce zabezpečuje pre svojich obyvateľov na úseku sociálnych vecí a v záujme podpory komunitného rozvoja aj iné služby, podporu, pomoc a aktivity na základe iných zákonov alebo všeobecne záväzných nariadení obce nasledovne :

- *výkon osobitného príjemcu prídavku na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku* v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a v školskom roku 2021/2022 je obec Žakarovce osobitným príjemcom prídavku na 1 dieťa,
- *posudkovú činnosť k odkázanosti na sociálnu službu*,
- *zabezpečovanie dotácie na stravu a školské potreby pre deti v hmotnej núdzi* v súvislosti s podporou vzdelávania detí zo sociálne slabších rodín bolo v školskom roku 2021/2022 poskytnutých cestou ÚPSVaR 8 takýchto príspevkov,
- *posudkovú činnosť k odkázanosti na sociálnu službu* s cieľom udržiavať pracovné návyky (k 31.12.2021 bolo v obci zapojených 13 takto znevýhodnených občanov),
- *organizovanie spoločensko - kultúrnych podujatí* v záujme podpory integrácie a aktívnej účasti na aktívnom dianí obce všetkých znevýhodnených skupín občanov,
- *návšteva jubilantov, rôzne posedenia s dôchodcami* je aktivitou samosprávy k cieľovej skupine seniorov v záujme podpory ich integrácie a aktívnej účasti na aktívnom dianí obce,
- *posudkovú činnosť k odkázanosti na sociálnu službu* pomoc rodinám v krízových situáciách napr. živelná pohroma, rodinná tragédia a pod..

V súčasnosti v obci **nepôsobí** žiadny **neverejný poskytovateľ sociálnych služieb**, pričom obec bude podporovať aktivity týchto subjektov v aktivitách s poskytovaním sociálnych služieb občanom, ktorí ich potrebujú. Obyvatelia Žakaroviec v prípade potreby môžu využiť pomoc viacerých neverejných poskytovateľov, ktorí poskytujú sociálne služby rôznou formou v okrese Gelnica alebo v rámci širšieho regiónu (Košického alebo Prešovského kraja).

V obci je aktívna komunita telesne zdravotne postihnutých osôb v Základnej organizácii Slovenského zväzu zdravotne postihnutých (ZO SZZP) Žakarovce, v ktorá sa stretáva podľa plánu aktivít, ma vyhradenú miestnosť o obci v budove Materskej školy. K 31.12.2021 členskú základňu ZO SZZP tvorí celkom 53 členov pozostávajúcu so zdravotne znevýhodnených občanov, ich rodinných príslušníkov a sympatizantov.

V obci nebola zriadená miestna organizácia Jednoty dôchodcov na Slovensku.

Tabuľka 38 Vybraté špecializované sociálne poradenstvá v okolí

Poskytovateľ	Miesto poskytovania	Cieľová skupina
Deti slnka	Krompachy, Poštová 1123 Tel. 0905258909	Občania, ktorí nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojenie základných životných potrieb, občania na ktorých je páchané násilie, alebo sú ohrození domácim násilím, občania dlhodobo nezamestnaní, občania s nádorovým ochorením alebo iným závažným zdravotným postihnutím, občania po výkone trestu, odchovanci detských domovov a drogovzo závislí.
Deti slnka	Gelnica, Športová 14 Tel. 0948112831	
Spišská katolícka charita	Spišská Nová Ves, ul. Slovenská č. 30 Tel. 0902095817	Osamelí rodičia, matky v núdzi, mladí dospelí končiaci pobyt v detskom domove, občania po výkone trestu, jednotlivci a skupiny z MRK, jednotlivci a rodiny v krízovej situácii, ŤZP osoby, občania vo vyššom veku, ľudia bez domova, závislosti na návykové látky, nelátkové závislosti.
Úsmev ako dar	Spišská Nová Ves, ul. Zimná č. 61 Tel. 0911747030	Rodiny a osamelí rodičia v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorým hrozí sociálne vylúčenie. Mladí dospelí bez podpory po ukončení poskytovania starostlivosti v detskom domove.
Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska	Spišská Nová Ves, ul. Fabiniho č. 9 Tel. 0911636423	Občania so zrakovým postihnutím, rodinní príslušníci občanov so zrakovým postihnutím

Zdroj : vlastné spracovanie

V sociálnej oblasti má obec Žakarovce vypracovaný „Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2022 – 2027“ slúžiaci k zabezpečeniu sociálnej pomoci občanom, ktorí sú odkázaní alebo potrebujú sociálne služby.³⁵

2.1.13 KULTÚRA

Obec o dianí v obci informuje obyvateľstvo a širokú verejnosť prostredníctvom internetovej stránky <https://www.zakarovce.sk/>.

V obci pôsobí folklórny súbor Kliperčan, kde sa takto priaznivci folklóru majú možnosť stretávať a udržiavať tradície a zvyklosti obce, ktoré sa zúčastňujú rôznych kultúrnych podujatí nielen v obci ale aj mimo nej.

Tabuľka 39 Infraštruktúra kultúry

Kultúrny dom	ÁNO
Amfiteáter	ÁNO
Rímskokatolícky kostol	ÁNO
Cintorín	ÁNO
Dom smútku	NIE
Knižnica	NIE
Izba tradícií a remesiel	ÁNO
Folklórny súbor KLIPERČAN	ÁNO
Kino	NIE
Divadelný súbor	NIE

Zdroj : Obecný úrad Žakarovce

Obec Žakarovce ponúka každý rok pre svojich občanov, ale aj návštevníkov niekoľko rôznych kultúrnych a spoločenských akcií. Najväčšia folklórna akcia v obci „Folklórne slávnosti Janky Guzovej“ sa každoročne koná v mesiaci august v miestnom Amfiteátri na Haldičkách predstavením folklórnych súborov regiónu.

Tabuľka 40 Kultúrne aktivity v obci počas roka

Mesiac	Kultúrna aktivita
Jún	Medzinárodný deň detí
Júl	Súťaž vo varení halušiek
August	Folklórne slávnosti Janky Guzovej
Október	Úcta k starším
December	Mikuláš

Zdroj : Obecný úrad Žakarovce

Pri týchto podujatiach spolupracuje s rôznymi inštitúciami v obci, predovšetkým s Občianskym združením Žakarovčan, Materskou školou, Slovenským zväzom zdravotne postihnutých ZO Žakarovce, občianskym združením Kliperčan a Rímskokatolíckou cirkvou.

Podobne ako je tomu v iných vidieckych obciach, aj v Žakarovciach má v živote obce významné postavenie cirkev, ktorá má v obci významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. Rímskokatolícky kostol sv. Michala archanjela je kultúrnou pamiatkou, prešiel obnovou v roku 1937.

Kultúrne zariadenia obce zastupuje iba *Kultúrny dom* nachádzajúci sa v centrálnej časti obce pri kostole a Materskej škole, s potrebou jeho rekonštrukcie so zateplením a obnovou vonkajšej fasády. V budove kultúrneho domu sa nachádza *spoločenská sála*, ktorá slúži na organizovanie rôznych spoločenských podujatí a rodinných osláv, ktorej súčasťou sú sociálne zariadenia, ale absentuje kuchyňa.

Ďalšie zariadenia k prezentácii kultúrneho života v obci tvoria

- *Amfiteáter* na Haldičkách prezentuje spoločenský život obce a regiónu.
- *Izba tradícií a remesiel*.

V obci nie je zriadená knižnica, ale občania majú možnosť navštíviť knižnicu v meste Gelnica.

V obci sú vytvorené podmienky na uskutočňovanie rôznych obecných, kultúrnych podujatí, ktoré poskytujú občanom i turistom ideálne podmienky na stretávanie sa pri rôznych príležitostiach a prostredie pre trávenie voľného času.

2.1.14 ŠPORT

V obci nie je aktívny žiadny športový klub, ale počas roka sa v obci organizujú spoločné športové aktivity, ale aj v okolitých obciach a meste Gelnica ako turnaje v malom futbale, hokejbale, ľadovom hokeji, ktorých sa športovci z obce pravidelne zúčastňujú. Obec pomáha pri organizovaní športových voľnočasových aktivít a turistických akciách, pričom o voľnočasových športových aktivitách informuje obyvateľov obce prostredníctvom webovej stránky <https://www.zakarovce.sk/>

Tabuľka 41 Infraštruktúra športu obce Žakarovce

ŠPORTOVÁ VYBAVENOSŤ OBCE	Áno/Nie
Športový klub	Nie
Prírodné ihrisko	Nie
Multifunkčné ihrisko	ÁNO
Detské ihrisko	Nie
Posilňovňa	ÁNO
Telocvična	Nie

Zdroj : Obecný úrad

Športové zariadenia v obci sú

- multifunkčné ihrisko, vybudované v roku 2019, nachádzajúce na vstupnej časti obce a je využívané k malému futbalu, volejbalu a tenisu,
- posilňovňa.

Tabuľka 42 Športové aktivity v obci počas roka

Mesiac	Športová aktivita
Jún	Šachový turnaj
Júl	Turnaj v šípkach
August	Stolnotenisový turnaj
September	Turnaj v malom futbale

Zdroj : Obecný úrad Žakarovce

Medzi obľúbené voľnočasové aktivity obyvateľov obce sú malý futbal, stolný tenis, šach, šípkový, turistika, cykloturistika, možnosti hubárčenia a poľovníctva.

2.1.15 BÝVANIE

Podľa ŠODB 2021 Štatistického úradu SR je v obci k 1.1.2021 celkom 342 domov, z toho podľa typu domov najviac 337 rodinných domov (98,54%), podľa obdobia výstavby najviac vystavaných v rokoch 1919 – 1945 spolu 109 (31,87%), podľa formy vlastníctva najviac majiteľov je z radu fyzických osôb 292 (85,38%), 195 je napojených z verejnej vodovodnej siete mimo domu (57,02%), 159 domov má vybudovanú vlastnú žumpu (46,49%) a 174 domov v obci je bez kanalizácie (50,88%).

Tabuľka 43 Domy v obci podľa typu

DOMY V OBCI PODĽA TYPU	POČET	%
Rodinný dom	337	98,54
Bytový dom	1	0,29
Polyfunkčná budova	1	0,29
Ostatné budovy na bývanie	1	0,29
Neskolaudovaný rodinný dom	0	0
Ostatné	2	0,58
SPOLU	342	100

Zdroj : Štatistický úrad SR, ŠODB 2021

Tabuľka 44 Štruktúra domov podľa obdobia výstavby

ŠTRUKTÚRA DOMOV PODĽA OBDOBIA VÝSTAVBY	POČET	%
Pred rokom 1919	60	17,54
1919 - 1945	109	31,87
1946 - 1960	100	29,24
1961 - 1980	60	17,54
1981 - 2000	3	0,88
2001 - 2010	1	0,29
2011 - 2015	1	0,29
2016 a neskôr	6	1,75
Nezistené	2	0,58
SPOLU	342	100

Zdroj : Štatistický úrad SR, SODB 2021

Tabuľka 45 Domy podľa formy vlastníctva

DOMY PODĽA FORMY VLASTNÍCTVA	POČET	%
Fyzická osoba	292	85,38
Obec	2	0,58
Iná právnická osoba	1	0,29
Zahraničný vlastník	3	0,88
Kombinácia vlastníkov	32	9,36
Nezistený	12	3,51
SPOLU	342	100

Zdroj : Štatistický úrad SR, SODB 2021

Tabuľka 46 Domy podľa typu vodovodnej prípojky

DOMY PODĽA TYPU VODOVODNEJ PRÍPOJKY	POČET	%
V dome - z verejnej vodovodnej siete	101	29,53
Vlastná v dome	16	4,68
Mimo domu – z verejnej siete	195	57,02
Mimo domu - vlastná	5	1,46
Bez prípojky	21	6,14
Nezistený	4	1,17
SPOLU	342	100

Zdroj : Štatistický úrad SR, SODB 2021

Tabuľka 47 Domy podľa typu kanalizačného systému

DOMY PODĽA TYPU KANALIZAČNÉHO SYSTÉMU	POČET	%
Septik, žumpa	159	46,49
Domáca čistička odpadových vôd	7	2,05
Bez kanalizácie	174	50,88
Nezistený	2	0,58
SPOLU	342	100

Zdroj : Štatistický úrad SR, SODB 2021

V obci nie je vybudovaná infraštruktúra na výstavbu nových rodinných domov, bytová otázka sa rieši odkupovaním voľných stavebných pozemkov alebo odkúpením starších rodinných domov s ich následnou rekonštrukciou.

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva, pretože ich dostupnosť (nízka časová a vzdialenosť)

náročnosť na dochádzku za danými službami) administratívno-správných služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 48 Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správných služieb

Sídlo Matričného úradu	Gelnica
Sídlo Daňového úradu	Gelnica
Sídlo Obvodného oddelenia policajného zboru	Gelnica
Sídlo Okresného súdu	Spišská Nová Ves
Sídlo Okresného úradu	Gelnica
Sídlo Územnej vojenskej správy	Košice
Sídlo pobočky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Spišská Nová Ves, pracovisko Gelnica

Zdroj: vlastné spracovanie

2.1.16 SAMOSPRÁVA A JEJ FINANČNÉ ZDRAVIE

Obec Žakarovce je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorá vykonáva svoje samosprávne kompetencie samostatne v zmysle zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári so svojím majetkom a vlastnými príjmami. Základná úloha obce pri výkone svojej samosprávnej funkcie je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.³⁶

Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Žakarovce, nemá právnu subjektivitu a vykonáva odborné, administratívne a organizačné práce súvisiace s plnením úloh samosprávy.

Organizačnú štruktúru obce Žakarovce tvoria orgány obce

- starosta obce,
- zástupca starostu obce
- Obecné zastupiteľstvo v Žakarovciach (OcZ), ktoré má 7 poslancov, s 1 komisiou pri OcZ (Komisia pre ochranu verejného záujmu),
- hlavný kontrolór,
- Obecný úrad Žakarovce ako výkonný orgán organizačného a administratívneho zabezpečenia Obecného zastupiteľstva a starostu obce.
- Materská škola Žakarovce, so sídlom Žakarovce č. 338, zabezpečuje predprimárne vzdelávanie detí vo veku 3 – 6 rokov, je plne organizovaná materská škola bez právnej subjektivity.

Oficiálna verejná webová stránka obce Žakarovce je <http://www.zakarovce.sk/>, s aktuálnymi informáciami o obci a živote v obci.

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, ktorý je základným nástrojom hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, zostavovaného podľa § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka.³⁶ Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce sú upravené zákonom č. 583/2004 Z. z.

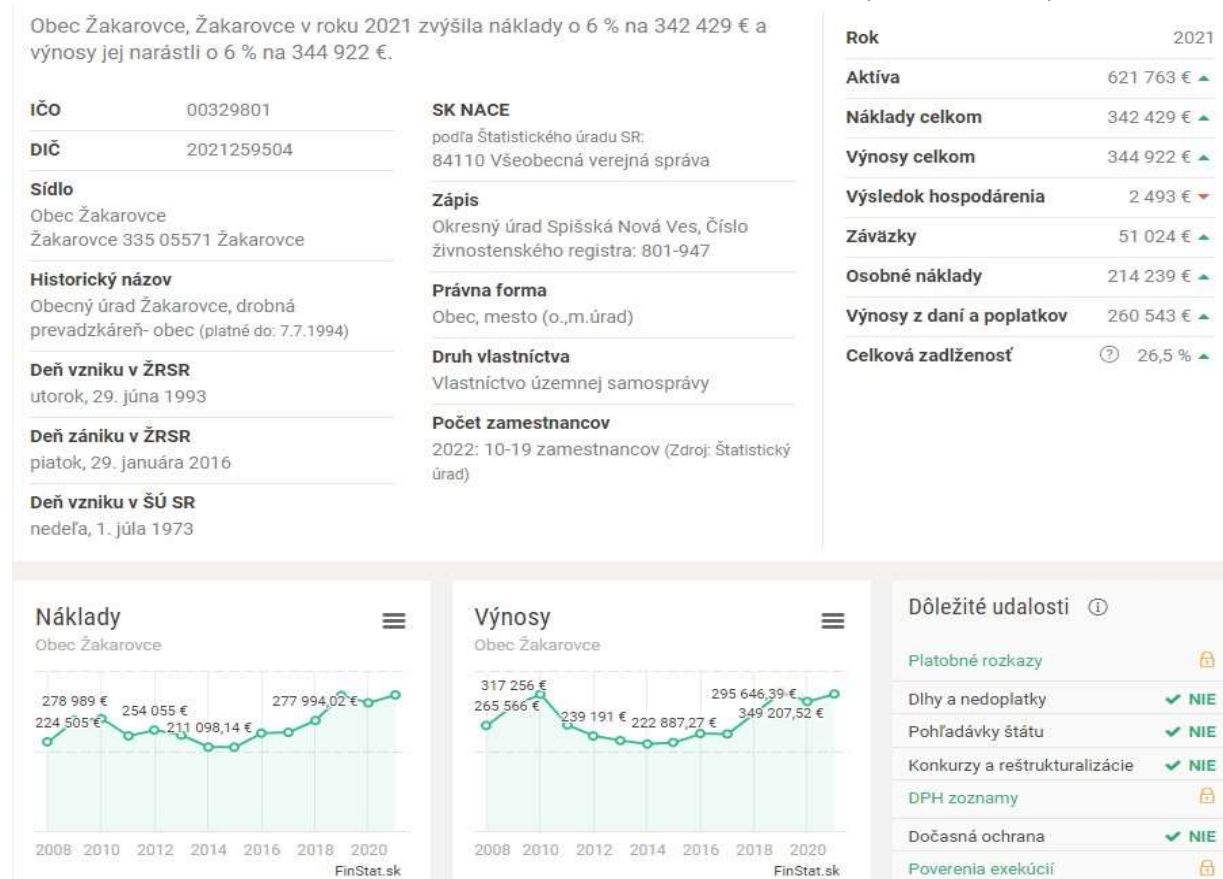
o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej iba zákon o rozpočtových pravidlách), kde v § 5 uvedeného zákona sú definované príjmy obce ako výnosy miestnych daní a poplatkov, nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií, úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce, sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou, dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce, podiely na daniach dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy, ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu, účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce, prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel a iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Výdavky rozpočtu obce sa uhrádzajú podľa § 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách. Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

Podľa § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec zostavuje viacročný rozpočet, ktorý je ekonomický nástroj finančnej politiky obce a vyjadruje zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.³⁷

Hodnotenie finančného hospodárenia obce Žakarovce za rok 2021 vykonané spol. FinStat.

Obrázok 3 Finančné hospodárenie obce Žakarovce za rok 2021 (podľa FinStat)

Zdroj : <https://www.finstat.sk/00329801>

Tabuľka 49 Analýza ekonomického hospodárenia obce (na základe záverečného účtu r. 2019 – 2021 a rozpočtov na roky 2022 – 2024)

Prijmy/výdaje	2019	2020	2021	2022 rozp.	2023 rozp.	2024 rozp.
Bežné príjmy obec	353 250,00	310 732,00	308 776,00	312 097,00	316 225,00	323 225,00
Bežné výdaje obec	313 147,00	294 394,00	298 674,00	337 706,00	317 225,00	324 225,00
rozdiel	40 103,00	16 338,00	-10 102,00	-25 609,00	-1 000,00	-1 000,00
Kapitálové príjmy	12 036,00	212,00	1 803,00	0,00	0,00	0,00
Kapitálové výdaje	22 399,00	37 739,00	23 178,00	23 000,00	0,00	0,00
rozdiel	-10 363,00	-37 527,00	-21 375,00	-23 000,00	0,00	0,00
Príjmy z fin. operácií	39 755,00	81 769,00	59 989,00	48 609,00	1 000,00	1 000,00
Výdaje z fin. operácií	720,00	144,00	0,00	0,00	0,00	0,00
rozdiel	39 035,00	81 625,00	59 989,00	48 609,00	1 000,00	1 000,00
Total príjmy	405 042,00	392 713,00	370 568,00	360 706,00	317 225,00	324 225,00
Total výdaje	336 267,00	332 277,00	321 852,00	360 706,00	317 225,00	324 225,00
Total rozdiel	68 775,00	60 436,00	48 716,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj : Obecný úrad

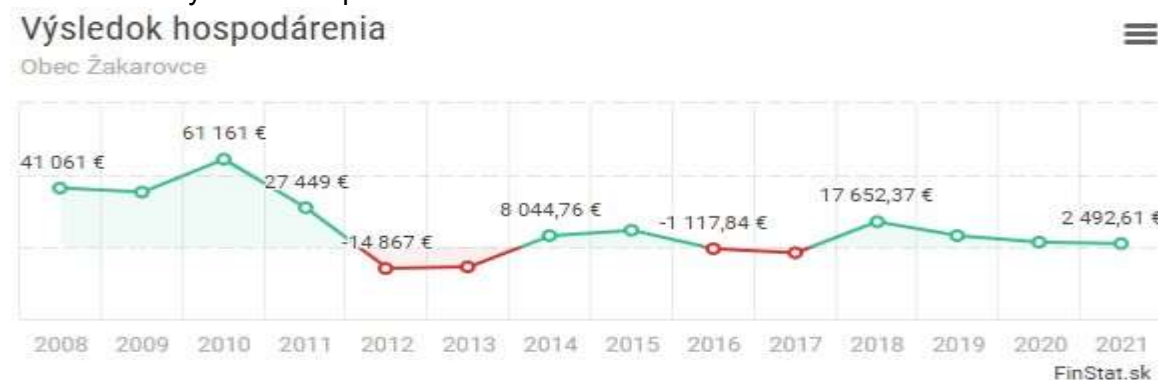
Tabuľka 50 Aktuálna zadlženosť obce

ROK	2020	2021	2022 predpoklad	2023 predpoklad	2024 predpoklad
Zadlženosť (úvery/bežné príjmy predch. roka – max. 60 %)	4,17%	4,18%	4,18%	4,14%	3,06%
Dlhová služba (dlhová služba/bežné príjmy predch. roka – max. 25 %)	0%	0%	0%	0%	0,9%

Zdroj : Obecný úrad

Zákonná hranica celkového dlhu obce na úrovni maximálne 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a taktiež zákonná hranica výšky ročných splátok návratných zdrojov financovania na úrovni maximálne 25 % zo skutočných bežných príjmov znížených o zákonné výnimky **je dodržaná** a bola **splnená** zákonná podmienka podľa § 17 ods.6 písm. a) a b) zákona č.583/2004 Z.z., zadlženosť obce Žakarovce k 1.1.2022 je veľmi nízka a aj druhý zákonný ukazovateľ zadlženosti, ktorý berie do úvahy splátky istín a úrokov je nulový. V tomto ukazovateli nie je zahrnuté splácanie návratnej finančnej výpomoci od MF SR, ktoré v zmysle zmluvných podmienok by malo začať až v roku 2024.

Obrázok 4 Výsledok hospodárenia obce Žakarovce od roku 2008

Zdroj : <https://www.finstat.sk/00329801>

2.1.17 BEZPEČNOSŤ A VEREJNÝ PORIADOK

Bezpečnosť a verejný poriadok v obci zabezpečuje miestne príslušný základný útvar Policajného zboru - Obvodné oddelenie Policajného zboru Gelnica počas hliadkových a obchôdzkových služieb, ktorého činnosť je upravená Zákom č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore³⁸ a nariadením prezidenta Policajného zboru č. 80/2018 o činnosti základných útvarov služby poriadkovej polície Policajného zboru,³⁹ zameraná na

- ochranu základných práv a slobôd občanov, najmä pri ochrane života, zdravia a majetku,
- odhaľovanie trestnej činnosti a vedie trestné konanie,
- odhaľovanie priestupkov, ich objasňovanie a prejednávanie,
- dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky,
- pátranie po osobách a veciach.

Pri svojej činnosti spolupracuje so štátnymi orgánmi, obcami, právnickými a fyzickými osobami mimovládny organizáciami a záujmovými občianskymi združeniami a upozorňuje ich na nedostatky, ktoré sa dotýkajú týchto subjektov a môžu viesť k ohrozeniu alebo narušeniu verejného poriadku.

V Žakarovciach je vybudovaný kamerový systém, v súčasnosti so 6 nainštalovanými kamerami k monitorovaniu najkritickejších miest územia, k zvýšeniu bezpečnosti, ochrane zdravia a majetku obyvateľov obce, jej návštevníkov a iných subjektov v obci.

2.1.18 VYHODNOTENIE REALIZÁCIE OPATRENÍ A AKTIVÍT PHSR OBCE ŽAKAROVCE NA ROKY 2018 – 2022.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2018 - 2022 (ďalej len PHSR) bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Žakarovciach č. 32/06/2018 zo dňa 15.06.2018. V zmysle § 12 písm. b) zákona o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z.z. obec zabezpečovala pravidelne monitorovanie a vyhodnocovanie realizácie opatrení/aktivít PHSR.

PRIORITNÁ OBLASŤ 1 - HOSPODÁRSKA

(Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry)

Tabuľka 51 Hodnotenie implementácie opatrení/aktivít PHSR obce Žakarovce na roky 2018 – 2022 - HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Opatrenie 1.1		Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov	
	Počet aktivít	Počet nezrealizovaných aktivít	Počet prebiehajúcich/realizovaných aktivít
Aktivita:	1 (1.1.1)	0	0
Opatrenie 1.2		Rozvoj turistickej infraštruktúry a investície do zachovania kultúrneho dedičstva	
Projekty:	3 (1.2.1 – 1.2.3)	1 (1.2.3)	0
Opatrenie 1.3		Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	
Projekty:	2 (1.3.1 – 1.3.2)	0	0
Opatrenie 1.4		Zlepšenie technickej vybavenosti obce	
Projekty:	2 (1.4.1 – 1.4.2)	0	2 (1.4.1 – 1.4.2)
Opatrenie 1.5		Spolupráca s partnerskými obcami	
Aktivita:	1 (1.5.1)	0	0

Zdroj : Obecný úrad Žakarovce

PRIORITNÁ OBLASŤ 2 - SOCIÁLNA

(Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky spoločenského využitia.)

Tabuľka 52 Hodnotenie implementácie opatrení/aktivít PHSR obce Žakarovce
na roky 2018 – 2022 - SOCIÁLNA OBLASŤ

Opatrenie 2.1	Zvyšovanie kvality bývania		
	Počet aktivít	Počet nezrealizovaných aktivít	Počet prebiehajúcich/realizovaných aktivít
Projekt:	1 (2.1.1)	1 (2.1.1)	0
Opatrenie 2.2	Úprava verejných priestranstiev		
Projekt:	1 (2.2.1.)	0	0
Opatrenie 2.3	Prevencia kriminality a zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov		
Projekt:	1 (2.3.1)	0	0
Opatrenie 2.4	Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti		
Projekty:	4 (2.4.1- 2.4.4)	1 (2.4.2-2.4.4)	1 (2.4.1)
Opatrenie 2.5	Podpora poskytovania sociálnych služieb		
Projekt :	1 (2.5.1)	1 (2.5.1)	0
Opatrenie 2.6	Skvalitnenie materiálo-technického vybavenia školských zariadení		
Projekty:	2 (2.6.1 – 2.6.2)	0	0
Opatrenie 2.7	Skvalitnenie ponuky športového využitia a trávenia voľného času		
Projekty:	2 (2.7.1 – 2.7.2)	2 (2.7.1 – 2.7.2)	0
Opatrenie 2.8	Podpora spoločenského a kultúrneho života		
Aktivita:	1 (2.8.1)	0	0

Zdroj : Obecný úrad Žakarovce

PRIORITNÁ OBLASŤ 3 – ENVIRONMENTÁLNA

(Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie)

Tabuľka 53 Hodnotenie implementácie opatrení/aktivít PHSR obce Žakarovce
na roky 2018 – 2022 - ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

Opatrenie 3.1	Podpora zhodnocovania odpadov		
	Počet aktivít	Počet nezrealizovaných aktivít	Počet prebiehajúcich/realizovaných aktivít
Projekty:	2 (3.1.1 – 3.1.2)	2 (3.1.1 – 3.1.2)	0
Opatrenie 3.2	Prevencia pred živelnými pohromami		
Projekty:	2 (3.2.1 – 3.2.2)	1 (3.2.1)	1 (3.2.2)

Zdroj : Obecný úrad Žakarovce

Tabuľka 54 Zrealizované aktivity PHSR obce Žakarovce na roky 2018 - 2022

Projekt/ Aktivita	Prioritná oblasť 1 - HOSPODÁRSKA - názov zrealizovanej aktivity	Záujem obce pokračovať v aktivite (ÁNO/NIE)	Poznámka
1.1.1	Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	ÁNO	Potreba ďalšieho pokračovania v aktivite
1.2.1	Vybudovanie historickej banskej cesty	ÁNO	Realizácia projektu Banský chodník obcou Žakarovce, záujem ďalšieho rozšírenia
1.2.2	Rekonštrukcia Amfiteátra v lokalite Halďičky	ÁNO	Výstavba altánku, záujem ďalšieho pokračovania v aktivite
1.3.1	Rekonštrukcia miestnych komunikácií – I. etapa	ÁNO	Potreba ďalšieho pokračovania v aktivite
1.3.2	Rekonštrukcia miestnych komunikácií – II. etapa	ÁNO	Potreba ďalšieho pokračovania v aktivite

1.5.1	Rozvoj partnerskej spolupráce	ÁNO	Potreba ďalšieho pokračovania v aktivite
Projekt/ Aktivita	Prioritná oblasť 2 - SOCIÁLNA - názov zrealizovanej aktivity	Záujem obce pokračovať v aktivite (ÁNO/NIE)	Poznámka
2.3.1	Výstavba kamerového systému	ÁNO	V súčasnosti kamerový systém obce tvorí 6 kamier, potreba rozšírenia kamerového systému
2.6.1	Oprava strechy na budove MŠ	NIE	Zrealizovaná a ukončená aktivita
2.6.2	Oprava a výmena detských preliezok v areáli MŠ	NIE	Zrealizovaná a ukončená aktivita
2.8.1	Podpora kultúrnych a športových podujatí	ÁNO	Ďalší rozvoj kultúry a športu v obci

Zdroj : Obecný úrad Žakarovce

Tabuľka 55 Nerealizované aktivity PHSR obce Žakarovce na roky 2018 - 2022

Projekt/ Aktivita	Prioritná oblasť 1 - HOSPODÁRSKA - názov nerealizovanej aktivity	Záujem obce pokračovať v aktivite (ÁNO/NIE)	Dôvod nerealizovania aktivity
1.2.3	Výstavba peších turistických trás, cyklotrás a odpočívadiel v okolí teréne s prepojením na Plejsy	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov
1.4.1	Rekonštrukcia verejného osvetlenia	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov, obec čaká na vypísanie výzvy,
1.4.2	Rekonštrukcia obecného rozhlasu	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov, obec čaká na vypísanie výzvy
Projekt/ Aktivita	Prioritná oblasť 1 - SOCIÁLNA - názov nerealizovanej aktivity	Záujem obce pokračovať v aktivite (ÁNO/NIE)	Dôvod nerealizovania aktivity
2.1.1	Výstavba nízkoštandardných domov pre MRK	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov, obec čaká na vypísanie výzvy,
2.4.2	Oprava strechy kultúrneho domu	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov, obec čaká na vypísanie výzvy
2.4.3	Rekonštrukcia interiéru kultúrneho domu	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov, obec čaká na vypísanie výzvy
2.4.4	Úprava priestorov cintorína	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov, obec čaká na vypísanie výzvy
2.5.1	Vybudovanie Zariadenia pre seniorov	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov, obec čaká na vypísanie výzvy
2.7.1	Rekonštrukcia areálu multifunkčného ihriska	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov, obec čaká na vypísanie výzvy
2.7.2	Oprava detského ihriska a komunikácie pri hostinci	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov, obec čaká na vypísanie výzvy
Projekt/ Aktivita	Prioritná oblasť 3 - ENVIRONMENTÁLNA - názov nerealizovanej aktivity	Záujem obce pokračovať v aktivite (ÁNO/NIE)	Dôvod nerealizovania aktivity
3.1.1	Výstavba kontajnerových stojísk na triedený odpad	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov, obec čaká na vypísanie výzvy
3.1.2	Výstavba zariadenia na spracovanie a triedenie odpadov	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov, obec čaká na vypísanie výzvy
3.2.1	Výstavba protipovodňovej a požiarnej nádrže	ÁNO	Nedostatok finančných prostriedkov, obec čaká na vypísanie výzvy

Zdroj : Obecný úrad Žakarovce

Okrem vymedzenia realizovaných/nerealizovaných aktivít implementácie PHSR obce Žakarovce na roky 2018 - 2022 niektoré sa začali realizovať, ale nedošlo ku ukončeniu a boli zrealizované iba čiastočne, alebo ich realizácia stále prebieha.

Tabuľka 56 Čiastočne zrealizované/prebiehajúce aktivity PHSR obce Žakarovce na roky 2018 - 2022

Projekt/ Aktivita	Prioritná oblasť 2 - SOCIÁLNA - názov čiastočne/ prebiehajúcej realizovanej aktivity	Záujem obce pokračovať v aktivite (ÁNO/NIE)	Poznámka
2.2.1	Revitalizácia námestia pred kultúrnym domom	ÁNO	V súčasnosti prebieha rekonštrukcia, potreba v ďalších aktivitách
2.4.1	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	ÁNO	Zrealizované zateplenie budovy a potrebná ďalšia rekonštrukcia interiéru
Projekt/ Aktivita	Prioritná oblasť 3 - ENVIRONMENTÁLNA - názov čiastočne/prebiehajúcej realizovanej aktivity	Záujem obce pokračovať v aktivite (ÁNO/NIE)	Poznámka
3.2.2	Rekonštrukcia lesných ciest	ÁNO	Zrealizované prechody z lesnej cesty na miestnu komunikáciu, potreba ďalších aktivít

Zdroj : Obecný úrad Žakarovce

2.1.19 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO OBDOBIA

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho obdobia je vyhodnotením najvýznamnejších doposiaľ zrealizovaných projektov/aktivít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2018 – 2022.

Formulár 8 (Ú 9) Ex - post hodnotenie predchádzajúceho obdobia od roku 2018

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho obdobia																			v tis. EUR
Č.	Názov investície - projektu	Číslo a názov aktivity v predchádzajúcom PHSR	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Ukazovateľ	Cena podľa vykonávacieho projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov								
				Rok dokončenia	Merná jednotka	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem finančných prostriedkov	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkromné zdroje	Iné zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice	2.4.1 Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	1274 – Ostatné budovy, i.n.	3/2018		28,69	28,69	2020	28,69	28,69	23,72		4,97						
				2/2020															
2	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií – I. etapa	2112 – Miestne komunikácie	7/2018		23,33	23,33	2018	23,33	23,33			23,33						
				7/2018															
3	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií – II. etapa	2112 – Miestne komunikácie	8/2018		81,41	81,41	2018	81,41	81,41	80,00		1,41						
				8/2018															
4	Žakarovské folklórne slávnosti Janky Guzovej	2.8.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí		8/2018		4,00		2018	4,00	4,00				4,00					
				8/2018															
5	Rekonštrukcia detského	2.6.2 Oprava a výmena detských	2412 – Ostatné športové	11/2018		9,04	9,04	2018	9,04	9,04	8,50		0,54						

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce ŽAKAROVCE
na roky 2023 - 2030

ihřiska	preliezok v areáli MŠ	a rekreačné stavby	11/2018															
6	Kamerový systém v obci Žakarovce	2.3.1 Výstavba kamerového systému	2224 – Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	3/2019		9,04		2020	9,04	9,04	7,00		2,04					
				6/2020														
7	Vybudovanie banického chodníka v obci Žakarovce	1.2.1 Vybudovanie historickej banskej cesty		4/2019		8,59	8,59	2019	8,59	8,59		8,50	0,09					
				10/2019														
8	Kliperčan zo Žakaroviec	2.8.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí		6/2019		4,00		2020	4,00	4,00				4,00				
				12/2020														
9	Oprava strechy Materskej školy Žakarovce	2.6.1 Oprava strechy na budove MŠ	1263 – Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	7/2019		25,01	25,01	2019	25,01	25,01	25,00	0,01						
				11/2019														
10	Žakarovské folklórne slávnosti Janky Guzovej	2.8.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí		8/2019		3,00		2019	3,00	3,00				3,00				
				8/2019														
11	Rekonštrukcia miestnej komunikácie v obci Žakarovce	1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií – I. etapa	2112 – Miestne komunikácie	9/2019		16,72	16,72	2019	16,72	16,72		16,72						
				11/2019														
12	Vybudovanie betónovej cesty v Žakarovciach	1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií – I. etapa	2112 – Miestne komunikácie	8/2021		23,07	23,07	2021	23,07	23,07		23,07						

Zdroj: Obecný úrad

2.1.20 EX-ANTE HODNOTENIE STAVU PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI

Ex – ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií analyzuje súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možnosti ich financovania z rôznych zdrojov. V nasledujúcom formulári sú uvedené investičné zámery, ktoré obec realizuje v súčasnosti, má spracovanú príslušnú dokumentáciu resp. už požiadala o nenávratné finančné prostriedky (NFP).

Formulár 9 (A 4) Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania nového PHSR																		
v tis. EUR																		
Politika - oblasť	Poradové číslo	Názov investície	Klasifikácia stavby - triedy	Rok začatia plánu	Technická príprava mesiac/rok	Cena podľa stavebného zámeru		Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov							
				Rok dokončenia plánu	ÚR:	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Finančné prostriedky celkom	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet Samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje
					SP:													
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
SOCIÁLNA OBLASŤ	1	Výmena okien a dverí na Kultúrnom dome	1261-Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	2022		55,67	55,67	2022	55,67	55,67								
				2023	PD 02/2022													
	2	Oprava schodov pri Kultúrnom dome	2420-Ostatné inžinierske stavby, i.n.	2022		37,01	37,01	2022	37,01	37,01								
				2023	PD 05/2022													
	3																	
	4																	

Zdroj: Obecný úrad

2.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Analýza vonkajšieho prostredia obsahuje identifikáciu hlavných vonkajších faktorov územia, analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území.

2.2.1 ANALÝZA VÄZIEB ÚZEMIA

Obec Žakarovce je situovaná severozápadnej časti Košického kraja a severovýchodnej časti okresu Gelnica, v atraktívnom vidieckom prostredí. Katastrálne územie obce susedí s mestami Gelnica a Krompachy a obcami Kluknava a Jaklovce.

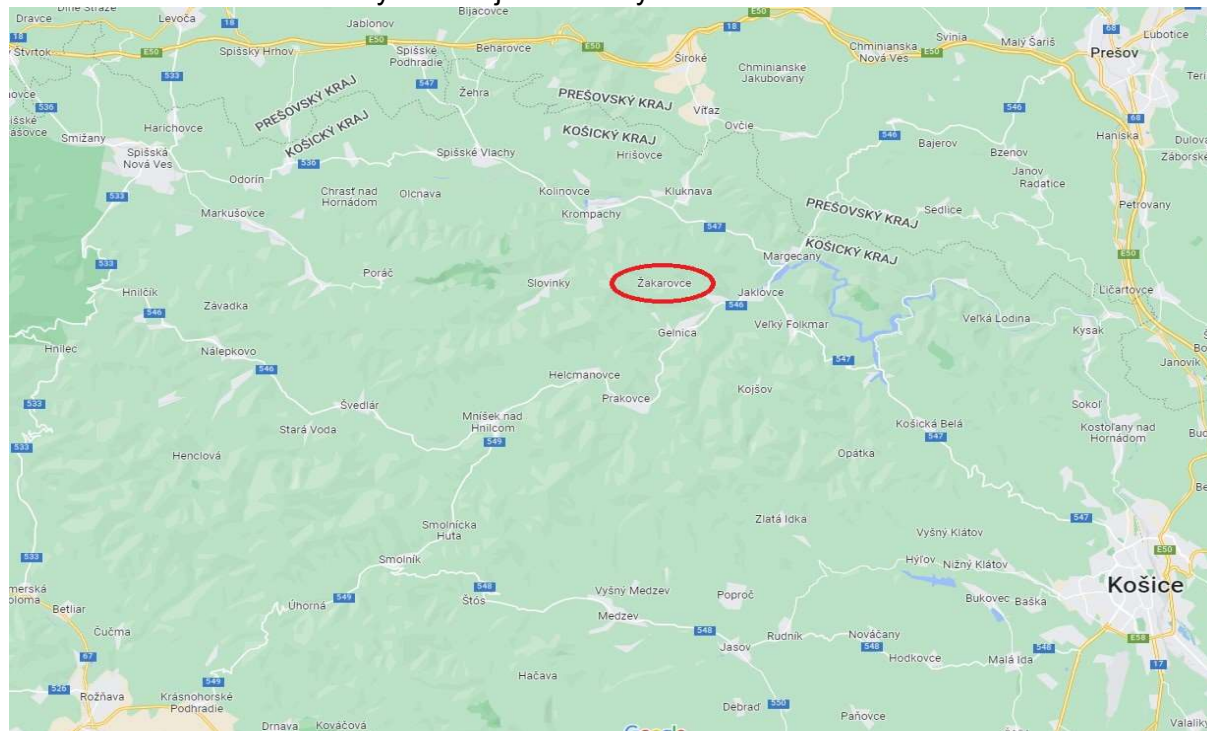
Tabuľka 57 Územné členenie

ÚZEMIE	Rozloha katastrálneho územia (v km ²)	Počet obyvateľov k 31.12.2021	Hustota obyvateľov (obyv./km ²)
OBEC ŽAKAROVCE	861,77	703	81,34
OKRES GELNICA	584,43	31668	54,19
KOŠICKÝ KRAJ	6754,5	782216	115,82

Zdroj : vlastné spracovanie

Obec Žakarovce je prístupná zo štátnej cesty II. triedy č. 546 zo smerov Gelnica a Jaklovce, prostredníctvom štátnej cesty III. triedy č. 3272 končiacou v obci, pretože z hľadiska prejazdnosti sú Žakarovce koncovou obcou.

Obrázok 5 Poloha obce k významnejším sídelným štruktúram

Zdroj : <https://www.google.com/maps>

Významní zamestnávateľia v okolí pre občanov obce sa nachádzajú predovšetkým v meste Gelnica (6,1 km), kde je vybudovaná sieť priemyslu, obchodov a služieb so sieťou štátnych a verejných inštitúcií, v meste Krompachy (20,2 km), Prešov (38 km), Košice (42,6 km) a Spišská Nová Ves (48,7 km), kde sú situované aj nemocnice. Dostupnosť územia je vo vzdialenosti 3 km od železničnej zastávky v časti Gelnica – Mária Huta, 6,1 km od železničnej

stanice Gelnica mesto so zástavkami rýchlikov a 9,1 km od železničnej stanice vnútroštátneho a medzinárodného významu na hlavnej elektrifikovanej železničnej trati v obci Margecany, vo vzdialenosti 26,1 km od diaľnice D1 v obci Široké k rýchlejšej dostupnosti k významnejším sídelným štruktúram.

Okres Gelnica tzv. Hnilecká dolina sa nachádza v severozápadnej časti Košického samosprávneho kraja, kde charakter krajiny je členitý podhorský a horský a takmer celé územie okresu leží v oblasti Slovenské rudohorie, celku Volovské vrchy, na východe do územia okresu zasahujú geomorfologické celky Čierna hora, Branisko a Hornádska kotlina. Najvyšším bodom okresu je Zlatý stôl vo Volovských vrchoch v 1322 m n. m., ktorý sa vypína medzi obcami Stará Voda, Henclová, Úhorná a Smolník, taktiež v blízkosti obce vrchy Volovských vrchov Bukovec (1127 m n. m.), Pálenica (1115 m n. m.), Veľká Knola (1266 m n. m.), Babiná (1278 m n. m.), Skalisko – Volovec (1293 m n. m.), Pipitka (1225 m n. m.) a Kojšovská Hoľa (1246 m n. m.). V pohorí Branisko je vrch Sľubica v 1129 m n. m., najnižší bod je vodná nádrž Ružín v nadmorskej výške 330 m n. m.

Územie okresu Gelnica patrí do povodia Hornádu, ale je odvodňovaný hlavne riekou Hnilec po dĺžke 52,5 km (s významnejšími prítokmi Smolník, Stará Voda a Kojšovský potok), ktorý sa vlieva do rieky Hornád pri obci Margecany a tieto sú prítokmi priehrady Ružín.

Územím okresu Gelnica neprechádza cesta I. triedy, cesty II. triedy sú v dĺžke 89,940 km a cesty III. triedy v dĺžke 41,537 km.

Okres je najlesnatejší okres v rámci SR s viac ako 74% lesnatosťou o rozlohe asi 436 km², kde hlavné dreviny sú smrek obyčajný, jedľa biela, buk lesný a borovica lesná. Vzácný výskyt aj borovice horskej – kosodreviny a borovice limby.

Obec Žakarovce patrí do okresu Gelnica, kde sa nachádzajú sídla orgánov štátnej správy a to Okresný úrad Gelnica so zastúpením organizačného odboru, odboru krízového riadenia, odboru starostlivosti o životné prostredie a katastrálny odbor a Okresného úradu Spišská Nová Ves pracoviská Gelnica - odbor všeobecnej a vnútornej správy, odbor živnostenského podnikania a pozemkový a lesný odbor a miestnej samosprávy i pobočky viacerých verejnoprávných a komerčných inštitúcií a organizácií poskytujúcich služby obyvateľom celého okresu – Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Gelnica, Hasičský a záchranný zbor Gelnica, Obvodné oddelenie Policajného zboru Slovenskej republiky Gelnica (pracoviská Okresného riaditeľstva PZ SR - občianske preukazy, cestovné doklady, vodičské preukazy, evidencie vozidiel), Sociálna poisťovňa – vysunuté pracovisko Gelnica (pre výkon nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, garančného poistenia, poistenia v nezamestnanosti, lekárskej posudkovej činnosti), pobočka Všeobecnej zdravotnej poisťovne, pobočka Zdravotnej poisťovne Dôvera, Daňový úrad Košice – kontaktné miesto Gelnica, pobočka Slovenskej pošty s filiálkou Poštovej banky, pobočky Slovenskej sporiteľne a Prima banky a pobočka poisťovne Allianz, Komunálna poisťovňa, Kooperativa, Gymnázium Gelnica a ďalšie inštitúcie.

Postavenie okresu Gelnica v rámci Košického samosprávneho kraja (ďalej iba KSK) v mnohých ukazovateľoch nezodpovedá celkovému postaveniu a hodnoteniu KSK, kde po transformácii sa spolu s niektorými okresmi východného a južného Slovenska okres Gelnica

ocitol na okraji strategických záujmov krajiny. Po reštrukturalizácii ťažkého priemyslu, konverzii zbrojárskeho priemyslu najmä v obci Prakovce, útlme banskej činnosti a nerealizovanej transformácii poľnohospodárstva došlo k prehlbovaniu regionálnych rozdielov a zaostávania.

Okres Gelnica bol Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR s platnosťou od 30. júna 2017 *zaradený medzi najmenej rozvinuté okresy*. Miera evidovanej nezamestnanosti bola podľa zákonom stanovených kritérií vyššia ako 1,6 násobok priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike za rovnaké obdobie. Akčný plán rozvoja okresu Gelnica bol schválený vládou SR na výjazdovom rokovaní dňa 05. apríla 2018 uznesením vlády č. 140/2018. V súlade s akčným plánom v priebehu 5 rokov od jeho schválenia bude môcť okres Gelnica využívať zvýhodnenia pri čerpaní európskych štrukturálnych a investičných fondov, výhodnejšie podmienky pre získanie investičných stimulov, či možnosť čerpania regionálneho príspevku. Všetky tieto opatrenia majú viesť k tvorbe pracovných miest.

Úroveň poskytovania služieb a tovarov je odrazom samotnej kúpyschopnosti, životnej úrovne obyvateľov a aj tým, že značná časť obyvateľov obce dochádza za prácou, štúdiom, špecializovaným lekársnym vyšetrením do okolitých miest, kde aj využíva sieť služieb a obchodov.

V území sú najvýznamnejšie lesné pozemky, ktoré zaberajú viac ako 2/5 plochy katastrálneho územia obce (45,12%), trvalé trávne porasty takmer polovicu vymedzeného územia (46%), čo spolu predstavuje 91,12% plochy katastrálneho územia. Výrazne nízke je zastúpenie je vodnej plochy s iba 0,36% podielom celkovej plochy územia a v území sa nenachádza orná pôda.

Okresom Gelnica prechádza hlavná elektrifikovaná dvojkoľajová železničná trať zo smeru Košice – Bratislava a vedľajšia neelektrifikovaná jednokolejová železničná trať v smere Margecany – Červená skala prechádzajúca susedným mestom Gelnica so železničnou stanicou so zastávkou pre rýchliky, osobné a nákladné vlaky.⁴⁰

Okres Gelnica, ktorého súčasťou je obec Žakarovce patrí do Košického samosprávneho kraja (KSK), ktorý je vidiecky, pomaly sa rozvíjajúci región SR, s dlhodobou vysokou mierou nezamestnanosti. Na juhu hraničí s Maďarskou republikou a na východe s Ukrajinou. Hodnotením vnútorného potenciálu regiónu Košický kraj je druhým najväčším obývaným krajom s 14,7% podielom celkového počtu obyvateľov SR s hustotou zaľudnenia 115,82 obyvateľov na km a rozlohou je štvrtým najväčším krajom SR s 13,8% podielom územia SR.

Aj v území KSK sa začína prejavovať proces starnutia obyvateľstva, kopíruje celoslovenský trend a podiel detskej zložky klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku, pričom obec Žakarovce je k 31.12.2021 nad celoslovenským priemerom, priemerom Košického kraja a okresu Gelnica.

Východiskovým dokumentom na riešenie územnej koncentrácie pre rozhodovanie

o umiestňovaní Európskych štrukturálnych a investičných fondov je rozvoj územia sídelnej štruktúry definovanej v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS) v znení zmien a doplnkov č.1 KURS 2011, s definíciou centier a ťažísk osídlenia. Závazná časť KURS v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č.1 KURS 2001, vyhodnotila dodržiavanie zásad a regulatív, schválené uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1033/2001. V oblasti celoštátnych a nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry týkajúcich sa okresu Gelnica, sa jedná o podporovanie rozvoja centier tretej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu, medzi ktorými je zaradený aj okres Gelnica.⁴¹

Najvyšší bod Košického kraja je vrch Stolica vysoký 1476 m nachádza sa v Slovenskom rudohorí, najnižšie miesto je 94 m n. m. pri vyústení rieky Bodrog. Najväčšou riekou je Bodrog, ktorý spolu so sýtokmi odvodňuje najvýchodnejšiu časť kraja. Hornádsku a košickú kotlinu odvodňuje rieka Hornád s prítokmi, západnú časť rieka Slaná a juhovýchodnú časť rieka Tisa. Hospodársky a rekreačný význam majú vodné nádrže Zemplínska Šírava, Ružín, Palcmanská Maša, Bukovec a Dobšina.

Lesy v kraji pokrývajú až 2/5 územia kraja, najviac v najzalesnenejšom okrese Slovenska - Gelnica až 3/4 územia okresu a nachádzajú sa najmä v horských a podhorských oblastiach kraja v severnej a juhozápadnej časti kraja. Poľnohospodárska pôda zaberá 333 ha pôdy, čo je asi polovica výmery kraja, hlavne v okresoch Trebišov a Michalovce.

Priemerné ročné teploty sa v kraji pohybujú okolo 10 °C. podľa vybraných meteorologických staníc, pričom severnejšie časti kraja sú chladnejšie, južnejšie dosahujú až teploty vnútrozemských subtrópov.

Na území KSK sa nachádzajú rudné (železné a strieborné rudy v okresoch Rožňava a Spišská Nová Ves), nerudné (kamenná soľ v okrese Michalovce a mastenec a sadrovec v okrese Rožňava a Spišská Nová Ves) aj energetické suroviny (ropa a zemný plyn na území okresov Michalovce a Trebišov).

Priemysel v roku 2018 sa najviac, až 28,2% podieľal na tvorbe pridanej hodnoty kraja, následne s 18,8% sa podieľali obchod, doprava, ubytovanie a stravovanie a s 12,9% verejná správa, zdravotníctvo a sociálna pomoc.

V roku 2019 na území KSK vzdelávanie prebiehalo na 455 materských školách, 303 základných školách, 34 gymnáziách, 61 stredných odborných školách a 4 vysokých školách.

Zdravotná starostlivosť v roku 2019 na území KSK bola zabezpečovaná cestou 1 888 zdravotníckych zariadení, z toho v 17 nemocniciach, v 1 463 zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti a v 7 liečebniach.

Cestovný ruch na území KSK má veľmi priaznivé predpoklady na rozvoj, v roku 2019 bolo ubytovaných 456 tisíc návštevníkov, kde medzi najnavštevovanejšie patrí aj okres Spišská Nová Ves. Na území kraja sa nachádzajú 2 národné parky a to Národný park Slovenský raj a Národný park Slovenský kras a prírodným unikátom európskeho významu sú Dobšinská ľadová jaskyňa, Herliansky gejzír, Gombasecká jaskyňa a jaskyňa Domica.

V kraji je 440 obcí, z toho 17 získalo štatút mesta.⁴²

Obec Žakarovce je členom 4 združení, prostredníctvom ktorých sa obec snaží uplatňovať a presadzovať svoje záujmy

- **Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS)** ul. Bezručova 9, 811 09 Bratislava – organizácia zastupujúca záujmy samospráv na celoslovenskej úrovni,
- **Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu (ZMOHR)** ul. Banícke námestie 4, Gelnica – združenie obcí Hnileckého regiónu, presadzujúce záujmy členských obcí,
- **Miestna akčná skupina (MAS) HNILEC**, ul. Obchodná 7, 055 01 Margecany – verejno-súkromné partnerstvo rôznych organizácií (obcí, podnikateľov, občianskych združení, neziskových organizácií a pod.), vytvorené za účelom zlepšovania kvality života v území združenia (územie obcí, ktoré sú členmi združenia), s podporou trvalo udržateľného rozvoja,
- **Regionálne vzdelávacie centrum Košice (RVC)**, Hlavná 68, 040 01 Košice je záujmovým združením právnických osôb. V súčasnosti združuje RVC Košice obce a mestá Košického samosprávneho kraja, mestské časti Košíc, školy zriadené obcami a VÚC a iné príspevkové a rozpočtové organizácie zriadené samosprávou v tomto regióne.

2.2.2 VPLYV VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Vonkajšie prostredie reaguje na legislatívu, normy a odporúčania z úrovne EÚ, cestou legislatívy SR, regionálnej a miestnej úrovni. Vplyv vonkajšieho prostredia na úroveň samosprávy uvádza STEEP analýza.

STEER analýza obce zahŕňa posúdenie všetkých možných existujúcich vonkajších faktorov dotýkajúcich sa oblastí rozvoja vo vzťahu ku konkrétnemu územiu zameraná na :

- vplyvy sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických, politických a hodnotových faktorov vonkajšieho prostredia vplývajú na schopnosť územia naplňať svoju víziu a hlavné ciele,
- analýzu známych a očakávaných udalostí,
- dopad udalostí, trendov a plánovaného rozvoja na územie,
- možný budúci vývoj územia vývoja pre územie obce (dôsledky sú čiastočne identifikované vo SWOT analýze - príležitosti a ohrozenia.

Vonkajšie faktory sú rozdelené podľa analyzovaných oblastí s využívaním vplyvu **hodnôt** vonkajšieho prostredia :

S – sociálne

T – technologické

E – ekonomické

E – ekologické

P – politické

Sociálne - analýza dát týkajúca sa obyvateľstva, demografického vývoja, pracovnej aktivity a trhu práce, životného štýlu, postojov a hodnôt, vzdelania, zdravia, kriminality a pod.

Technologické - analýza dát k novým technológiám, vede a výskumu.

Ekonomické - analýza národných, regionálnych a miestnych ekonomík týkajúca možnosti využitia finančných prostriedkov, investícií do rozvoja infraštruktúry, trhu práce a zamestnanosti, ekonomicky aktívneho obyvateľstva a pod.

Ekologické analýza k ochrane vody, ovzdušia, možné environmentálne riziká, energetické zdroje, odpadové hospodárstvo

Politické – dáta oblasti štátnej politiky a verejných politík, legislatívy, možných štátnych zásahov, politických a súdnych rozhodnutí a pod.

Hodnoty – analýza hodnotových postojov k vonkajšiemu prostrediu.⁴³

Formulár 12 (A 6) STEEP analýza obce Žakarovce

SOCIÁLNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	EKOLOGICKÉ	POLITICKÉ	HODNOTY
Migrácia ekonomicky aktívnych ľudí za prácou	Digitalizácia verejných služieb a verejnej správy	Verejné zdroje k podpore rozvoja obce	Podpora ochrany životného prostredia	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej oblasti a oblasti ŽP	Tímová spolupráca so strategickými, partnermi, sociálno-ekonomickými a partnermi z oblasti ŽP
Mobilita obyvateľov	Zavádzanie mobilných aplikácií k využívaniu verejných služieb	Príležitosť pre rozvoj cestovného ruchu	Podpora znižovania environmentálnych záťaží	Podpora regionálneho rozvoja dotačnými programmi	Zmeny postojov vo vývoji spoločnosti
Zvyšujúci sa podiel obyvateľov MRK v obci	Vytváranie nových technologických riešení v školstve, zdravotníctve a sociálnych službách	Trendy v prístupe investorov	Zvyšovanie povedomia ľudí a tlak na environmentálnu zodpovednosť	Limitovaná možnosť čerpania financií z fondov EÚ	Rozvoj komunit, dobrovoľníctvo
Zmeny trhu práce ovplyvnené inováciami	Nové ekologické technológie v službách, cestovnom ruchu	Daňová politika	Vplyv rôznych subjektov na životné prostredie	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobnostné hodnoty
Vzdelanostná štruktúra obyvateľov	Dostupnosť technológií a možnosť ich využívania	Pandémia Covid 19	Rozvoj nových ekologických služieb	Politická a bezpečnostná situácia v krajine	
Zmeny životného štýlu ľudí		Vojna na Ukrajine	Trendy k ekologickému zhodnocovaniu prírodných zdrojov územia	Komplikovaná legislatíva pri vysporiadovaní pozemkov a pri verejnom obstarávaní	
			Ekologizácia dopravy a rozvoj cyklodopravy	Uplatňovanie partnerstva pri realizácii miestnej politiky	

Zdroj : Vlastné spracovanie

2.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Z hľadiska súčasnej krajiny štruktúry a využívania územia predstavuje hlavný prírodný potenciál obce najmä hospodárske využívanie lesov, poľnohospodárskej výroby a rozvoj produktov zameraných na cestovný ruch. Problémom územia je rozdrobenosť pozemkov a nevysporiadanie vlastníckych vzťahov.

Pozitívnu skutočnosťou vo vybavení technickej infraštruktúry obce Žakarovce je zásobovanie obce vodou z verejného vodovodu a elektrickou energiou, negatívom je absencia plynofikácie obce, kanalizácie a ČOV a absencia zberného dvora, čo je aj záťažou pre životné prostredie.

V samotnej obci Žakarovce je na nedostatočnej úrovni vybudovaná infraštruktúra služieb, slabšie rozvinuté podnikateľské prostredie a chýbajú príležitosti k uplatneniu sa na trhu práce v obci, pričom obyvatelia obce dochádzajú za zamestnaním mimo obce.

2.3.1 SWOT ANALÝZA

Základným nástrojom na vyhodnotenie súčasného stavu obce z hľadiska silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození je SWOT analýza. Zároveň predpokladá budúci vývoj, možnosti na ich využitie, prípadne ich riešenie. Je východiskom pre formulovanie stratégie a formuláciu špecifických cieľov.

Cieľom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov obce k uskutočneniu určitého podnikateľského zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované trhom.

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy, ktorá bola vypracovaná na základe vyhodnotenia rozvojových možností obce.

Formulár 13 (A 5) SWOT analýza obce Žakarovce

Silné stránky	Slabé stránky
- Atraktivita územia v krásnej okolitej prírode, - bohatá história obce založená na baníctve a prítomnosť množstva banských diel, - zachovalé životné prostredie v území a blízkom okolí, - existencia chránených území (CHVÚ Volovské vrchy), - blízkosť okresného mesta Gelnica s vyššou dostupnosťou pracovných príležitostí s vybudovanou infraštruktúrou služieb a cestovného ruchu a miest Košice, Prešov a Spišská Nová Ves, - prírodný a ľudský potenciál na rozvoj cestovného ruchu (Volovské vrchy, možnosti pre turistiku a cykloturistiku), - dobré finančné zdravie obce, - pripravenosť obce na získanie financií z dotačných zdrojov na realizáciu investičných aktivít, - dostatok obecných budov, - dostatočné prírodné zdroje drevnej hmoty k rozvoju podnikania, - existencia Materskej školy	- Vysoká nezamestnanosť a nedostatok pracovných miest priamo v obci, - migrácia mladej generácie za prácou, školou a bývaním, - vysoký podiel obyvateľov v poproduktívnom veku, - nevýhodná poloha prístupu k diaľnici, - slabo rozvinuté a nedostatočne podporované podnikateľské prostredie, - nevybudovaná plynofikácia obce, - nevybudovaná kanalizácia a ČOV, - nedostatok finančných prostriedkov na vybudovanie, dobudovanie a údržbu technickej a dopravnej infraštruktúry, - zlý technický stav budovy Kultúrneho domu, Požiarnej zbrojnice a chýbajúce bezbariérové vstupy do obecných budov, - rozdrobenosť pozemkov a vlastníckych vzťahov v obci, - nedostatočná ponuka služieb v obci, - nedostatočne vybudované aktivity k propagácii a rozvoju CR, - absencia Základnej školy v obci,

- vybudovaný verejný vodovod, - vybudované multifunkčné ihrisko, - existencia Kultúrneho domu, - existencia Amfiteátra, - zriadená „Izba tradícií a remesiel“, - aktívny folklórny súbor Kliperčan, - aktívne občianske združenie Žakarovčan spolupracujúce na rozvoji spoločenského života v obci, - existencia pobočky Slovenskej pošty a.s., - vybudovaná Požiarna zbrojnica, - existencia Dobrovoľného hasičského zboru v obci, - existencia Základnej organizácie Slovenského zväzu zdravotne postihnutých, - funkčný kamerový systém, - zavedený systém separovania odpadov, - blízkosť atraktívnych miest cestovného ruchu Slovenský raj a Spišský hrad.	- absencia zdravotníckeho zariadenia, lekárne a zariadenia sociálnych služieb v obci, - absencia infraštruktúry voľnočasových aktivít (detské ihrisko, oddychové zóny, cyklotrasy), - absencia prírodného futbalového ihriska, - absencia športového klubu, - nedostatočná ponuka kultúrno-spoločenských a športových aktivít v obci počas roka, - absencia chodníkov, parkovísk a infraštruktúry cyklo dopravy v obci, - poškodzovanie komunikácií v obci zvýšenou intenzitou a ťažkou cestnou dopravou, - chýbajúca infraštruktúra k IBV rodinných domov pre mladé rodiny, - absencia zberného dvora v obci.
Príležitosti	Ohrozenia
- Možnosť využitia Európskych investičných fondov na financovanie rozvojových aktivít obce, - dobudovanie základnej technickej infraštruktúry – kanalizácia a ČOV, - možnosti modernizácií miestnych komunikácií a výstavba chodníkov a parkovísk, - modernizácia a rozšírenie obecného rozhlasu, - modernizácia a rozšírenie verejného osvetlenia, - možnosť nadobudnutia nových nehnuteľností za účelom realizácie niektorých opatrení PHRSR, - rozvoj podnikania a miestnych služieb, - tvorba nových produktov CR, - možnosti modernizácie a zníženia energetickej náročnosti obecných budov, - revitalizácia verejných priestranstiev, - aktivita obce k príprave lokalít pre rozvoj IBV, - možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci projektov AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...), - zvyšovanie povedomia občanov k ochrane životného prostredia, - skvalitnenie triedeného zberu odpadov, - záujem obce o rozvoj ekologickej mobility, - možnosti pre využívanie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, - budovanie partnerstva a rozširovanie spolupráce obce na regionálnej, okresnej a miestnej úrovni.	- Odliv mladých ľudí za prácou a bývaním, - administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF, - nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ, - zvyšovanie administratívy a ďalších kompetencií bez kompenzácie finančných a personálnych zdrojov, - zhoršovanie technického stavu miestnych komunikácií vplyvom ťažkej dopravy, a narastajúcim počtom motorových vozidiel - zvyšujúce sa náklady na údržbu ciest a chodníkov, náklady na stavebné materiály, služby a ceny práce, - konkurencia okolitých obcí a miest z hľadiska prilákania turistov, - zhoršenie sociálnej situácie niektorých skupín obyvateľstva, - nízke príjmy obyvateľov a s tým súvisiaca nízka kúpyschopnosť obyvateľstva, - malá miera podpory obcí zo strany štátu, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby a rozvoja územia a tým aj zhoršenie dopadov na zdravotný stav obyvateľstva, - zníženie kvality životného prostredia absenciou kanalizačnej siete a ČOV, - nárast množstva produkovaných odpadov, - neriešenie vznikajúcich čiernych skládok, - nespolupráca občanov v problematike ochrany ŽP, - zhoršujúca sa sociálna situácia súvisiaca s pandémiou COVID 19, - vojna na Ukrajine.

Zdroj: vlastné spracovanie

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja

- krásna a zachovalá okolitá príroda, atraktivita územia,
- bohatá história obce založená na baníctve a prítomnosť množstva banských diel,
- existencia chránených území (CHVÚ Volovské vrchy),
- prírodný a ľudský potenciál na rozvoj cestovného ruchu (Volovské vrchy, možnosti pre turistiku a cykloturistiku)
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov,
- dobré finančné zdravie obce,
- blízkosť okresného mesta Gelnica s vyššou dostupnosťou pracovných príležitostí s vybudovanou infraštruktúrou služieb a cestovného ruchu a miest Košice, Prešov a Spišská Nová Ves,
- rozvoj podnikania a miestnych služieb,
- tvorba nových produktov CR,
- modernizácia miestnych komunikácií a vybudovanie chodníkov, parkovísk a infraštruktúry cyklodopravy,
- aktivita obce k príprave lokalít pre rozvoj IBV,
- dostatok obecných budov,
- dostatočné prírodné zdroje drevnej hmoty k rozvoju podnikania,
- vybudovaný verejný vodovod,
- existencia Materskej školy,
- vybudované multifunkčné ihrisko,
- existencia kultúrneho domu,
- aktívny folklórny súbor Kliperčan,
- aktívne občianske združenie Žakarovčan spolupracujúce na rozvoji spoločenského života v obci,
- existencia pobočky Slovenskej pošty a.s.,
- vybudovaná Požiarna zbrojnica a existencia Dobrovoľného hasičského zboru
- existencia Základnej organizácie Slovenského zväzu zdravotne postihnutých,
- funkčný kamerový systém,
- záujem obce o rozvoj ekologickej mobility,
- možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci projektov AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...),
- aktivita obce k modernizácii a znižovaniu energetickej náročnosti obecných budov,
- možnosti pre využívanie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie,
- zvyšovanie povedomia obyvateľstva k ochrane životného prostredia.

Hlavné disparity ohrozujúce miestny rozvoj :

- Administratívna náročnosť pre získanie finančných prostriedkov z EŠIF,
- takmer žiadna ponuka pracovných príležitostí – obec nedokáže ponúknuť dostatočný počet pracovných príležitostí pre svojich obyvateľov,
- migrácia obyvateľstva – z obce sa sťahujú do väčších miest za prácou a bývaním mladí a ekonomicky aktívni obyvatelia,
- nevýhodná poloha prístupu k diaľnici,
- slabo rozvinuté a nedostatočne podporované podnikateľské prostredie,
- nedobudovaná technická infraštruktúra - plyn, kanalizácia a ČOV,
- zhoršujúci sa stav komunikácií v obci, absencia chodníkov, parkovísk a infraštruktúry cyklodopravy v obci,

- zlý technický stav budovy Kultúrneho domu, Požiarnej zbrojnice a chýbajúce bezbariérové vstupy obecných budov,
- chýbajúca infraštruktúra k IBV rodinných domov pre mladé rodiny,
- absencia zdravotnej infraštruktúry,
- absencia Základnej školy,
- nedostatočná ponuka služieb v obci,
- nedostatočne vybudované aktivity k propagácii a rozvoju CR,
- rozdrobenosť pozemkov – extrémne limitujúci faktor rozvojových aktivít pre veľkú náročnosť k vysporiadaniu vlastníckych vzťahov (napr. k infraštruktúre IBV, miestne komunikácie, chodníky, parkoviská a pod.),
- zvyšujúce sa náklady pre zdražovanie stavebných materiálov a zvyšovania ceny práce,
- hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby a rozvoja územia a tým aj zhoršenie dopadov na zdravotný stav obyvateľstva,
- nedostatočná ponuka kultúrno – spoločenských a športových aktivít v obci,
- absencia športového klubu,
- absencia prírodného futbalového ihriska,
- absencia infraštruktúry voľnočasových aktivít (detské ihrisko, oddychové zóny, cyklotrasy,...),
- konkurencia okolitých miest a obcí.

2.3.2 IDENTIFIKÁCIA POTRIEB A ODHAD BUDÚCEHO VÝVOJA OBCE

Prioritné potreby územia boli identifikované z analýzy vnútorného prostredia, z dotazníkového prieskumu, SWOT analýzy a analýzy vonkajšieho prostredia. Výber kľúčových potrieb predstavuje najdôležitejší krok v strategickom plánovaní a zostavení samotnej stratégie PHRSR. Prioritné oblasti stratégie PHRSR vychádzajú z identifikovaných základných problémov a potrieb a predstavujú oblasti rozvoja, do ktorých je potrebné plánovať financovanie, personálne a materiálne zdroje. Základné problémy súčasnej situácie územia boli identifikované vykonanými analýzami počas pracovných stretnutí.

Pri definovaní problémov a potrieb sa vychádzalo z názorov všetkých cieľových skupín obyvateľstva, ktorí boli aktívne zapojení pri tvorbe dokumentu, taktiež obyvatelia obce Žakarovce mali možnosť vyjadriť svoje názory formou dotazníkového prieskumu prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke obce, ale aj v tlačenej verzii dostupnej na obecnom úrade v období od 04.04.2022 – 25.04.2022, do ktorého sa zapojilo 44 celkom respondentov (v niektorých otázkach bola možnosť označenia aj viac odpovedí) :

- Zúčastnení respondenti podľa pohlavia - 24 mužov (55%) a 20 žien (45%).
- Zúčastnení respondenti podľa veku – 15-19 rokov 0 (0%), 20-29 rokov 4 (9%), 30-39 rokov 11 (25%), 40-49 rokov 9 (20%), 50-64 rokov 6 (14%), 65 a viac rokov 14 (32%).
- Zúčastnení respondenti podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania – základné 5 (12%), vyučení 10 (23%), vyučení s maturitou 8 (18%), stredné všeobecné 4 (9%), stredné odborné 12 (27%), vyššie odborné 1 (2%), vysokoškolské I. stupeň 1 (2%) a vysokoškolské II. stupeň 3 (7%).
- Ekonomická aktivity respondentov – zamestnaný 19 (43%), súkromní podnikatelia 3 (7%), dôchodcovia 16 (36%), študenti 0 (0%), materská dovolenka 2 (5%) a nezamestnaní 4 (9%).

- Bydlisko respondentov – trvalé bydlisko 42 (95%) a prechodné bydlisko 2 (5%).
- Spokojnosť s kvalitou života v obci - veľmi spokojní 3 (7%), spokojní 39 (89%), menej spokojní 2 (4%) a 0 nespokojní (0%).
- Hodnotenie rozvoja a napredovania obce v posledných 5 rokoch – pozitívne 18 (41%), priemerne 23 (52%), negatívne 1 (2%) a 2 nevedeli posúdiť (5%).
- Zdroje informácií respondentov o obci – internet 14 (32%), rozhlas/televízia 3 (7%), úradná tabuľa 8 (18%) a rodina/priatelia 19 (43%).
- Vyjadrenie respondentov, či poznajú rozvojové aktivity obce – áno 10 (23%), čiastočne 22 (50%) a nie 12 (27%).
- Oblasť verejného života, ktoré je potrebné čo najskôr riešiť a rozvíjať (s možnosťou označenia 5 najdôležitejších) – rozvoj kultúry a kultúrnych činností 25, rozvoj športových činností 25, zlepšenie technickej infraštruktúry 18, rozvoj bývania a bytovej politiky 16, rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnych služieb 15, ekonomický rozvoj 14, rozvoj a skvalitňovanie vzťahov OBEC - OBČANIA 14, rozvoj odpadového hospodárstva 10, ochrana životného prostredia – 9, rozvoj cestovného ruchu – 8, školstvo a vzdelávanie 7, rozvoj ľudských zdrojov 7, využívanie obnoviteľných zdrojov energie 4.
- Prioritné oblasti rozvoja technickej infraštruktúry (s možnosťou označenia 3 najdôležitejších) – kanalizačná sieť 28, vodovod, voda 26, verejné osvetlenie 22, výstavba odvodňovacích rigolov a priekop 18, verejne prístupný internet 7, plyn 7, energetická sieť 5 a zásobovanie teplom 1.
- Priority rozvoja dopravnej infraštruktúry (s možnosťou označenia 3 najdôležitejších) – miestne komunikácie 36, parkoviská 23, chodníky 18, úprava autobusových zastávok 13, informačné tabule 7, zvýšenie prepravnej intenzity 7, cyklodoprava 6 a iné 1.
- Prioritné oblasti rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnych služieb (s možnosťou označenia 3 najdôležitejších) – materská škola 24, denné centrum pre seniorov 22, školské ihrisko 17, sociálne príspevky na stravu dôchodcom 10, klub mládeže 10, starostlivosť o zdravotne postihnutých občanov 10, starostlivosť o sociálne odkázaných občanov 8, komunitné centrum 6, telocvičňa 5, doplnkové vzdelávanie občanov 4 a základná škola 2.
- Priority rozvoja kultúry (s možnosťou označenia 2 najdôležitejších) – podpora tradícií 28, spoločenské posedenia s kultúrnym programom 27, súťaže 15, hudobné programy 10, knižnica, knižné aktivity 4 a umenie 0.
- Priority rozvoja športu (s možnosťou označenia 2 najdôležitejších) – multifunkčné športové ihrisko 30, detské ihrisko 18, športové podujatia 17, cyklotrasy 6, voľnočasové športové aktivity v interiéri 5, turistika 4, telocvičňa 1 a futbalový areál 1.
- Priority v oblasti životného prostredia (s možnosťou označenia 2 najdôležitejších) – úprava verejných priestranstiev 26, opatrenia proti čiernym skládkam 19, úprava zelene, parkov, oddychových zón 17, protipovodňové opatrenia 13, úprava okolia vodných plôch 12, znižovanie energetickej zaťažnosti obecných budov 0, ochrana ovzdušia 0 a rozvoj nízkouhlíkovej dopravy 0.
- Priority rozvoja cestovného ruchu (s možnosťou označenia 2 najdôležitejších) – rozvoj atrakcií 21, rozvoj služieb pre turistov 19, turistické chodníky 18, cyklistické trasy 11, dopravná infraštruktúra 3 a informačné centrum 3.
- Priority rozvoja odpadového hospodárstva (s možnosťou označenia 2 najdôležitejších) – likvidácia nelegálnych skládok odpadu 22, zberný dvor 19, častejšie služby zberu

odpadu veľkokapacitnými kontajnermi 17, skvalitnenie triedenia odpadov 14, umiestnenie košov na odpady 13 a obehové odpadové hospodárstvo 1.

- Najväčšie problémy, nedostatky obce (vyhodnotenie) – (vyjadrilo sa 15 respondentov a vyhodnotenie je zosumarizované do oblastí a zoradené podľa počtu odpovedí) – odpadové hospodárstvo 3, neporiadok a odpady v okolí MRK 3, cintorín 2, komunikácie v obci 1, schody ku kostolu 1, propagácia obce 1, cestovný ruch 1, detské ihrisko 1, verejné osvetlenie 1 a obecný rozhlas 1. Odpovede, tak ako ich uviedli respondenti sú uvedené v prehľade otázky č. 15, prílohy č. 7.
- Prednostné využitie verejných financií občanmi obce, ak by mali rozhodovaciu možnosť (vyjadrilo sa 15 respondentov a vyhodnotenie je zosumarizované do oblastí a zoradené podľa počtu odpovedí) – komunikácie v obci 4, verejné osvetlenie 2, obnova multifunkčného ihriska 2, detské ihrisko 2, úprava verejného priestranstva 1, parkovacie miesta 1, kultúrne, športové akcie v obci 1, čierne skládky 1, spevnenie potoka 1, obecný rozhlas 1 a obnova majetku obce. Odpovede, tak ako ich uviedli respondenti sú uvedené v prehľade otázky č. 16, prílohy č. 7.
- Iné pripomienky, návrhy a odporúčania k rozvoju obce – (vyjadrilo sa iba 6 respondentov a vyhodnotenie je zosumarizované do oblastí a zoradené podľa počtu odpovedí) – informovanosť o dianí v obci 1, modernizácia kultúrneho domu 1, slnečná elektrárňa 1, dopravné značenie s kontrolou ich dodržiavania 1, dokončenie výstavby miestnych komunikácií 1 a lyžiarsky vlek s umelým zasnežovaním 1. Odpovede, tak ako ich uviedli respondenti sú uvedené v prehľade otázky č. 17, prílohy č. 7.

Okrem dotazníkového prieskumu boli vykonané rozhovory s obyvateľmi obce a taktiež občania sa mali možnosť zúčastniť na organizovaných pracovných stretnutiach. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy (slabé stránky + ohrozenia) členovia pracovných skupín pomenovali kľúčové problémy obce a jej územia nasledovne :

- Potreba zvyšovania atraktivity územia,
- nedostatočná občianska vybavenosť,
- nedostatočne využívanie možností zabezpečenia služieb v obci,
- nedostatok pracovných príležitostí,
- nutnosť dochádzania za prácou,
- migrácia mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou nedostatočná podpora miestnych podnikateľov a živnostníkov,
- nutné skvalitnenie IT infraštruktúry,
- nutné vybudovanie, dobudovanie a modernizácia technickej a dopravnej infraštruktúry,
- nedostatočné využívanie možností pre rozvoj cestovného ruchu,
- potreba skvalitnenia poskytovania sociálnych služieb,
- nedostatočná dostupnosť bývania,
- nutnosť znižovania energetickej záťaže verejných budov a ich modernizácia,
- podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie,
- nedostatočná motivácia mladých ľudí k zapájaniu sa do vecí verejných a do spoločensko – kultúrneho a športového života v obci,
- nedostatočná úroveň poskytovania komunitných služieb,
- zvyšovanie podielu MRK v obci,
- potreba zabezpečiť účinné opatrenia k ochrane životného prostredia,
- potreba skvalitnenia a zefektívnenia nakladania s odpadmi,

- realizácia účinných opatrení proti vzniku a likvidácii čiernych skládok.

Neriešením problémov a potrieb obce sa znižuje kvalita života miestnych obyvateľov, spomaľuje rozvoj obce a znižuje sa jej konkurencieschopnosť.

Hospodársky rozvojový potenciál obce je viazaný na ekonomiku, ktorú tvoria živnostníci v oblasti lesníctva, cestovného ruchu a v rozvoji služieb občianskej vybavenosti obce. Príležitosťou na rozvoj ekonomiky sa v prípade obce javí v efektívnejšom zhodnotení existujúcich kapacít, pričom najväčší potenciál je v oblasti cestovného ruchu, lesníctva a využitia drevnej hmoty k rozvoju podnikania.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023-2030 nadväzuje na komplexnú analýzu územia spracovanej v analytickej časti a obsahuje stratégiu udržateľného rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká, rešpektovaním princípov európskej, národnej a regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia. Obsahuje rozvojovú víziu, formuláciu a návrh stratégie rozvoja, taktiež aj formuláciu cieľov v oblastiach hospodárskej, sociálnej a životného prostredia.

3.1 NÁDVÄZNOSŤ NA STRATÉGIE VYŠŠEJ ÚROVNE

Pri realizácii stratégie je kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu spolupráce medzi hlavnými oblasťami hospodárskou, sociálnou a životným prostredím, definovanými v dokumente.

Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 - 2030 boli zohľadnené priority SR definované v dokumentoch EÚ.

Jednotlivé členské štáty EÚ majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Východiská pre realizáciu integrovaného prístupu v SR zakotvuje **Partnerská dohoda** Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej PD SR), uzatvorená s Európskou komisiou a je základným strategickým dokumentom vypracovaný Slovenskou republikou za účasti partnerov, ktorým sa stanovuje stratégia, priority a opatrenia na účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov Európskej únie. Je základom pre čerpanie fondov Európskej únie na území Slovenskej republiky.⁴⁴

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného financovania EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027, ktorá má podporovať dva hlavné ciele

- investovanie do rastu a zamestnanosti,
- európska územná spolupráca.

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti :

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom.

Napĺňanie rozvojových cieľov a priorít s možnosťou čerpania mimorozpočtových zdrojov vychádza podľa stanovených cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na koordinovaný postup pri riešení

najzávažnejších výziev súčasnosti.⁴⁵ Obec Žakarovce reaguje na nové rozvojové možnosti nadradených dokumentov národnej úrovne vymedzených v stratégii *Slovensko 2030*, ktorá stojí na šiestich národných prioritách Agendy 2030, ktoré boli schválené uznesením vlády SR č. 273/2018

- vzdelanie pre dôstojný život,
- smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,
- znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,
- udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,
- právny štát, demokracia a bezpečnosť,
- dobré zdravie.

integrované do troch rozvojových programov (stratégia pre Partnerskú dohodu), ktoré tvoria ochrana a rozvoj zdrojov, udržateľné využívanie prírodných zdrojov a rozvoj komunít.

Základom stratégie Európskej komisie pre implementáciu Agendy 2030 je *Európska zelená dohoda* so zvýšením ambícií EÚ v oblasti klímy na roky 2030 – 2050 nasledovne :

- bezpečné dodávky čistej a cenovo dostupnej energie
- mobilizácia priemyslu v záujme čistého a obehového hospodárstva
- výstavba a renovácia efektívne využívajúca energiu a zdroje
- ambícia nulového znečistenia pre netoxické prostredie udržanie a zlepšenie kvality ovzdušia
- zachovanie a obnova ekosystémov a biodiverzity
- z farmy na stôl : spravodlivý, zdravý a ekologický potravinový systém
- urýchlenie prechodu na udržateľnú a inteligentnú mobilitu
- začleňovanie hľadiska udržateľnosti do všetkých politík EÚ.

Európska únia zabezpečuje rôznymi spôsobmi spolupráce medzi európskymi a národnými politikami, jednotnými politikami využívanie finančných nástrojov. Stratégia Slovensko 2030 je východiskovým dokumentom na prípravu *Partnerskej dohody na roky 2021 – 2027* a jej implementáciu prostredníctvom integrovaného Operačného programu Slovensko.⁴⁶

Vízia stratégie Slovensko 2030

„Slovensko je krajina s vysokou životnou úrovňou, kvalitnými verejnými službami a zdravým životným prostredím pre všetkých obyvateľov.“

Ekonomický rozvoj sa opiera o inovácie a odvetvia s vysokou pridanou hodnotou, čo vedie k rastu životnej úrovne obyvateľov pri vyváženom pomere pracovného a rodinného života.

Ako hlavné oblasti pre národnú stratégiu rozvoja Slovenska 2030 boli identifikované oblasti

- Ochrana a rozvoj ľudských, prírodných a ľudských zdrojov
- Rozvoj hospodárstva na inovačne a udržateľné hospodárstvo
- Zhodnotenie vnútorných zdrojov a potenciálov regiónov
- Environmentálna a sociálna udržateľnosť ekonomiky
- Kvalita prostredia pre zdravý a plnohodnotný život jednotlivca a komunít
- Princípy otvoreného vládnutia
- Efektívnosť a transparentnosť verejnej správy a verejných politík
- Strategické plánovanie a riadenie a efektívnosť riadenia investícií
- Efektívne a udržateľné financovanie rozvoja

Priority a ciele regionálneho rozvoja

- udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika
- zvýšenie kvality života a využitie prírodného a ľudského kapitálu
- integrovaný regionálny a územný rozvoj.⁴⁶

Pre formuláciu vízie a návrh stratégie obce Žakarovce je nevyhnutné vychádzať z návrhov a smerovaní zapracovaných z dokumentov na národnej a regionálnej úrovni.

3.2 VÍZIE A CIELE STANOVENÉ NA REGIONÁLNEJ ÚROVNI

Základným regionálnym rozvojovým dokumentom je *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 až 2022*, ktorý spolu s Územným plánom vyššieho územného celku Košického kraja sú základnými a kľúčovými dokumentmi pre riadenie samosprávy územia košického kraja v oblasti regionálneho rozvoja. Regionálny rozvoj na miestnej úrovni musí byť zosúladený a vychádzať nielen z princípov národného ale i regionálneho plánovaného rozvoja.

Vízia Košického samosprávneho kraja v regionálnom rozvoji je

„Vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Košického kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja“.

Základné poslanie regionálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja spočíva v intenzívnej podpore tvorby nových pracovných miest a iniciatív vedúcich k rastu miezd cestou budovania regionálnej identity v Košickom kraji.⁴⁷

Formulár 14 Prehľad cieľov stanovených v PHSR KSK 2016 - 2022

Hospodárska oblasť	
Strategický cieľ	1. Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytlačania pracovnej sily z trhu práce
Špecifické ciele	1.1 Tvorba nových pracovných miest v IT sektore 1.2 Tvorba nových pracovných miest v oblasti znalostnej ekonomiky 1.3 Tvorba nových pracovných miest v oblasti kreatívneho priemyslu 1.4 Tvorba nových pracovných miest v oblasti logistického priemyslu 1.5 Tvorba nových pracovných miest v oblasti cestovného ruchu
Strategický cieľ	2. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka
Špecifický cieľ	2.1 Tvorba nových pracovných miest podporou vzniku miestnych distribučných a spracovateľských sietí
Strategický cieľ	3. Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená
Špecifický cieľ	3.1 Podpora rozvoja komunitného spôsobu života
Sociálna oblasť	
Strategický cieľ	4. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti
Špecifické ciele	4.1 Podpora rozvoja spoločenskej zodpovednosti podnikania 4.2 Podpora zvyšovania občianskej participácie podporou združovania obyvateľov a vzniku záujmových skupín

Strategický cieľ	5. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv
Špecifické ciele	5.1 Skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb 5.2 Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva 5.3 Skvalitnenie systému vzdelávania 5.4 Riadená migrácia
Strategický cieľ	6. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva
Špecifické ciele	6.1 Podpora vzniku a činnosti Regionálneho centra 6.2 Podpora budovania infraštruktúry dobrovoľníctva
Strategický cieľ	7. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja kultúrneho dedičstva
Špecifický cieľ	7.1 Zachovanie kultúrneho dedičstva
Environmentálna oblasť	
Strategický cieľ	8. Posilňovanie regionálnej identity cestou ochrany prírodného dedičstva a zvyšovania kvality života obyvateľov
Špecifické ciele	8.1 Budovanie technickej a sociálnej infraštruktúry 8.2 Zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd 8.3 Zvýšenie kvality ovzdušia, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie 8.4 Zvýšenie objemu materiálového zhodnocovania odpadov 8.5 Uchovanie, ochrana a zveľaďovanie prírodného dedičstva

Zdroj: vlastné spracovanie, PHSR KSK 2016 - 2022

Ciele a priority stanovené na úrovni MAS Hnilec na roky 2018 - 2023

Miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD) predstavuje inovatívny prístup na rozvoj vidieka, na základe partnerstva verejného a súkromného sektora s organizovanou občianskou spoločnosťou a obyvateľmi regiónu, pričom cieľom stratégie CLLD územia MAS HNILEC, ktorého členom je aj obec Žakarovce, je naštartovať rast kvality a atraktivity územia Hnileckého regiónu, na základe vypracovanej spoločnej rozvojovej stratégie k získaniu finančných prostriedkov z EÚ s cieľom zlepšenia kvality života a životného prostredia v Hnileckej doline.

Spoločná vízia stanovená obyvateľmi územia MAS HNILEC :

Zmena Hnileckej „hladovej“ doliny na konkurencieschopný Hnilecký región s rozvinutým podnikateľským prostredím predovšetkým v oblasti lesníctva, poľnohospodárstva, vidieckeho cestovného ruchu a s priťažlivými podmienkami pre život všetkých obyvateľov.

Strategické ciele, priority a špecifické ciele sú uvedené v nasledovnej tabuľke.⁴⁸

Formulár 15 Prehľad cieľov a priorít stratégie CLLD územia MAS HNILEC na roky 2018 – 2023

STRATEGICKÝ CIEĽ Rast kvality a atraktivity územia Hnileckého regiónu prostredníctvom využitia prírodného, kultúrneho a ľudského potenciálu územia, dobudovaním infraštruktúry, podporou zamestnanosti, rozvojom podnikateľského prostredia a informovanosti obyvateľov na území MAS HNILEC	
PRIORITA 1 - Infraštruktúra obcí a ochrana životného prostredia	
Špecifický cieľ 1.1	Do roku 2023 rozšíriť a skvalitniť občiansku vybavenosť, technickú, rekreačnú a dopravnú infraštruktúru a zlepšiť stav životného prostredia s pozitívnym dopadom na tvorbu nových pracovných miest.

PRIORITA 2 - Zamestnanosť a inovatívny rozvoj podnikateľského prostredia	
Špecifický cieľ 2.1	<i>Do roku 2023 vytvoriť minimálne 23 nových pracovných miest a podporiť zachovanie existujúcich pracovných miest prostredníctvom investícií do podnikania a inovácií, predovšetkým v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a vidieckeho cestovného ruchu</i>
PRIORITA 3 - Ľudské zdroje a sociálna infraštruktúra	
Špecifický cieľ 3.1	<i>Do roku 2023 podporiť vytvorenie nových a skvalitnenie existujúcich služieb v oblasti budovania ľudských zdrojov, vzdelávania, sociálnej inklúzie, informovanosti obyvateľov, prevencie kriminality a poskytovania komunitných a sociálnych služieb.</i>
PRIORITA 4 - Efektívna činnosť MAS a projekty spolupráce	
Špecifický cieľ 4.1	<i>Efektívna implementácia stratégie CLLD, animácie a projekty spolupráce.</i>

Zdroj: vlastné spracovanie, MAS HNILEC

3.3 VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ OBCE ŽAKAROVCE

Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doposiaľ realizovaných a plánovaných aktivít a analýzou hlavných faktorov rozvoja bola sformulovaná **rozvojová vízia obce Žakarovce do roku 2030** :

„ŽAKAROVCE JE KONKURENCIESCHOPNÁ A VŠESTRANNE SA ROZVÍJAJÚCA OBEC, KTORÁ VYUŽÍVANÍM VNÚTORNÉHO POTENCIÁLU, PODPOROU INOVATÍVNYCH A EKOLOGICKEJŠÍCH RIEŠENÍ, SO ZABEZPEČENÝMI KVALITNÝMI SLUŽBAMI, VYTVÁRA PODMIENKY K ZVYŠOVANIU SVOJEJ ATRAKTIVITY A KVALITY ŽIVOTA“.

Vízia je predstava obyvateľov o budúcnosti, ako by mala obec vyzerat' v roku 2030. Je motiváciu k dosiahnutiu ideálneho stavu, ktorý by občania obce chceli v budúcnosti dosiahnuť, stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít v strednodobom časovom horizonte.

Hlavný cieľ, prioritné ciele prioritných oblastí a špecifické ciele jednotlivých priorít PHRSR vychádzajú z § 3 ods. 1) Zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, ktorý definuje ciele podpory regionálneho rozvoja (ďalej zákon), kde hlavný cieľ podpory regionálneho rozvoja spočíva v odstraňovaní alebo zmierňovaní nežiaducich rozdielov na úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja regiónov, zvyšovaní ekonomickej výkonnosti, konkurencieschopnosti regiónov a rozvoji inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovaní zamestnanosti a životnej úrovne obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, na podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie regiónu, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšenia jeho produktivity, vytváranie nových pracovných miest so stabilizáciou ohrozených pracovných miest, rozvoj ľudských zdrojov, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, realizáciu verejných prác

podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na úseku ochrany životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie, zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne, zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia.³

K napĺňaniu rozvojovej vízie obce na základe analýzy terajšieho stavu a predpokladov ďalšieho rozvoja obce bol navrhnutý **hlavný cieľ** rozvoja obce Žakarovce do roku 2030

„EFEKTÍVNYM VYUŽÍVANÍM HISTORICKÉHO, PRÍRODNÉHO, KULTÚRNEHO A ĽUDSKÉHO POTENCIÁLU VYTVÁRAŤ PODMIENKY NA ZVYŠOVANIE ATRAKTIVITY OBCE VYUŽÍVANÍM INOVÁCII PRI DODRŽANÍ ZÁSAD OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA K ZABEZPEČENIU ZVYŠOVANIA KVALITY ŽIVOTA VŠETKÝM JEJ OBYVATEĽOV“.

Cieľom strategickej časti programu je navrhnúť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Stratégia rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz.

Základom definovania rozvojovej stratégie je stanovenie základnej hierarchickej štruktúry, ktorá v dokumente je tvorená :

- Prioritnými oblastami s prioritnými cieľmi,
- prioritami s ich špecifickými cieľmi,
- opatreniami,
- aktivitami.

Špecifické ciele napĺňajú prioritné ciele a predstavujú charakteristiku vízie a hlavného cieľa a pozostávajú z opatrení a aktivít. Obsahom opatrení sú aktivity pomáhajúce realizovať jednotlivé programy a tieto priority stratégie. Aktivita je súhrn činností, ktoré sa bude snažiť obec realizovať a tým naplňať svoj rozvojový program.

Rozvojovú stratégiu obce Žakarovce vypracovanej v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 predstavuje vízia a hlavný cieľ, ktorý pozostáva z troch prioritných cieľov vychádzajúcich z identifikovaných potrieb územia a určujú tri základné prioritné rozvojové oblasti s prioritnými cieľmi (PC):

➤ **Hospodárska oblasť**

PC1 – Rozvíjať hospodársky rast a zvyšovať atraktivitu obce podporou inovácií, miestneho podnikania, zamestnanosti, skvalitnením a modernizáciou technickej a dopravnej infraštruktúry a rozvojom cestovného ruchu pri dodržaní zásad ochrany životného prostredia.

➤ **Sociálna oblasť**

PC2 - Vytvárať kvalitné životné podmienky podporou rozvoja občianskej

vybavenosti, sociálnych služieb, bývania, vzdelávania a bezpečnosti

➤ **Oblasť životné prostredie**

PC3 - Realizácia účinných opatrení k zabezpečeniu ochrany a zlepšovaniu kvality životného prostredia a zdravia obyvateľov.

Každú z týchto prioritných oblastí tvoria priority, z ktorých každá má svoj špecifický cieľ, ktorých napĺňanie bude zo strednodobého hľadiska prispievať k napĺňaniu hlavného cieľa rozvoje stratégie obce.

Výber a popis cieľov bol realizovaný v súlade s nadradenými programovými dokumentmi na národnej (tieto spracované v súlade s programovými dokumentmi Európskej únie) a regionálnej úrovni (PHSR Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022, MAS HNILEC na roky 2018 - 2023).

Formulár 16 (S 1) Prehľad cieľov stanovených v PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030

VÍZIA <i>„ŽAKAROVCE JE KONKURENCIESCHOPNÁ A VŠESTRANNE SA ROZVÍJAJÚCA OBEC, KTORÁ VYUŽÍVANÍM VNÚTORNÉHO POTENCIÁLU, PODPOROU INOVATÍVNYCH A EKOLOGICKEJŠÍCH RIEŠENÍ, SO ZABEZPEČENÝMI KVALITNÝMI SLUŽBAMI, VYTVÁRA PODMIENKY K ZVYŠOVANIU SVOJEJ ATRAKTIVITY A KVALITY ŽIVOTA“.</i>			
HLAVNÝ CIEĽ <i>„EFEKTÍVNYM VYUŽÍVANÍM HISTORICKÉHO, PRÍRODNÉHO, KULTÚRNEHO A ĽUDSKÉHO POTENCIÁLU VYTVÁRAŤ PODMIENKY NA ZVYŠOVANIE ATRAKTIVITY OBCE VYUŽÍVANÍM INOVÁCII PRI DODRŽANÍ ZÁSAD OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA K ZABEZPEČENIU ZVYŠOVANIA KVALITY ŽIVOTA VŠETKÝM JEJ OBYVATEĽOV“.</i>			
PRIORITNÁ OBLASŤ	HOSPODÁRSKA	SOCIÁLNA	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
PRIORITNÉ CIELE	ROZVÍJAŤ HOSPODÁRSKY RAST A ZVYŠOVAŤ ATRAKTIVITU OBCE PODPOROU INOVÁCIÍ, MIESTNEHO PODNIKANIA, ZAMESTNANOSTI, SKVALITNENÍM A MODERNIZÁCIU TECHNICKÉJ A DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ROZVOJOM CESTOVNÉHO RUCHU PRI DODRŽANÍ ZÁSAD OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA.	VYTVÁRAŤ KVALITNÉ ŽIVOTNÉ PODMIENKY PODPOROU ROZVOJA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI, SOCIÁLNYCH SLUŽIEB, BÝVANIA, VZDELÁVANIA A BEZPEČNOSTI	REALIZÁCIA ÚČINNÝCH OPATRENÍ K ZABEZPEČENIU OCHRANY A ZLEPŠOVANIU KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA OBYVATEĽOV.
ŠPECIFICKÉ CIELE	1/ VYTVÁRAŤ PODMIENKY PRE INOVATÍVNY, KONKURENCIESCHOPNÝ A TRVALE UDRŽATEĽNÝ EKONOMICKÝ ROZVOJ PRI ZVYŠOVANÍ ATRAKTIVITY ÚZEMIA.	5/ MODERNIZÁCIA A ZVÝŠENIE KVALITY A ÚČINNOSTI SYSTÉMOV OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI.	9/ PODPORA AKTIVÍT A PROCESOV K ZABEZPEČOVANIU EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA.
	2/ VYTVORIŤ PODMIENKY K SKVALITNENIU A MODERNIZÁCIÍ TECHNICKÉJ INFRAŠTRUKTÚRY.	6/ ROZVOJ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI A PODPORA OBČANOV SO SOCIÁLNYM ZNEVÝHODNENÍM.	10/ SKVALITNENIE SYSTÉMU NAKLADANIA S ODPADMI A ROZVOJ OBEHOVÉHO ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA.
	3/ VYTVORIŤ PODMIENKY K SKVALITNENIU A MODERNIZÁCIÍ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY.	7/ VYTVÁRANIE PODMIENOK K ZVYŠOVANIU DOSTUPNOSTI BÝVANIA.	
	4/ ÚČINNÁ PROPAGÁCIA, PODPORA A ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU.	8/ VYTVÁRANIE PODMIENOK K ZVYŠOVANIU BEZPEČNOSTI.	

Zdroj : vlastné spracovanie

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení a aktivít, bude obec naplňať definovanú víziu rozvoja. Plnením jednotlivých cieľov podľa stanovených opatrení a aktivít bude obec zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 17 Prehľad priorít a opatrení stanovených v PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030

PRIORITNÁ OBLASŤ		
HOSPODÁRSKA	SOCIÁLNA	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
PRIORITY		
PRIORITA 1 VYTVORENIE PODMIENOK PRE INOVATÍVNY, KONKURENCIESCHOPNÝ A TRVALE UDRŽATEĽNÝ EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE	PRIORITA 5 ROZVOJ SYSTÉMOV OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI	PRIORITA 9 OPATRENIA NA ÚSEKU OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA OBYVATEĽOV
PRIORITA 2 MODERNIZÁCIA A DOBUDOVANIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY	PRIORITA 6 POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A PODPORA OBČANOV SO SOCIÁLNYM ZNEVÝHODNENÍM	PRIORITA 10 KVALITNÉ A EFEKTÍVNE ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO A ROZVOJ OBEHOVÉHO ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA
PRIORITA 3 SKVALITŇOVANIE A MODERNIZÁCIA DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	PRIORITA 7 ZVYŠOVANIE DOSTUPNOSTI BÝVANIA	
PRIORITA 4 ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU	PRIORITA 8 ZVYŠOVANIE BEZPEČNOSTI V OBCI	
OPATRENIA		
1.1 REALIZÁCIA ÚČINNÝCH OPATRENÍ K ZLEPŠENIU EKONOMICKEJ KONDÍCIE OBCE 1.2 PODPORA ROZVOJA PODNIKANIA A SLUŽIEB 1.3 ROZŠÍRENIE INOVAČNÝCH KAPACÍT INFORMAČNEJ INFRAŠTRUKTÚRY 1.4 ZVÝŠENIE ATRAKTIVITY ÚZEMIA 2.1 ZABEZPEČENIE ROZŠÍRENIA A MODERNIZÁCIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY 3.1 ZABEZPEČOVANIE SKVALITNENIA A MODERNIZÁCIE DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY OBCE A ZVYŠOVANIE JEJ DOSTUPNOSTI 4.1 PODPORA ROZVOJA VŠETKÝCH FORIEM CESTOVNÉHO RUCHU 4.2 ZATRAKTÍVNENIE ÚZEMIA SKVALITNENÍM A MODERNIZÁCIOU INFRAŠTRUKTÚRY CR	5.1 MODERNIZÁCIA OBJEKTOV A BUDOVANIE PRVKOV SOCIÁLNEJ VYBAVENOSTI 5.2 PODPORA VZDELÁVANIA 5.3 PODPORA A ROZVOJ ŠPORTU 5.4 PODPORA A ROZVOJ KULTÚRY 5.5 PODPORA KOMUNITNEJ SPOLUPRÁCE 6.1 POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A PODPORA OBYVATEĽOV SO SOCIÁLNYM ZNEVÝHODNENÍM 6.2 OPATRENIA K ZNIŽOVANIU NEZAMESTNANOSTI V OBCI 7.1 REALIZÁCIA AKTIVÍT K ZABEZPEČOVANIU DOSTUPNOSTI BÝVANIA 8.1 REALIZÁCIA OPATRENÍ K ZVYŠOVANIU BEZPEČNOSTI V OBCI	9.1 REALIZÁCIA PREVENTÍVNYCH AKTIVÍT K OCHRANE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA 9.2 PODPORA AKTIVÍT K ZLEPŠENIU KVALITY VÔD A STAVU V ZÁSOBOVANÍ VODOU A ČISTENÍ ODPADOVÝCH VÔD 9.3 PREVENTÍVNE OPATRENIA NA OCHRANU PRED POVODŇAMI VIAZANÉ NA VODNÝ TOK 9.4 REALIZÁCIA OPATRENÍ V OBLASTI OCHRANY OVZDUŠIA 9.5 ZNIŽOVANIE ENERGETICKEJ NÁROČNOSTI OBECNÝCH BUDOV ICH REKONŠTRUKCIOU 9.6 PODPORA VYUŽÍVANIA OBNOVITELNÝCH ZDROJOV ENERGIE (OZE) 9.7 ROZVOJ ALTERNATÍVNYCH POHONOV A PRVKOV EKOLOGICKEJ MOBILITY 10.1 ZABEZPEČENIE EFEKTÍVNEHO SYSTÉMU NAKLADANIA S ODPADMI 10.2 ÚČINNÉ OPATRENIA K VZNIKU A LIKVIDÁCII ČIERNYCH SKLÁDKOV 10.3 ROZVOJ OBEHOVÉHO ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Zdroj : Vlastné spracovanie

4 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PHRSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje popis opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, spolu s priradenými špecifickými cieľmi s prioritami a prioritnými cieľmi s prioritnými oblasťami k napĺňaniu hlavného cieľa a rozvojovej vízie obce. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v oblastiach hospodárskej, sociálnej a oblasti životné prostredie na úroveň opatrení a aktivít.

Táto časť obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám a prioritným oblastiam a všetky opatrenia a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať.

Formulár 18 (P1) Rozvojová stratégia obce ŽAKAROVCE na roky 2023 - 2030

I. HOSPODÁRSKA OBLASŤ

PRIORITY – 1 - 4

OPATRENIA – 1.1 – 4.2

AKTIVITY – 1.1.1 – 4.2.5

1 VYTVORENIE PODMIENOK PRE INOVATÍVNY, KONKURENCIESCHOPNÝ A TRVALE UDRŽATEĽNÝ EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE

ŠC 1 : *Vytvárať podmienky pre inovatívny, konkurencieschopný a trvale udržateľný ekonomický rozvoj pri zvyšovaní atraktivity územia.*

1.1 Realizácia účinných opatrení k zlepšeniu ekonomickej kondície obce

1.1.1 Odpredaj nepotrebného majetku vo vlastníctve obce

1.1.2 Realizácia opatrení k zvýšeniu príjmov obce zlepšením výberu miestnych daní a poplatkov

1.2 Podpora rozvoja podnikania a služieb

1.2.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci

1.3 Rozšírenie inovačných kapacít informačnej infraštruktúry

1.3.1 Modernizácia informačných systémov samosprávy

1.3.2 Elektronizácia verejných služieb

1.4 Zvýšenie atraktivity územia

1.4.1 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom obce

1.4.2 Realizácia aktivít k majetkovému vysporiadaniu objektu bývalého Detského domova do majetku obce Žakarovce (zriadenie Domov seniorov, Domov opatrovateľskej služby a pod..)

1.4.3 Zabezpečenie nadobudnutia nových pozemkov obce za účelom realizácie niektorých opatrení PHRSR

1.4.4 Vypracovanie štúdie a projektovej dokumentácie k rozvojovým projektom obce

1.4.5 Rozvoj spolupráce na miestnej, regionálnej a národnej úrovni

1.4.6 Rozvoj partnerstva s podnikateľmi pri prezentovaní aktivít a pri realizácii projektov

2 MODERNIZÁCIA A DOBUDOVANIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

ŠC 2 : *Vytvoriť podmienky k skvalitneniu a modernizácii technickej infraštruktúry*

2.1 Zabezpečenie rozšírenia a modernizácie technickej infraštruktúry

2.1.1 Modernizácia a rozšírenie verejného osvetlenia

2.1.2 Modernizácia a rozšírenie obecného rozhlasu

3 SKVALITŇOVANIE A MODERNIZÁCIA DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

ŠČ 3 : *Vytvoriť podmienky k skvalitneniu a modernizácii dopravnej infraštruktúry*

3.1 Zabezpečovanie skvalitnenia a modernizácie dopravnej infraštruktúry obce a zvyšovanie jej dostupnosti

- 3.1.1 Modernizácia miestnych komunikácií a chodníkov
- 3.1.2 Vybudovanie parkovísk a obnova existujúcich
- 3.1.3 Modernizácia autobusových zastávok
- 3.1.4 Podpora modernizácie mostov a lávok
- 3.1.5 Podpora obnovy povrchu ciest KSK
- 3.1.6 Zabezpečenie dopravného značenia a bezpečnostných dopravných prvkov
- 3.1.7 Podpora zvýšenia dopravnej dostupnosti územia

4 ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU

ŠČ 4 : *Účinná propagácia, podpora a rozvoj cestovného ruchu*

4.1 Podpora rozvoja všetkých foriem cestovného ruchu

- 4.1.1 Podpora podnikania v cestovnom ruchu
- 4.1.2 Vytváranie nových produktov cestovného ruchu
- 4.1.3 Rozšírenie aktivít v rámci regionálnych produktov cestovného ruchu a účinná regionálna spolupráca

4.2 Zatraktívnenie územia skvalitnením a modernizáciou infraštruktúry CR

- 4.2.1 Modernizácia a rozšírenie informačného systému pre obyvateľov a návštevníkov obce
- 4.2.2 Výstavba turistickej rozhliadne
- 4.2.3 Pokračovanie v rekonštrukcii Amfiteátra v lokalite Haldičky
- 4.2.4 Vybudovanie turistických náučných chodníkov a rekonštrukcia existujúcich s dobudovaním odpočívadiel (napr. Banský chodník obcou Žakarovce a pod.)
- 4.2.5 Podpora vybudovania cyklotrasy (najmä napojenie na regionálne cyklotrasy v okolí obce)

II. SOCIÁLNA OBLASŤ

PRIORITY – 5 - 8

OPATRENIA – 5.1 – 8.1

AKTIVITY – 5.1.1 – 8.1.2

5 ROZVOJ SYSTÉMOV OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

ŠČ 5. : *Modernizácia a zvýšenie kvality a účinnosti systémov občianskej vybavenosti*

5.1 Modernizácia objektov a budovanie prvkov sociálnej vybavenosti

- 5.1.1 Rekonštrukcia verejného priestranstva pred Obecným úradom
- 5.1.2 Vybudovanie bezbariérových vstupov do obecných budov
- 5.1.3 Rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice
- 5.1.4 Oprava rampy a rampového priestoru pri hostinci
- 5.1.5 Inštalácia a modernizácia prvkov drobnej architektúry v obci (odpadkové koše, lavičky ...)
- 5.1.6 Rekonštrukcia vstupnej časti pred kostolom a schodišťa ku kostolu a kultúrnemu domu
- 5.1.7 Rozšírenie kapacity cintorína a vybudovanie urnovej steny
- 5.1.8 Revitalizácia priestranstva cintorína
- 5.1.9 Vybudovanie zariadenia Domov seniorov

5.2 Podpora vzdelávania

- 5.2.1 Zabezpečenie technického a materiálového vybavenia Materskej školy
- 5.2.2 Podpora aktivít k vzdelávaniu pre všetky vekové kategórie v obci

5.3 Podpora a rozvoj športu

- 5.3.1 Vybudovanie ihriska pre deti a dospelých
- 5.3.2 Rekonštrukcia areálu multifunkčného ihriska
- 5.3.3 Podpora a rozšírenie ponuky športových podujatí

5.4 Podpora a rozvoj kultúry

- 5.4.1 Podpora a rozšírenie ponuky kultúrnych podujatí
- 5.4.2 Podpora činnosti folklórneho súboru Kliperčan
- 5.4.3 Rekonštrukcia expozícií v kultúrnom dome a zriadenie múzea v obci

5.5 Podpora komunitnej spolupráce

- 5.5.1 Podpora klubovej činnosti,
- 5.5.2 Podpora dobrovoľníctva v obci.

6 POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A PODPORA OBČANOV SO SOCIÁLNYM ZNEVÝHODNENÍM

ŠC : *Rozvoj sociálnych služieb v obci a podpora občanov so sociálnym znevýhodnením*

6.1 Poskytovanie sociálnych služieb a podpora obyvateľov so sociálnym znevýhodnením

- 6.1.1 Poskytovanie základného sociálneho poradenstva
- 6.1.2 Zvyšovanie povedomia znevýhodnených skupín v sociálnej oblasti
- 6.1.3 Podpora opatrovateľskej služby
- 6.1.4 Podpora terénnej sociálnej práce
- 6.1.5 Podpora verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb
- 6.1.6 Podpora ohrozených rodín v kríze

6.2 Opatrenia k znižovaniu nezamestnanosti v obci

- 6.2.1 Spolupráca s ÚPSVaR a zapájanie sa do projektov na úseku aktívnych opatrení trhu práce (AOTP)

7 ZVYŠOVANIE DOSTUPNOSTI BÝVANIA

ŠC 7 : *Vytváranie podmienok k zvyšovaniu dostupnosti bývania*

7.1 Realizácia aktivít k zabezpečovaniu dostupnosti bývania

- 7.1.1 Vysporiadanie pozemkov k IBV s vybudovaním infraštruktúry
- 7.1.2 Svojpomocná bytová výstavba nízkoštandardného bývania v MRK

8 ZVYŠOVANIE BEZPEČNOSTI V OBCI

ŠC 8 : *Vytváranie podmienok k zvyšovaniu bezpečnosti*

8.1 Realizácia opatrení k zvyšovaniu bezpečnosti v obci

- 8.1.1 Modernizácia a rozšírenie kamerového systému obce
- 8.1.2 Preventívne aktivity k zabezpečeniu bezpečnosti v obci

III. OBLASŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

PRIORITY – 9 - 10

OPATRENIA – 9.1 – 10.3

AKTIVITY – 9.1.1 – 10.3.2

9 OPATRENIA NA ÚSEKU OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA OBYVATEĽOV

ŠC 9 : Podpora aktivít a procesov k zabezpečovaniu ekologickej stability územia

9.1 Realizácia preventívnych aktivít k ochrane životného prostredia

- 9.1.1 Vzdelávanie detí, mládeže (aj pri mimoškolských aktivitách) a dospelých v oblasti ochrany životného prostredia
- 9.1.2 Vybudovanie zásobníka požiarnej vody
- 9.1.3 Obnova lesných ciest

9.2 Podpora aktivít k zlepšeniu kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd

- 9.2.1 Zabezpečenie prístupu k pitnej vode pre obyvateľov MRK
- 9.2.2 Podpora vybudovania verejnej kanalizácie
- 9.2.3 Podpora výstavby ČOV

9.3 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok

- 9.3.1 Podpora úpravy koryta Žakarovského potoka a jeho revitalizácia
- 9.3.2 Realizácia preventívnych protipovodňových vodozádržných opatrení (protipovodňové hrádzky)
- 9.3.3 Rekonštrukcia priepustov a cestných priekop

9.4 Realizácia opatrení v oblasti ochrany ovzdušia

- 9.4.1 Revitalizácia verejných priestranstiev a starostlivosť o zeleň v obci
- 9.4.2 Zabezpečenie materiálového a technického vybavenia k starostlivosti o verejné priestranstvá
- 9.4.3 Vybudovanie oddychových zón

9.5 Znižovanie energetickej náročnosti obecných budov ich rekonštrukciou

- 9.5.1 Zateplenie budovy Obecného úradu
- 9.5.2 Rekonštrukcia a zateplenie budovy Kultúrneho domu
- 9.5.3 Zateplenie budovy Obecného hostinca
- 9.5.4 Rekonštrukcia a zateplenie Materskej školy

9.6 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)

- 9.6.1 Podpora využívania OZE pri prevádzke budovy Obecného úradu
- 9.6.2 Podpora využívania OZE pri prevádzke budovy Kultúrneho domu
- 9.6.3 Podpora využívania OZE pri prevádzke budovy Obecného hostinca
- 9.6.4 Podpora využívania OZE pri prevádzke budovy Materskej školy

9.7 Rozvoj alternatívnych pohonov a prvkov ekologickej mobility

- 9.7.1 Podpora budovania infraštruktúry pre alternatívne pohony (nabíjacie stanice ...)
- 9.7.2 Rozvoj infraštruktúry nízkoúhlíkovej dopravy (nabíjacie stanice pre elektrobicykle, stojany, prístrešky, koše ...)

10 KVALITNÉ A EFEKTÍVNE ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO A ROZVOJ OBEHOVÉHO ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

ŠC 10 : Skvalitnenie systému nakladania s odpadmi a rozvoj obehového odpadového hospodárstva

10.1 Zabezpečenie efektívneho systému nakladania s odpadmi

- 10.1.1 Zabezpečenie aktivít k zvyšovaniu povedomia občanov k separovaniu odpadov a k ich efektívnemu zhodnocovaniu
- 10.1.2 Zabezpečenie efektívnej separácie odpadov
- 10.1.3 Vybudovanie zberného dvora

10.2 Účinné opatrenia k vzniku a likvidácii čiernych skládok

- 10.2.1 Realizácia opatrení k predchádzaniu vzniku nelegálnych skládok a vykonávanie opatrení k postihu za ich založenie
- 10.2.2 Zabezpečovanie odstraňovania odpadov v intraviláne a extraviláne obce

10.3 Rozvoj obehového odpadového hospodárstva

- 10.3.1 Vybudovanie malej obecnej kompostárne
- 10.3.2 Zabezpečenie kompostérov (Podpora domáceho kompostovania zakúpením kompostérov do jednotlivých domácností a podpora komunitného kompostovania)

5 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce so stanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Realizačná časť obsahuje :

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHRSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHRSR,
- komunikačnej stratégie PHRSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHRSR.
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) – vecný a časový harmonogram realizácie s určením ukazovateľov a výstupov.

5.1 SPOLUPRÁCA S PARTNERMI

Obec Žakarovce využívala rôzne formy partnerskej spolupráce od prípravy PHRSR, pri zbere údajov, analytickom hodnotení stavu obce, SWOT analýze a problémovej analýze obce, pri stanovení vízie a cieľov rozvojovej stratégie, následne pri návrhu strategickkej a programovej časti. Podľa § 2 písm. g) zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov partnerstvo je forma spolupráce sociálno – ekonomických partnerov k zabezpečeniu hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja územia s ohľadom na udržateľný rozvoj.³ Jednotliví partneri majú rôznu časovú, personálnu a kvalitatívnu kapacitu k zapojeniu sa do procesov tvorby a samotnej realizácie (implementácie) PHRSR, od poskytnutia informácií, priameho vstupu do procesu tvorby dokumentu, koordinácií čiastkových úloh, poskytnutia zdrojov (materiálnych, priestorových, personálnych, finančných a iných) až po konštruktívnu kritiku. Cieľom partnerstva spočíva v osvojení filozofie stratégie PHRSR, k získaniu ich podpory v procese implementácie PHRSR v praxi.

Partnerská spolupráca počas realizácie rozvojového programu bude zameraná na

- informačnú spoluprácu zameranú na zber údajov, informácií a poznatkov k problémom a potrebám partnera, možnostiach spolupráce spočívajúce v odbornej pomoci, poradenstve, inštitucionálnom a organizačnom zabezpečení plnenia niektorých aktivít a na realizáciu jednotlivých aktivít,
- finančnú spoluprácu spočívajúcu v spolufinancovaní spoločných projektov, realizácií a financovaní rozvojových projektov v súlade s rozvojovou stratégiou obce, sponzorských príspevkov a dotácií k realizácii vybraných aktivít obce a pod.,
- materiálnu spoluprácu a spoluprácu pri zabezpečovaní personálnych zdrojov zameranú na nefinančnú pomoc, na materiálne, technické zabezpečenie realizácie projektových aktivít obce, odbornú pomoc, poradenstvo, organizáciu vzdelávacích aktivít k úspešnej realizácii PHRSR,
- mediálnu spoluprácu zameranú na propagačné a mediálne aktivity a spolupráca pri zabezpečovaní komunikačných a informačných aktivít v súlade s komunikačnou stratégiou PHRSR.²

PHRSR je otvorený dokument počas celej doby platnosti, pričom identifikácia partnerov prebieha nielen v rámci spracovania dokumentu, ale aj počas celej doby jeho realizácie, kde partnerom sa priradí hlavná motivácia zapojenia sa do participatívneho procesu.

Partnerská spolupráca bude prebiehať na základe podpísaných partnerských dohôd.

5.2 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR

Orgánom koordinácie implementácie PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030 pri realizácii aktivít, napĺňaní cieľov, monitorovaní, hodnotení a finančnom zabezpečení bude Obecný úrad Žakarovce, ktorý prostredníctvom Akčného plánu bude vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj územnej spolupráce k napĺňaniu stanovených cieľov. Implementácia jednotlivých aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí k ich realizácii a aj k zodpovednosti za ich plnenie. Vzhľadom na chýbajúce personálne kapacity obce sa predpokladá, že niektoré aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými odborníkmi.

Riadiacím orgánom v systéme implementácie PHRSR na úrovni obce je Obecný úrad prostredníctvom starostu obce, ktorý zodpovedá za systém plnenia PHRSR a aj jeho financovania prostredníctvom vlastných zdrojov Obce Žakarovce, získaných dotácií, úverových zdrojov príp. iného financovania.

Monitorovacím orgánom je Obecné zastupiteľstvo (OcZ), prípadne príslušná určená komisia OcZ, ak je zriadená.

Kontrolným orgánom je kontrolór obce resp. príslušná komisia OcZ, ak bola zriadená, resp. poverený zamestnanec obce alebo poslanec OcZ. Z uvedeného dôvodu sa odporúča zriadenie komisie miestneho rozvoja pri OcZ, ktorá by zodpovedala za každoročné vyhodnocovanie plnenia aktivít akčného plánu, jeho prehodnocovania s možnosťou doplnenia potrebných opatrení a aktivít, vyňatia splnených a pod. Vyhodnocovanie sa bude vykonávať každoročne na základe získavania pripomienok poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti a ich spracovania **do 30. apríla**, kedy bude Obecnému zastupiteľstvu predložené vyhodnotenie PHRSR za predchádzajúci rok a aj prípadný návrh aktualizácie. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k vypracovaniu a realizácii PHRSR berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHRSR, každoročne schvaľuje vyhodnotenie monitorovania a hodnotenia jeho plnenia (do 30.04.), schvaľuje spolufinancovanie pripravovaných projektových aktivít k realizácii a schvaľuje prípadné aktualizácie dokumentu.

5.3 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHRSR

Významným komunikačným kanálom k informovaniu verejnosti o pripravovaných a realizovaných aktivitách je v podmienkach obce osobným kontaktom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami, cestou pozvánky na verejné zasadania Obecného zastupiteľstva, pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľov komunikácia prebieha hlavne prostredníctvom webovej stránky obce, starší občania obce preferujú obecný rozhlas, osobné stretnutie a verejnú úradnú tabuľu umiestnenú na vhodnom verejne prístupnom mieste.

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných aktivít PHRSR budú z dôvodu povinného informovania verejnosti, najmä pri investičných aktivitách využitia verejných zdrojov (EŠIF, zo štátneho rozpočtu z operačných programov jednotlivých ministerstiev a vlastných zdrojov ...) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami a partnermi pri príprave a realizácii aktivít, budú rôzne formy komunikácie prostredníctvom verejných informačných tabúl, organizovaním informačných, pracovných seminárov a stretnutí.

Cestou uvedených komunikačných kanálov bude prebiehať pravidelná komunikácia s občanmi obce týkajúca sa prípravy a realizácie aktivít Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce k napĺňaniu vízie a strategického cieľa k zabezpečovaniu zvyšovania kvality života svojich obyvateľov.

5.4 MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHRSR

Monitorovanie a hodnotenie patria medzi kľúčové činnosti pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR, ktorého cieľom je získavanie informácií o plnení PHRSR a aj o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dobrým nastavením systému monitorovania a hodnotenia bude reagované na prípadné zmeny spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijímanie nových opatrení, za aktívnej účasti významných sociálno ekonomických subjektov pôsobiacimi na území obce (partnerov).

Úlohou samosprávy v rámci monitorovania bude minimálne raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti, pričom monitorovanie sa bude vykonávať priebežne počas celej doby realizácie PHRSR. Pripomienky získané v rámci monitorovania sa vyhodnotia a zapracujú do monitorovacej správy a budú predložené OcZ s vyhodnotením PHRSR za predchádzajúci rok, aj s jeho prípadnou aktualizáciou.

Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov PHRSR a aktivít s využitím systému merateľných ukazovateľov. Za prípravu monitorovacej správy PHRSR bude zodpovedať samospráva obce – starosta obce a s jeho poverením poslanci OcZ, zriadená komisia OcZ k tomuto účelu, zamestnanci obecného úradu, príp. iné poverené osoby.

Monitorovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce sa bude vykonávať podľa akčného plánu na základe ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých aktivít a výsledkom monitorovania PHRSR bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, s prílohami monitorovacích správ zrealizovaných aktivít v príslušnom hodnotenom roku. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho aktivity bude zodpovedať jeho garant resp. ďalšia poverená osoba OcZ.

Formulár 19 (R 5) Plán monitorovania a hodnotenia PHRSR

Plán priebežných hodnotení PHRSR obce Žakarovce na roky 2023-2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2026	Podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie	V prípade potreby podľa rozhodnutia samosprávy, minimálne na ročnej báze	Kontrola súladu programu s reálnou situáciou hodnotenie jednotlivých projektových aktivít a ich vplyv na samotné riešené územie, vykonáva sa pravidelnejšie, aj niekoľkokrát ročne, určené minimálne k 30. aprílu za predchádzajúci rok.
Tematické hodnotenie časti PHRSR	2025 2027 2029	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok.
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	V prípade potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov a pri zistení potreby revízie PHRSR.
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	2023-2030 - podľa potreby - na konci obdobia platnosti	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu, protokolu NKÚ SR a pod.

Zdroj: Príloha k metodike na vypracovanie PHRSR, vlastné spracovanie

5.5 AKČNÝ PLÁN PHRSR

Akčný plán (AP) predstavuje konkrétny harmonogram aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno ekonomického rozvoja. Vychádza zo stratégie rozvoja obce, spracováva na rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych aktivít, pričom samospráva plán priebežne monitoruje **a každoročne do 30. apríla vyhodnocuje** za predchádzajúci rok **a aktualizuje** na nasledujúci rozpočtový rok s výhľadom na ďalšie 2 roky a následne vyhodnotenie prejednáva v Obecnom zastupiteľstve (Ocz). Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam zodpovedných subjektov za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov s určenou mernou jednotkou hodnotenia príslušnej aktivity, vrátane východiskových a cieľových hodnôt. Východiskové merateľné hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHRSR obce boli stanovené ako nulové v roku 2023, priebežná hodnota určená na rok 2026 a cieľová hodnota bola stanovená na rok 2030.

Akčný plán je spracovaný na rok 2023 s výhľadom do roku 2025.

Po každoročnom vyhodnotení PHRSR obce (k 30.aprílu), v zmysle § 12 zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov je povinnosťou obce pre účely regionálneho rozvoja každoročne **do 31. mája zasielať Košickému samosprávnemu kraju správu o plnení PHRSR.**³

Formulár 19 (R 6) AKČNÝ PLÁN (AP) implementácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 – 2030 s určením personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových, organizačných, monitorovacích a hodnotiacich podmienok realizácie.

AKČNÝ PLÁN (na roky 2023 – 2025) Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ŽAKAROVCE na roky 2023 – 2030											
PRIORITA, Opatrenie Aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie		Typ ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Východisková/priebežná/ cieľová hodnota			Každoročné vyhodnotenie AP
			Zdroje	Výška v €				2023	2026	2030	
PRIORITNÁ OBLASŤ	I. HOSPODÁRSKA OBLASŤ PC : Rozvíjať hospodársky rast a zvyšovať atraktivitu obce podporou inovácií, miestneho podnikania, zamestnanosti, skvalitnením a modernizáciou technickej a dopravnej infraštruktúry a rozvojom cestovného ruchu pri dodržaní zásad ochrany životného prostredia.										
PRIORITA	1 VYTvorenie podmienok pre INOVATÍVNY, KONKURENCIESCHOPNÝ A TRVALE UDRŽATEĽNÝ EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE										
Opatrenie	1.1 Realizácia účinných opatrení k zlepšeniu ekonomickej kondície obce										
1.1.1 Odpredaj nepotrebného majetku vo vlastníctve obce	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
1.1.2 Realizácia opatrení k zvýšeniu príjmov obce zlepšením výberu miestnych daní a poplatkov	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	1.2 Podpora rozvoja podnikania a služieb										
1.2.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	1.3 Rozšírenie inovačných kapacít informačnej infraštruktúry										
1.3.1 Modernizácia informačných systémov samosprávy	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	

1.3.2 Elektronizácia verejných služieb	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	1.4 Zvýšenie atraktivity územia										
1.4.1 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom obce	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
1.4.2 Realizácia aktivít k majetkovému vysporiadaniu objektu bývalého Detského domova do majetku obce Žakarovce	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
1.4.3 Zabezpečenie nadobudnutia nových pozemkov obce za účelom realizácie niektorých opatrení PHRSR	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
1.4.4 Vypracovanie štúdie a projektovej dokumentácie k rozvojovým projektom obce	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	12	24	
1.4.5 Rozvoj spolupráce na miestnej, regionálnej a národnej úrovni	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	12	24	
1.4.6 Rozvoj partnerstva s podnikateľmi pri prezentovaní aktivít a pri realizácii projektov	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	16	
PRIORITA	2 MODERNIZÁCIA A DOBUDOVANIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY										
Opatrenie	2.1 Zabezpečenie rozšírenia a modernizácie technickej infraštruktúry										
2.1.1 Modernizácia a rozšírenie verejného osvetlenia	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Rozsah zmodernizovaného/rozšíreného verejného osvetlenia	%	0/0	50/50	80/80	
2.1.2 Modernizácia a rozšírenie obecného rozhlasu	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Rozsah zmodernizovaného/ a rozšíreného vedenia obecného rozhlasu	%	0/0	50/50	80/80	

PRIORITA		3 SKVALITŇOVANIE A MODERNIZÁCIA DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY									
Opatrenie		3.1 Zabezpečovanie skvalitnenia a modernizácie dopravnej infraštruktúry obce a zvyšovanie jej dostupnosti									
3.1.1 Modernizácia miestnych komunikácií a chodníkov	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Dĺžka zmodernizovaných miestnych komunikácií/ chodníkov	m	0/0	1 000/ 100	2 000/ 200	
3.1.2 Vybudovanie parkovísk a obnova existujúcich	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet podporených aktivít vybudovania/obnovy parkovísk	Počet	0/0	1/1	3/1	
3.1.3 Modernizácia autobusových zastávok	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	4	8	
3.1.4 Podpora modernizácie mostov a lávok	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	4	8	
3.1.5 Podpora obnovy povrchu ciest KSK	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	4	8	
3.1.6 Zabezpečenie dopravného značenia a bezpečnostných dopravných prvkov	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	4	8	
3.1.7 Podpora zvýšenia dopravnej dostupnosti územia	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	4	8	
PRIORITA		3 ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU									
Opatrenie		3.1 Podpora rozvoja všetkých foriem cestovného ruchu									
4.1.1 Podpora podnikania v cestovnom ruchu	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	8	16	

4.1.2 Vytváranie nových produktov cestovného ruchu	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
4.1.3 Rozšírenie aktivít v rámci regionálnych produktov cestovného ruchu a účinná regionálna spolupráca	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	4.2 Zatraktívnenie územia skvalitnením a modernizáciou infraštruktúry CR										
4.2.1 Modernizácia a rozšírenie informačného systému pre obyvateľov a návštevníkov obce	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Rozsah vykonanej modernizácie/rozšírenie IS	%	0/0	50/50	80/80	
4.2.2 Výstavba turistickej rozhliadne	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	25 000,-	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	1	
4.2.3 Pokračovanie v rekonštrukcii Amfiteátra v lokalite Haldičky	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	1	
4.2.4 Vybudovanie turistických chodníkov a rekonštrukcia existujúcich s dobudovaním odpočívadiel	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Rozsah prác vybudovania turistických chodníkov/rozsah v rekonštrukcie existujúcich	%	0/0	30/50	50/70	
4.2.5 Podpora vybudovania cyklotrasy (najmä napojenie na regionálne cyklotrasy v okolí obce)	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
PRIORITNÁ OBLASŤ	II. SOCIÁLNA OBLASŤ <i>PC : Vytvárať kvalitné životné podmienky podporou rozvoja občianskej vybavenosti, sociálnych služieb, bývania, vzdelávania a bezpečnosti.</i>										
PRIORITA	4 ROZVOJ SYSTÉMOV OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI										

Opatrenie	5.1 Modernizácia objektov a budovanie prvkov sociálnej vybavenosti										
5.1.1 Rekonštrukcia verejného priestranstva pred Obecným úradom	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Rozsah vykonanej rekonštrukcie	%	0	30	80	
5.1.2 Vybudovanie bezbariérových vstupov do obecných budov	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
5.1.3 Rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
5.1.4 Oprava rampy a rampového priestoru pri hostinci	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
5.1.5 Inštalácia a modernizácia prvkov drobnej architektúry v obci (odpadkové koše, lavičky ...)	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	300,-	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
5.1.6 Rekonštrukcia vstupnej časti pred kostolom a schodišťa ku kostolu a kultúrnemu domu	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	30 000,-	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	1	
5.1.7 Rozšírenie kapacity cintorína a vybudovanie urnovej steny	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
5.1.8 Revitalizácia priestranstva cintorína	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	500,-	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	16	
5.1.9 Vybudovanie zariadenia Domov seniorov	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	

Opatrenie	5.2 Rozvoj vzdelávania										
5.2.1 Zabezpečenie technického a materiálového vybavenia Materskej školy	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	500,-	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	16	
5.2.2 Podpora aktivít k vzdelávaniu pre všetky vekové kategórie v obci	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	5.3 Podpora a rozvoj športu										
5.3.1 Vybudovanie ihriska pre deti a dospelých	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	12	
5.3.2 Rekonštrukcia areálu multifunkčného ihriska	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
5.3.3 Podpora a rozšírenie ponuky športových podujatí	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	800,-	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	16	
Opatrenie	5.4 Podpora a rozvoj kultúry										
5.4.1 Podpora a rozšírenie ponuky kultúrnych podujatí	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	2 000,-	Výsledok	Počet podporených kultúrnych podujatí	Počet	0	8	16	
5.4.2 Podpora činnosti folklórneho súboru Kliperčan	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	300,-	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
5.4.3 Rekonštrukcia expozícií v kultúrnom dome a zriadenie múzea v obci	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	500,-	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0/0	8/1	12/1	

Opatrenie	5.5 Podpora komunitnej spolupráce										
5.5.1 Podpora klubovej činnosti	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	300,-	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	16	
5.5.2 Podpora dobrovoľníctva v obci	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	200,-	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
PRIORITA	6 POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A PODPORA OBČANOV SO SOCIÁLNYM ZNEVÝHODNENÍM										
Opatrenie	6.1 Poskytovanie sociálnych služieb a podpora obyvateľov so sociálnym znevýhodnením										
6.1.1 Poskytovanie základného sociálneho poradenstva	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	12	24	
6.1.2 Zvyšovanie povedomia znevýhodnených skupín v sociálnej oblasti	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
6.1.3 Podpora opatrovateľskej služby	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
6.1.4 Podpora terénnej sociálnej práce	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
6.1.5 Podpora verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
6.1.6 Podpora ohrozených rodín v kríze	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	6.2 Opatrenia k znižovaniu nezamestnanosti v obci										

6.2.1 Spolupráca s ÚPSVaR a zapájanie sa do projektov na úseku aktívnych opatrení trhu práce (AOTP)	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	16	
PRIORITA	7 ZVYŠOVANIE DOSTUPNOSTI BÝVANIA										
Opatrenie	7.1 Realizácia aktivít k zabezpečovaniu dostupnosti bývania										
7.1.1 Vysporiadanie pozemkov k IBV s vybudovaním infraštruktúry	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
7.1.2 Svojpomocná bytová výstavba nízkošandardného bývania MRK	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
PRIORITA	8 ZVYŠOVANIE BEZPEČNOSTI V OBCI										
Opatrenie	8.1 Realizácia opatrení k zvyšovaniu bezpečnosti v obci										
8.1.1 Modernizácia a rozšírenie kamerového systému obce	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Rozsah vykonanej modernizácie/rozšírenia	%	0/0	50/50	80/80	
8.1.2 Preventívne aktivity k zabezpečeniu bezpečnosti v obci	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	16	
PRIORITNÁ OBLASŤ	III. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE <i>PC : Realizácia účinných opatrení k zabezpečeniu ochrany a zlepšovaniu kvality životného prostredia a zdravia obyvateľov.</i>										
PRIORITA	9 OPATRENIA NA ÚSEKU OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA OBYVATEĽOV										
Opatrenie	9.1 Realizácia preventívnych aktivít k ochrane životného prostredia										
9.1.1 Vzdelávanie detí, mládeže	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	16	

(aj pri mimoškolských aktivitách) a dospelých v oblasti ochrany životného prostredia											
9.1.2 Vybudovanie zásobníka požiarnej vody	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
9.1.3 Obnova lesných ciest	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	9.2 Podpora aktivít k zlepšeniu kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd										
9.2.1 Zabezpečenie prístupu k pitnej vode pre obyvateľov MRK	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	16	
9.2.2 Podpora vybudovania verejnej kanalizácie	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	4	8	
9.2.3 Podpora výstavby ČOV	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	9.3 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok										
9.3.1 Podpora úpravy koryta Žakarovského potoka a jeho revitalizácia	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
9.3.2 Realizácia preventívnych protipovodňových vodozádržných opatrení (protipovodňové hrádzy)	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
9.3.3 Rekonštrukcia priepustov a cestných priekop	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	

Opatrenie	9.4 Realizácia opatrení v oblasti ochrany ovzdušia										
9.4.1 Revitalizácia verejných priestranstiev a starostlivosť o zeleň v obci	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	16	
9.4.2 Zabezpečenie materiálového a technického vybavenia k starostlivosti o verejné priestranstvá	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	800,-	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	16	
9.4.3 Výbudovanie oddychových zón	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	9.5 Znižovanie energetickej náročnosti obecných budov ich rekonštrukciou										
9.5.1 Zateplenie budovy Obecného úradu	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
9.5.2 Rekonštrukcia a zateplenie budovy Kultúrneho domu	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
9.5.3 Zateplenie budovy Obecného hostinca	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
9.5.4 Rekonštrukcia a zateplenie Materskej školy	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	9.6 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)										
9.6.1 Využívanie OZE pri prevádzke budovy Obecného úradu	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	

9.6.2 Využívanie OZE pri prevádzke budovy Kultúrneho domu	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
9.6.3 Využívanie OZE pri prevádzke budovy Obecného hostinca	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
9.6.4 Využívanie OZE pri prevádzke budovy Materskej školy	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	9.7 Rozvoj alternatívnych pohonov a prvkov ekologickej mobility										
9.7.1 Podpora budovania infraštruktúry pre alternatívne pohony (napr. nabíjacie stanice ...)	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
9.7.2 Rozvoj infraštruktúry nízkouhlíkovej dopravy (nabíjacie stanice pre elektrobicykle, stojany, prístrešky, koše ...)	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
PRIORITA	10 KVALITNÉ A EFEKTÍVNE ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO A ROZVOJ OBEHOVÉHO ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA										
Opatrenie	10.1 Zabezpečenie efektívneho systému nakladania s odpadmi										
10.1.1 Zabezpečenie aktivít k zvyšovaniu povedomia občanov k separovaniu odpadov a k ich efektívnemu zhodnocovaniu	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	8	16	
10.1.2 Zabezpečenie efektívnej separácie odpadov	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	15	30	
10.1.3 Vybudovanie zberného dvora	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	

Opatrenie	10.2 Účinné opatrenia k vzniku a likvidácii čiernych skládok										
10.2.1 Realizácia opatrení k predchádzaniu vzniku nelegálnych skládok a vykonávanie opatrení k postihu za ich založenie	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet vykonaných opatrení	Počet	0	12	24	
10.2.2 Zabezpečovanie odstraňovania odpadov v intraviláne a extraviláne obce	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	100,-	Výsledok	Počet odstránených nelegálnych skládok	Počet	0	8	16	
Opatrenie	10.3 Rozvoj obehového odpadového hospodárstva										
10.3.1 Vybudovanie malej obecnej kompostárne	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
10.3.2 Zabezpečenie kompostérov (Podpora domáceho kompostovania zakúpením kompostérov do jednotlivých domácností a podpora komunitného kompostovania)	2023-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	

Uvedená minimálna finančná potreba financovania + n

n – výška neurčená (potrebné spolufinancovanie, individuálne posudzovanie)

Zdroj : Vlastné spracovanie

6 FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Financovanie implementácie Vízie a stratégie sa realizuje cestou **integrovaných investičných balíkov** v nadväznosti na zákon č. 539/2008 Z.z. o regionálnom rozvoji, integrujúci aj zákon č. 292/2014 Z.z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), napojených na integrované rozvojové programy Vízie a stratégie, pričom každý investičný balík bude mať alokovanú celkovú sumu členenú na 3 úrovne kompetencií a to štátu, VÚC a miest a obcí.⁴⁹

Alokovaná suma v integrovaných balíkoch bude zahŕňať grantové investičné zdroje

- EŠIF,
- štátneho rozpočtu,
- rozpočtu VÚC,
- rozpočtu miestnych samospráv,
- zdroje súkromného sektoru,

a návratné investičné zdroje bankového a súkromného sektoru.

Operačné programy sú podrobné plány, v ktorých členské štáty uvádzajú použitie finančných prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) počas programového obdobia, pričom členské štáty predkladajú svoje operačné programy na základe dohôd o partnerstve.

Samospráva môže svoje rozvojové aktivity financovať buď z vlastného rozpočtu v prípade samostatného projektu obce alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov na úrovni kraja zohráva významnú úlohu Košický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii.

Ďalšie zdroje k podpore jednotlivých rozvojových aktivít v súlade s národnými prioritami sú predovšetkým európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) a pri zostavovaní rozpočtu vo vzťahu k plánovaným aktivitám je potrebné sa zamerať na opatrenia možnej finančnej podpory, na možnosti ich spolufinancovania podporou zo štátneho rozpočtu.

6.1 INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN

Výška potrebných finančných prostriedkov k realizácii jednotlivých aktivít je určená predbežným odhadom, nakoľko bez spracovanej projektovej dokumentácie konkrétnej realizovanej aktivity, túto sumu nie je možné presne vyčíslieť a je závislá od cien materiálnych, personálnych zdrojov, energií a aj určenými podmienkami verejného obstarávania.

Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých aktivít sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce, pričom niektoré aktivity bude možné realizovať v rámci vlastných zdrojov obce, ale náročnejšie investičné aktivity obce budú vyžadovať

náročnejšie zdroje k finančnému a personálnemu zabezpečeniu realizácie projektovej aktivity.

Potenciálne zdroje, ktoré sa obec môže snažiť získať a využiť na realizáciu projektových aktivít

- vlastné zdroje z rozpočtu obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- financie z projektov jednotlivých ministerstiev (MPSVR, MŽP, MVSR.....),
- európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF),
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii a prioritných potrebách obce.

Predpokladanú minimálnu plánovanú finančnú potrebu vlastných zdrojov obce Žakarovce k zabezpečeniu realizácie aktivít podľa jednotlivých rokov a stanovených oblasti rozvoja uvádza nasledovný formulár, pričom pri aktivitách označených n – výška neurčená s potrebným spolufinancovaním a individuálnym posudzovaním. Táto časť financovania bude každoročne **k 30. aprílu** aktualizovaná a konkretizovaná (k príprave rozpočtu na nasledujúci rok + 2 ďalšie roky a k aktualizácii akčného plánu) a priebežne v závislosti od reálneho čerpania finančných prostriedkov v reálnom čase z dostupných dotačných schém, možnosti obecného rozpočtu, atď.

Formulár 21 Finančný plán realizácie aktivít PHRSR obce Žakarovce na obdobie 2023 – 2030 (€)

Opatrenie/ Aktivita	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	SPOLU
HOSPODÁRSKA OBLASŤ									
1.1									
1.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.2									
1.2.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.3									
1.3.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.3.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.4									
1.4.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.4.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.4.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.4.4	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.4.5	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.4.6	n	n	n	n	n	n	n	n	n
2.1									
2.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
2.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.1									
3.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n

3.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.1.4	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.1.5	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.1.6	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.1.7	n	n	n	n	n	n	n	n	n
4.1									
4.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
4.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
4.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2									
4.2.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2.2	25 000	-	-	-	-	-	-	-	25 000
4.2.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2.4	n	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2.5	n	n	n	n	n	n	n	n	n
HOSPODÁRSKA OBLASŤ (HO)	25 000/ n	n	n	n	n	n	n	n	25 000/ n
SOCIÁLNA OBLASŤ									
5.1									
5.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
5.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
5.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
5.1.4	n	n	n	n	n	n	n	n	n
5.1.5	300	300	300	300	300	300	300	300	2 400
5.1.6	30 000	-	-	-	-	-	-	-	30 000
5.1.7	n	n	n	n	n	n	n	n	n
5.1.8	500	500	500	500	500	500	500	500	4 000
5.1.9	n	n	n	n	n	n	n	n	n
5.2									
5.2.1	500	500	500	500	500	500	500	500	4 000
5.2.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
5.3									
5.3.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
5.3.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
5.3.3	800	800	800	800	800	800	800	800	6 400
5.4									
5.4.1	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	16 000
5.4.2	300	300	300	300	300	300	300	300	2 400
5.4.3	500	500	500	500	500	500	500	500	4 000
5.5									
5.5.1	300	300	300	300	300	300	300	300	2 400
5.5.2	200	200	200	200	200	200	200	200	1 600
6.1									
6.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
6.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
6.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
6.1.4	n	n	n	n	n	n	n	n	n
6.1.5	n	n	n	n	n	n	n	n	n
6.1.6	n	n	n	n	n	n	n	n	n
6.2									
6.2.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
7.1									
7.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
7.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
8.1									
8.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
8.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n

SOCIÁLNA OBLASŤ (SO)	35 400/ n	5 400/ n	5 400/ n	5 400/ n	5 400/ n	5 400/ n	5 400/ n	5 400/ n	73 200/ n
OBLASŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE									
9.1									
9.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.2									
9.2.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.2.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.2.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.3									
9.3.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.3.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.3.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.4									
9.4.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.4.2	800	800	800	800	800	800	800	800	6 400
9.4.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.5									
9.5.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.5.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.5.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.5.4	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.6									
9.6.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.6.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.6.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.6.4	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.7									
9.7.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
9.7.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
10.1									
10.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
10.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
10.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
10.2									
10.2.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
10.2.2	100	100	100	100	100	100	100	100	800
10.3									
10.3.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
10.3.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
OBLASŤ – ŽIVOTNÉ PROSTREDIE (OŽP)	900/ n	900/ n	900/ n	900/ n	900/ n	900/ n	900/ n	900/ n	7 200/ n
SPOLU HO+SO+OŽP	61 300/ n	6 300/ n	6 300/ n	6 300/ n	6 300/ n	6 300/ n	6 300/ n	6 300/ n	105 400/ n

Uvedená minimálna finančná potreba financovania + n

Zdroj : Vlastné spracovanie

n – výška neurčená (potrebné spolufinancovanie, individuálne posudzovanie

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 22 (F 5) Indikatívny rozpočet - sumarizácia

PRIORITNÁ OBLASŤ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	SPOLU
HOSPODÁRSKA	25 000/ n	n	n	n	n	n	n	n	25 000/ n
SOCIÁLNA	35 400/ n	5 400/ n	5 400/ n	5 400 / n	5 400/ n	5 400/ n	5 400/ n	5 400/ n	73 200/ n
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	900/ n	900/ n	900/ n	900/ n	900/ n	900/ n	900/ n	900/ n	7 200/ n
SPOLU	61 300/ n	6 300/ n	6 300/ n	6 300/ n	6 300/ n	6 300/ n	6 300/ n	6 300/ n	105 400/ n

Uvedená minimálna finančná potreba financovania + n

Zdroj : Vlastné spracovanie

n – výška neurčená (potrebné spolufinancovanie, individuálne posudzovanie jednotlivých aktivít)

Identifikácia minimálnej finančnej potreby vychádza z akčného plánu, ktorý sa spracováva na (n + 2 roky), pričom väčšina položiek aktivít nemá konkrétne finančné vyjadrenie kôli potrebe spolufinancovania a predstavovali by veľké riziko pre naplnenie plánovaných indikátorov vo vzťahu k udržateľnému hospodáreniu obce Žakarovce. Všetky známe financie budú dopĺňané do akčného plánu pri jeho aktualizáciách.

7 ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 – 2030 je strednodobý strategický dokument, ktorý určuje rozvojovú víziu obce, reaguje na jej prioritné potreby s cieľom skvalitnenia života obyvateľov, so zvyšovaním konkurencieschopnosti obce, s podporou podnikania, zamestnanosti, rozvojom služieb, vybavenosti obce, cestovného ruchu, pri zvyšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb v čistom a zdravom životnom prostredí v záujme zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a regiónu.

PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030 je otvoreným dokumentom, ktorého plnenie bude v priebehu jeho realizácie pravidelne monitorované, vyhodnocované a podľa reálnych potrieb aktualizované na zasadnutiach Obecného zastupiteľstva a je východiskom k spracovaniu ďalších rozvojových dokumentov obce.

Úspešnosť realizácie stanovených zámerov bude závislé od aktívnej podpory obyvateľov obce pri koordinácii jednotlivých aktivít Obecným zastupiteľstvom, aktívneho prístupu volených zástupcov Obecného zastupiteľstva pri vecnom schvaľovaní jednotlivých úloh a využívaní možností financovania plánovaných rozvojových aktivít.

Zodpovednosť za postupnú realizáciu jednotlivých aktivít PHRSR a za jeho administratívne zabezpečenie má Obecné zastupiteľstvo, starosta obce a prípadné zriadené príslušné komisie.

Vypracovaný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 – 2030 podlieha schvaľovaniu v Obecnom zastupiteľstve na základe predchádzajúceho pripomienkovania dotknutej verejnosti a jeho implementácia začína rozhodnutím Obecného zastupiteľstva.

PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030 bol schválený na zasadnutí Obecného zastupiteľstva

dňa

uznesením obecného zastupiteľstva č.

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

1. Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií. Schválenie Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 197/2017 z 26.04.2017. Dostupné. <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/narodny-investicny-plan/vladne-materialy/metodika-a-institucionalny-ramec-tvorby-verejnych-strategii/index.html>
2. Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. verzia 1.0.3. 2020. Dostupné https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2020/09/Metodika_PHRSR2020.pdf
3. Zákon č. 539/2008 Z. z. v znení zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-539>.
4. Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2006-24>
5. Dostupné. <https://www.zakarovce.sk/>
6. Dostupné. [Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia \(sazp.sk\)](https://www.sazp.sk/).
7. Dostupné. <https://www.nsrv.sk/index.php?pl=18&article=615>.
8. Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2002-543>.
9. Opatrenie Ministerstva životného prostredia SR č. 1/2017 zo dňa 07.12.2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo dňa 14.07.2004. Dostupné. <https://www.minzp.sk/files/vestniky/vestnik-2017-6.pdf>
10. Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 196/2010 Z.z. o vyhlásení Chráneného vtáčieho územia Volovské vrchy. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-196>
11. Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) č. 13/2018 o tvorbe, údržbe, a ochrane zelene na území obce Žakarovce zo dňa 04.05.2018. Dostupné. <https://www.zakarovce.sk/>
12. Dostupné. <https://www.sopsr.sk/cinnost/biotopy/mokrade/MokrSlov/tab2.htm#Gelnica>
13. Dostupné. <https://www.hbu.sk/sk/Chranene-loziskove-uzemia/Kosice.alej>
14. Dostupné. <https://envirozataze.enviroportal.sk/>
15. Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon). Dostupné. <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/364/>.
16. Zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov. Dostupné <https://www.zakonypreludi.sk/>
17. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Banská Bystrica. Program starostlivosti chránené vtáčie územie Volovské vrchy 2016 – 2045. November 2015. Dostupné. <http://www.sopsr.sk/ps.chvu2/files/Volovske-vrchy.pdf>.
18. Dostupné. https://web.vucke.sk/files/dokumenty/pub/regionalny_rozvoj/phsr/phsr_kapitola_13_1_7.pdf
19. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012, ktorou sa vykonávajú niektoré opatrenia zákona NR SR č. 137/2010 Z.z. o ovzduší. Dostupné. https://www.slov-lex.sk/pravnepredpisy/prilohy/SK/ZZ/2012/410/20210315_5304725-2.pdf, <https://www.epi.sk/zz/2010-137>.
20. Dostupné. https://www.shmu.sk/File/oko/rocnky/2020_Sprava_o_KO_v_SR_v2.pdf.
21. Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) č. 15/2020 o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia na území obce Žakarovce. Dostupné. <https://www.zakarovce.sk/>

22. Vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Dostupné. <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/549/>
23. Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2015-79>
24. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch. Dostupné. <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/371/>.
25. Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) obce Žakarovce č. 3/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území obce Žakarovce v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch. Dostupné. <https://www.zakarovce.sk/>
26. Dostupné. <https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/Slovensko-2030.pdf>
27. Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-5>
28. Zákon č. 417/2013 o pomoci v hmotnej núdzi. Dostupné. <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2013/417/>
29. Dostupné. https://sk.wikipedia.org/wiki/Cestov%C3%BD_ruch.
30. Dostupné. <https://www.cykloportal.sk/trasy/021-hnilecka-cyklomagistrala/>
31. Dostupné. <https://www.gelnica.sk/>
32. Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2002-49>.
33. Dostupné. <https://www.kamnavylet.sk/sk/atrakcie/zakarovce>
34. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-448>.
35. Komunitný plán sociálnych služieb obce Žakarovce na roky 2022 – 2027. Dostupné. <https://www.zakarovce.sk/>.
36. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/1990-369>.
37. Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-583>.
38. Zákon č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/1993-171>.
39. Nariadením prezidenta Policajného zboru č. 80/2018 o činnosti základných útvarov služby poriadkovej polície Policajného zboru. Dostupné. <https://www.minv.sk/>
40. Dostupné. [https://sk.wikipedia.org/wiki/Gelnica_\(okres\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Gelnica_(okres))
41. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001. Dostupné. <https://www.mindop.sk/>.
- 42/ Dostupné. https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/themes/regional/kosicky%20kraj/about!/ut/p/z0/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziw3wCLJycDB0N3M1DDA08_fyCQ8MsAo19PQz1C7IdFQHCdmVI/.
- 43/ Metodika na vypracovanie PHRSR. Povinné prílohy, plánovacie formuláre a podporné dokumenty. Verzia 1.0. 2014. Dostupné. <https://web.vucke.sk/>
44. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027. Dostupné. <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/>.
45. Agenda 2030. Dostupné. <https://www.mirri.gov.sk/>.
46. Stratégia Slovensko 2030. Dostupné. <https://www.mirri.gov.sk/>.
47. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického kraja na roky 2016 – 2022.

Dostupné. <https://web.vucke.sk/>.

48. Stratégia MAS Hnilec. Dostupné. <https://www.mashnilec.sk/>

49. Zákon č. 292/2014 o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné.

<https://www.zakonypreludi.sk>

Ďalšie zdroje

Vlastné spracovanie

Obecný úrad

Štatistický úrad SR

ÚPSVaR

Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Materská škola Žakarovce

[Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia \(sazp.sk\)](#)

<https://mapa.zoznam.sk/>

<https://www.google.com/maps>

<https://www.sopsr.sk/natura>

<https://mojaobec.statistics.sk/>

<http://datacube.statistics.sk/>

<http://www.hospodarenieobci.sk/>

<https://www.scitanie.sk/>

<https://www.vsetkyfirmy.sk/>

<https://www.zzz.sk/zariadenia/okres-gelnica/>

<https://www.finstat.sk/00329801>

[Enviroportál - životné prostredie online \(enviroportal.sk\)](#)

Ďalšia súvisiaca legislatíva

1/ Nariadenie vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami.

Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk>

ZOZNAM PRÍLOH

- 1/ Vstupná správa k vypracovaniu dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 – 2030“ - (samostatná príloha)
- 2/ Uznesenie OcZ Žakarovce č. 21/2022 zo dňa 07.06.2022 – schválenie Vstupnej správy PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 - 2030
- 3/ Formulár 6 (Ú 6) Zoznam členov pracovných skupín
- 4/ Formulár 10 (A 7) Evidencia podnikateľských subjektov (samostatná príloha v xlsx.)
- 5/ Formulár 11 (A 8) Evidencia mimovládnych organizácií (samostatná príloha v xlsx.)
- 6/ Dotazník k Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 – 2030
- 7/ Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu k tvorbe Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 - 2030
- 8/ Uznesenie OcZ Žakarovce č. 38/2022 - prerokovanie návrhu strategickej časti a dokumentu PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 - 2030
- 9/ Oznámenie o strategickom dokumente na zisťovacie konanie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (SEA) (samostatná príloha)

- 10/ Rozhodnutie OÚ OSŽP Gelnica č. _____ zo zisťovacieho konania strategického dokumentu PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030 (samostatná príloha)
- 11/ Uznesenie OcZ - schválenie PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 - 2030
- 12/ Záverečná správa tvorby stratégie PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 - 2030

Príloha č. 2 : Uznesenie OcZ Žakarovce č. 21/2022 zo dňa 07.06.2022 – schválenie
Vstupnej správy PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 - 2030

OBEC ŽAKAROVCE

- Obecné zastupiteľstvo v ŽAKAROVCIACH

Opis uznesenia č. 21/2022

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Žakarovciach konaného dňa 07.06.2022

Obecné zastupiteľstvo v Žakarovciach

schvaľuje

Vstupnú správu pre spracovanie dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 – 2030“.

Ing. Štefan Tulipán v.r.
starosta obce

Príloha č. 3 : Formulár 6 (Ú 6) Zoznam členov pracovných skupín

Funkcia	Titl., Meno a priezvisko	Funkcia v pracovnom zaradení
Zoznam členov riadiaceho výboru		
Gestor PHRSR	Ing. Štefan Tulipán	starosta obce Žakarovce
Koordinátor spracovania PHRSR	Ing. Ľudovít Gurčík	projektový manažér regionálneho rozvoja
Člen riadiaceho výboru	Jozef Luščák	zástupca starostu obce Žakarovce
Člen riadiaceho výboru	Mgr. Michaela Regensbogenová	administratívna pracovníčka obce Žakarovce
Člen riadiaceho výboru	Lucia Šimová	ekonómka obce Žakarovce
Člen riadiaceho výboru	Dáša Šimová	koordinátor aktivačných prác obce Žakarovce
Člen riadiaceho výboru	Marián Marcinko	poslanec OcZ Žakarovce
Zoznam členov tímu pre koordináciu tvorby a implementácie PHRSR		
Hospodárska pracovná skupina		
koordinátor	Jozef Luščák	zástupca starostu obce Žakarovce
člen	Lucia Šimová	ekonómka obce Žakarovce
člen	Mária Falatková	poslankyňa OcZ Žakarovce
Sociálna pracovná skupina		
koordinátor	Mgr. Michaela Regensbogenová	administratívna pracovníčka obce Žakarovce
člen	Darina Kovalčíková	riaditeľka MŠ Žakarovce
člen	František Lauf	poslanec OcZ Žakarovce
Pracovná skupina - Životné prostredie		
koordinátor	Dáša Šimová	koordinátor aktivačných prác obce Žakarovce
člen	Marián Marcinko	poslanec OcZ Žakarovce
člen	Jozef Brutovský	poslanec OcZ Žakarovce

Zdroj : vlastné spracovanie

Príloha č. 6 : Dotazník k Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 – 2030

Európska únia
Európsky sociálny fond

Dotazník realizovaný pre obec Žakarovce za účelom vypracovania strategického rozvojového dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023+“.

Vážení občania,

dovoľte, aby sme Vám poďakovali za spoluprácu i čas, ktorý nám venujete pri vyplňaní nasledujúceho dotazníka. Dotazník je anonymný a bude slúžiť pre potreby obce a výsledky budú podkladom k príprave nového strednodobého strategického rozvojového dokumentu obce „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023+. Vašu odpoveď vyznačte do ☐ písmenkom x

CHARAKTERISTIKA RESPONDENTA :

Pohlavie

- ☐ muž
☐ žena

Veková kategória

- ☐ 15 – 19 rokov
☐ 20 – 29 rokov
☐ 30 – 39 rokov
☐ 40 – 49 rokov
☐ 50 – 64 rokov
☐ 65 a viac rokov

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie

- ☐ základné
☐ vyučený/á
☐ vyučený/á s maturitou
☐ stredné všeobecné
☐ stredné odborné
☐ vysokoškolské I. stupeň
☐ vysokoškolské II. stupeň
☐ iné

Ekonomická aktivita

- ☐ zamestnaný/á
☐ súkromný/á podnikateľ/ka
☐ dôchodca/kyňa
☐ študent/ka
☐ materská dovolenka
☐ nezamestnaný/á
☐ iné

1. Máte v Žakarovciach trvalé alebo prechodné bydlisko ?

- ☐ trvalé bydlisko
- ☐ prechodné bydlisko

2. Ako ste spokojný/á s kvalitou života v obci ?

- ☐ veľmi spokojný/á
- ☐ spokojný/á
- ☐ menej spokojný/á
- ☐ nespokojný/á

3. Ako hodnotíte rozvoj a napredovanie obce v posledných 5 rokoch ?

- ☐ pozitívne
- ☐ priemerne
- ☐ negatívne
- ☐ neviem posúdiť

4. Odkiaľ najčastejšie čerpáte informácie o Vašej obci ?

- ☐ internet
- ☐ rozhlas/televízia
- ☐ úradná tabuľa
- ☐ rodina/priatelia

5. Poznáte rozvojové aktivity svojej obce ?

- ☐ áno
- ☐ čiastočne
- ☐ nie

6. Ktoré z nasledujúcich oblastí je podľa Vášho názoru potrebné v obci čo najskôr riešiť a rozvíjať) ? ((x) vyberte max. 5 najdôležitejšie)

- ☐ ekonomický rozvoj (rozvoj služieb, malého a stredného podnikania ...)
- ☐ rozvoj ľudských zdrojov
- ☐ zlepšenie technickej a dopravnej infraštruktúry (výstavba, dokončenie, rekonštrukcia)
- ☐ vyšpecifikované v otázke nižšie
- ☐ rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnych služieb (výstavba, rekonštrukcia a skvalitnenie)
- ☐ rozvoj kultúry, kultúrnych činností
- ☐ rozvoj športových aktivít
- ☐ ochrana životného prostredia
- ☐ rozvoj cestovného ruchu
- ☐ školstvo a vzdelávanie
- ☐ rozvoj a skvalitňovanie služieb a výroby
- ☐ rozvoj a skvalitňovanie vzťahov OBEC - OBČANIA
- ☐ rozvoj bývania (nové lokality pre individuálnu bytovú výstavbu ...)
- ☐ využívanie obnoviteľných zdrojov energie (slnko, voda, vietor)
- ☐ rozvoj odpadového hospodárstva
- ☐ iné

7. Ak si myslíte, že je potrebné zlepšenie technickej infraštruktúry (výstavba, dokončenie, rekonštrukcia), tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ?
((x) vyberte max. 3 najdôležitejšie)

- ☐ výstavba odvodňovacích rigolov a priekop
- ☐ kanalizačná sieť
- ☐ energetická sieť (opravy, prekládky, rozšírenie)
- ☐ verejné osvetlenie
- ☐ verejne prístupný internet
- ☐ vodovod, voda
- ☐ zásobovanie teplom
- ☐ plyn
- ☐ iné

8. Ak si myslíte, že je potrebné zlepšenie dopravnej infraštruktúry (výstavba, dokončenie, rekonštrukcia), tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ?
((x) vyberte max. 3 najdôležitejšie)

- ☐ miestne komunikácie
- ☐ úprava/rozšírenie autobusových zastávok
- ☐ informačné tabule
- ☐ zvýšenie prepravnej intenzity dopravy
- ☐ parkoviská
- ☐ chodníky
- ☐ cyklodoprava
- ☐ iné

9. Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnych služieb (výstavba, modernizácia a skvalitnenie služieb), tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? ((x) vyberte max. 3 najdôležitejšie)

- ☐ materská škola
- ☐ základná škola
- ☐ telocvičňa
- ☐ školské ihrisko
- ☐ klub mládeže
- ☐ denné centrum pre seniorov
- ☐ sociálne príspevky na stravu dôchodcom
- ☐ doplnkové vzdelávanie pre občanov
- ☐ komunitné centrum
- ☐ starostlivosť o zdravotne postihnutých občanov
- ☐ starostlivosť o sociálne odkázaných občanov
- ☐ iné

10. Ak si myslíte, že je potrebné zlepšenie kultúry, kultúrnych činností a služieb, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? ((x) vyberte max. 2 najdôležitejšie)

- ☐ hudobné programy, tanečné akcie
- ☐ spoločenské posedenia s kultúrnym programom
- ☐ súťaže (detské, mládežnícke, pre dospelých)
- ☐ podpora tradícií (zachovávanie a obnova)
- ☐ umenie
- ☐ knižnica a knižné aktivity
- ☐ iné

11. Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj športových aktivít v obci, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? ((x) vyberte max. 2 najdôležitejšie)

- ☐ detské ihrisko
- ☐ multifunkčné športové ihrisko
- ☐ futbalový areál
- ☐ voľnočasové športové aktivity v interiéri
- ☐ športové podujatia
- ☐ cyklotrasy
- ☐ turistika
- ☐ telocvičňa
- ☐ iné

12. Ak si myslíte, že sú potrebné aktivity v oblasti životného prostredia, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? ((x) vyberte max. 2 najdôležitejšie)

- ☐ úprava verejných priestranstiev
- ☐ úprava zelene, parkov, oddychových zón
- ☐ úprava okolia vodných plôch
- ☐ protipovodňové opatrenia
- ☐ opatrenia k ochrane ovzdušia
- ☐ opatrenia proti čiernym skládkam
- ☐ znižovanie energetickej efektívnosti budov
- ☐ rozvoj nízkouhlíkovej dopravy
- ☐ iné

13. Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj cestovného ruchu, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? ((x) vyberte max. 2 najdôležitejšie)

- ☐ informačné centrum
- ☐ rozvoj služieb pre turistov (ubytovacie, stravovacie...)
- ☐ rozvoj atrakcií
- ☐ cyklistické trasy
- ☐ turistické chodníky
- ☐ dopravná infraštruktúra
- ☐ iné

14. Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj odpadového hospodárstva, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (x) vyberte max. 2 najdôležitejšie)

- ☐ skvalitnenie triedenia odpadov
- ☐ likvidácia nelegálnych skládok odpadov
- ☐ častejšie služby zberu odpadu veľkokapacitnými kontajnermi
- ☐ umiestnenie košov na odpadky
- ☐ zberný dvor
- ☐ obehové odpadové hospodárstvo
- ☐ iné

15. Ktoré sú podľa Vás najväčšie problémy, nedostatky obce ? (kritické oblasti rozvoja v súčasnosti)

.....

.....

16. Ak by ste mali možnosť rozhodovať o využití verejných finančných prostriedkov obce, na čo by ste ich vo Vašej obci prednostne využili ?

.....

.....

17. Uved'te iné pripomienky, návrhy a odporúčania k rozvoju obce

.....

.....

Príloha č. 7 : Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu k tvorbe Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 - 2030

Európska únia
Európsky sociálny fond

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

**DOTAZNÍK
K PROGRAMU
HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE ŽAKAROVCE
NA ROKY 2023+**

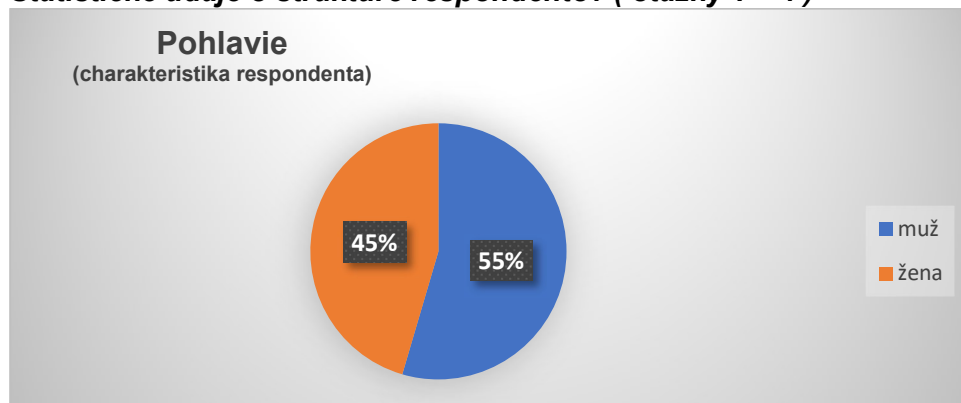
**Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu
občanov obce ŽAKAROVCE**

Názov projektu : Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica
NFP314011APG4 Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Dotazníkového prieskumu k programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023+ sa v období od 04.04. 2022 – 25.04.2022 zúčastnilo celkom 44 respondentov.

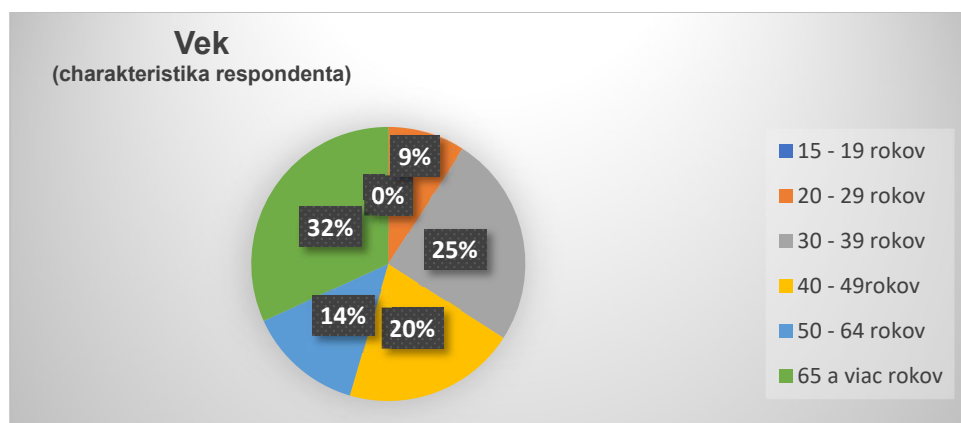
*(boli spracované 2 druhy dotazníkov so zhodným obsahom -
v elektronickej forme cez google dokumenty umiestnený na elektronickej stránke obce
-v textovej forme umiestnené na verejných miestach v obci (vyplnených 31 dotazníkov).*

Štatistické údaje o štruktúre respondentov (otázky 1 – 4)

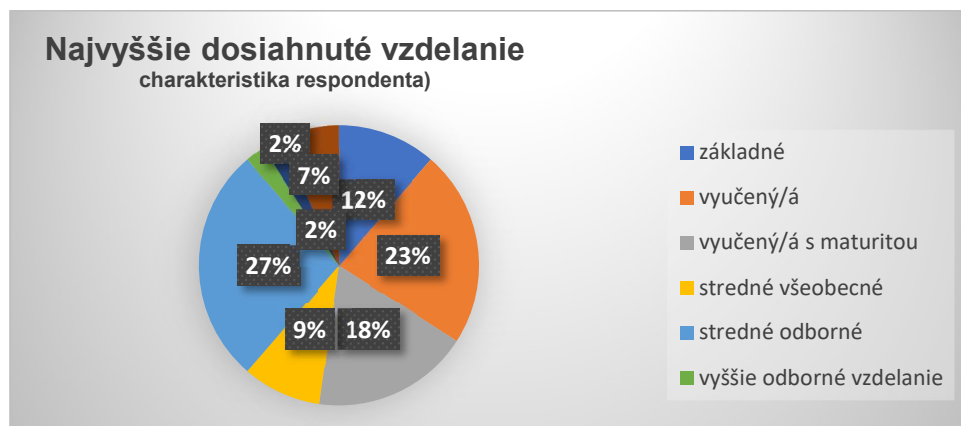
Pohlavie respondenta	Počet	Percento
muž	24	55%
žena	20	45%
celkový počet respondentov	44	100%

Odpovedalo 44 respondentov, z toho 24 mužov a 20 žien.

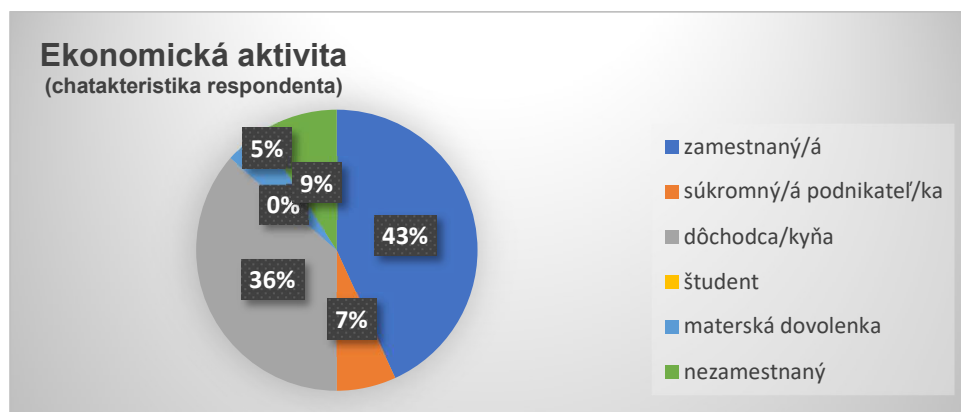
Vek respondenta	Počet	Percento
15 – 19 rokov	0	0%
20 – 29 rokov	4	9%
30 – 39 rokov	11	25%
40 – 49 rokov	9	20%
50 – 64 rokov	6	14%
65 a viac rokov	14	32%
celkový počet respondentov	44	100%

Dotazníkového prieskumu zo 44 zúčastnených podľa veku najviac odpovedalo zo skupiny 65 a viac rokov - 14 respondentov, následne zo skupiny 30 – 39 rokov - 11 respondentov a zo skupiny 40 – 49 rokov -9 respondentov. Prehľad o skupinách respondentov podľa veku sú uvedené v tabuľke a grafe.

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet	Percento
základné	5	12%
vyučený/á	10	23%
vyučený/á s maturitou	8	18%
stredné všeobecné	4	9%
stredné odborné	12	27%
vyššie odborné vzdelanie	1	2%
vysokoškolské I. stupeň	1	2%
vysokoškolské II. stupeň	3	7%
celkový počet respondentov	44	100,0%

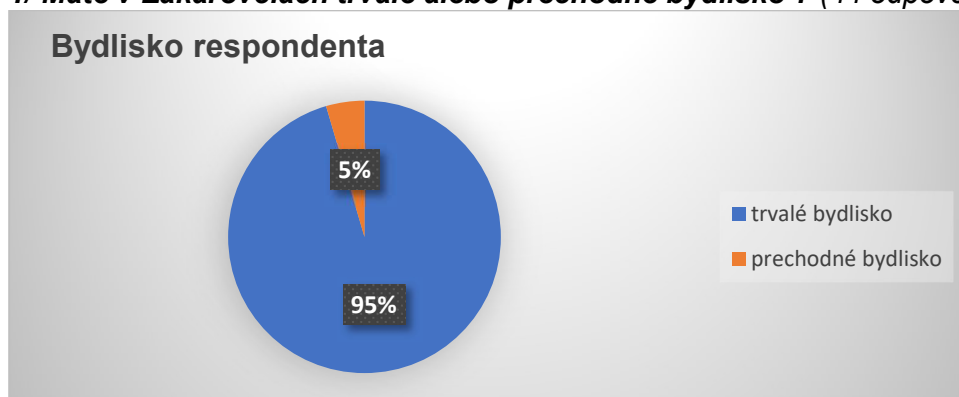
Dotazníkového prieskumu zo 44 zúčastnených sa podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania zapojilo najviac zo skupiny so stredným odborným vzdelaním - 12 respondentov, zo skupiny vyučený/á – 10, vyučený/á s maturitou - 8, so základným vzdelaním - 5, s vysokoškolským vzdelaním II. stupeň - 3 respondenti. Prehľad o skupinách respondentov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania sú uvedené v tabuľke a grafe.

Ekonomická aktivita	Počet	Percento
Zamestnaný/á	19	43%
súkromný/á podnikateľ/ka	3	7%
dôchodca/kyňa	16	36%
študent/ka	0	0%
materská dovolenka	2	5%
nezamestnaný/á	4	9%
celkový počet respondentov	44	100,0 %

Dotazníkového prieskumu zo 44 respondentov podľa ekonomickej aktivity sa najviac zúčastnilo zo skupiny zamestnaných – 19, následne 16 dôchodcov, 4 nezamestnaní, 3 súkromní podnikatelia a 2 respondenti zo skupiny na materskej dovolenke.

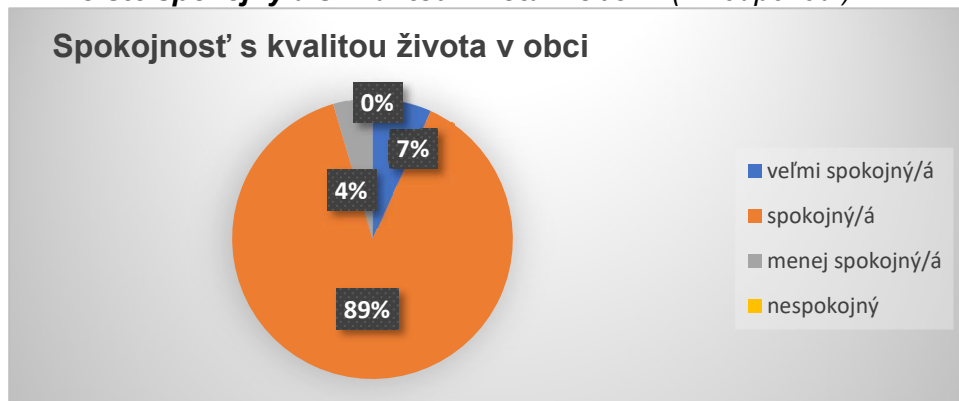
1/ Máte v Žakarovciach trvalé alebo prechodné bydlisko ? (44 odpovedí)

Bydlisko	Počet	Percento
Trvalé bydlisko	42	95%
Prechodné bydlisko	2	5%
celkový počet respondentov	44	100,0 %

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 42 respondentov s trvalým bydliskom v obci a 2 respondenti s prechodným bydliskom v obci.

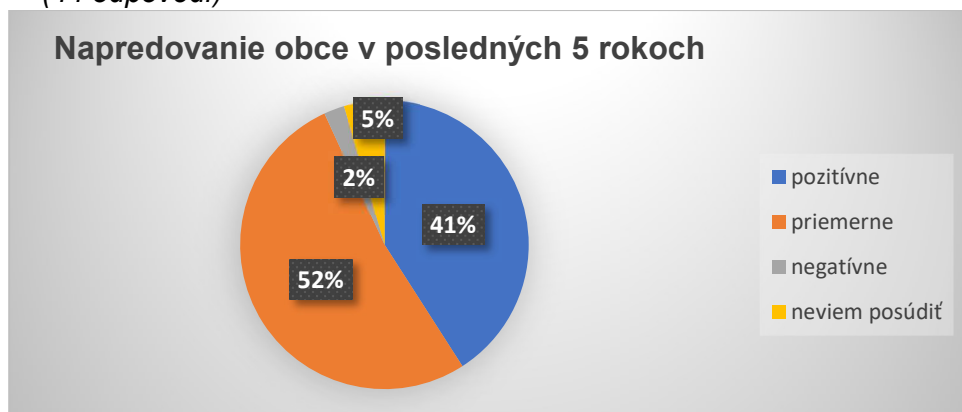
2/ Ako ste spokojný/á s kvalitou života v obci ? (44 odpovedí)

Spokojnosť s kvalitou života v obci	Počet	Percento
veľmi spokojný/á	3	7%
spokojný/á	39	89%
menej spokojný/á	2	4%
nespokojný/á	0	0%
celkový počet respondentov	44	100,0 %

Dotazníkového prieskumu zo 44 odpovedí sa 39 respondenti k spokojnosti s kvalitou života v obci vyjadrili, že sú spokojní, 3 respondenti sú veľmi spokojní a 2 respondenti sú menej spokojní.

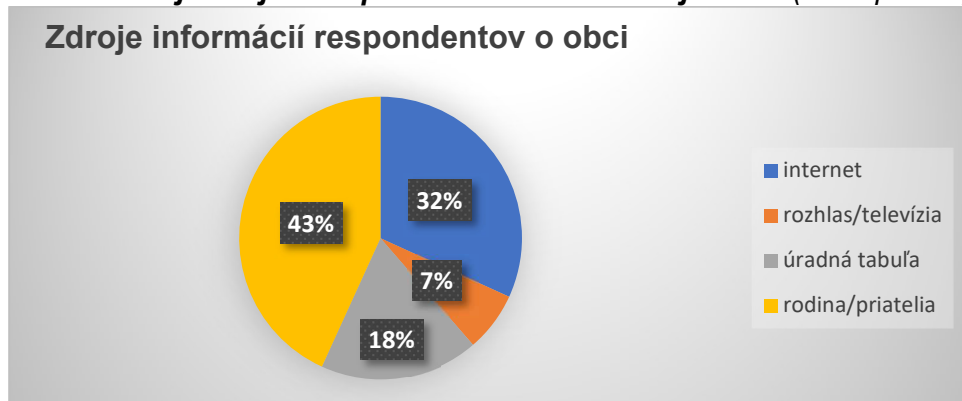
3/ Ako hodnotíte rozvoj a napredovanie obce v posledných 5 rokoch ? (44 odpovedí)

Ako hodnotíte rozvoj a napredovanie obce v posledných 5 rokoch	Počet	Percento
pozitívne	18	41%
priemerne	23	52%
negatívne	1	2%
neviem posúdiť	2	5%
celkový počet respondentov	44	100,0 %

Dotazníkového prieskumu zo 44 respondentov sa 23 vyjadrili, že rozvoj a napredovanie obce v posledných 5 rokoch hodnotia priemerne, 18 pozitívne, 1 negatívne a 2 nevedeli posúdiť.

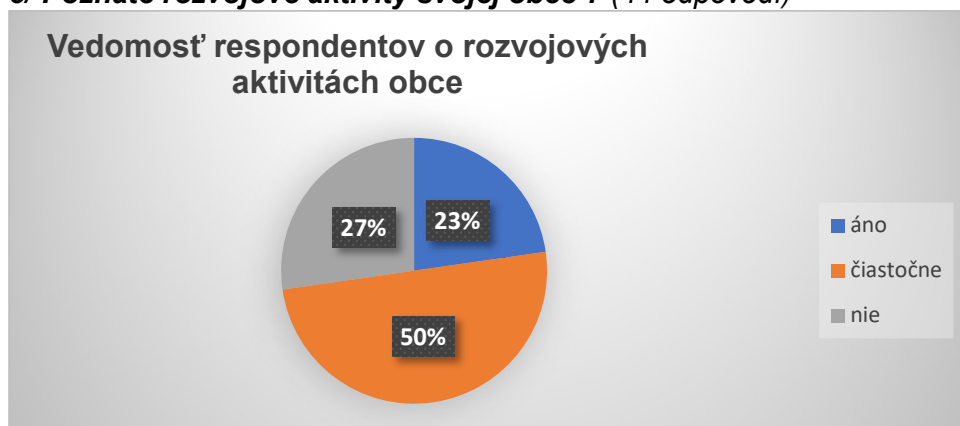
4/ Odkiaľ najčastejšie čerpáte informácie o Vašej obci ? (44 odpovedí)

Zdroje informácií respondentov o obci	Počet	Percento
internet	14	32%
rozhlas/televízia	3	7%
úradná tabuľa	8	18%
rodina/ priatelia	19	43%
celkový počet respondentov	44	100,0 %

Dotazníkového prieskumu zo 44 respondentov sa 19 vyjadrili, že najčastejšie informácie o obci čerpajú od rodiny a priateľov, 14 z internetu, 8 respondenti z úradnej tabule obce a 3 respondenti z rozhlasu a televízie.

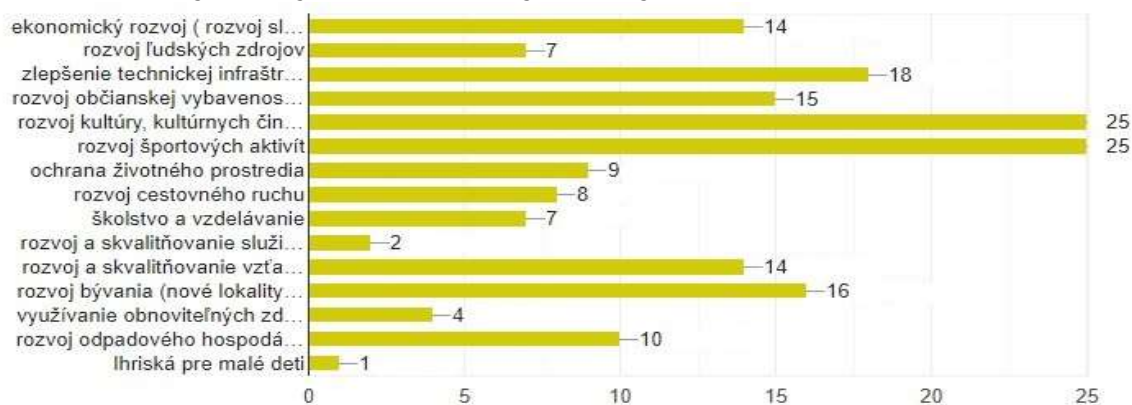
5/ Poznáte rozvojové aktivity svojej obce ? (44 odpovedí)

Poznáte rozvojové aktivity svojej obce ?	Počet	Percento
áno	10	23%
čiastočne	22	50%
nie	12	27%
celkový počet respondentov	44	100,0 %

K otázke zo 44 respondentov sa 22 vyjadrili, že čiastočne poznajú rozvojové aktivity obce, 12 respondentí nepoznajú a 10 respondentí poznajú rozvojové aktivity obce.

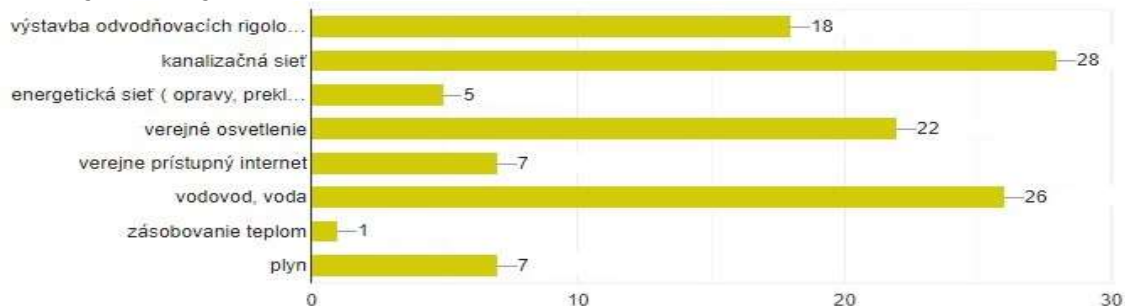
6/ Ktoré z nasledujúcich oblastí je podľa Vášho názoru potrebné v obci čo najskôr riešiť a rozvíjať ? (vyberte max. 5 najdôležitejšie) - (44 respondentov)

Potreba riešenia a rozvoja oblastí v obci	Počet odpovedí
ekonomický rozvoj	14
rozvoj ľudských zdrojov	7
zlepšenie technickej infraštruktúry	18
rozvoj občianskej vybavenosti a soc. služieb	15
rozvoj kultúry a kultúrnych činností	25
rozvoj športových aktivít	25
ochrana životného prostredia	9
rozvoj cestovného ruchu	8
školsťvo a vzdelávanie	7
rozvoj a skvalitnenie služieb	2
rozvoj a skvalitnenie vzťahov OBEC - OBČANIA	14
rozvoj bývania a bytovej politiky	16
využívanie obnoviteľných zdrojov energie	4
rozvoj odpadového hospodárstva	10
iné	1

Dotazníkového prieskumu zo 44 respondentov, kde bola možnosť označiť max. 5 najdôležitejšie oblasti, ktoré je potrebné v obci riešiť a rozvíjať je najviac 25 odpovedí smerovaných zhodne k rozvoju kultúry, kultúrnych činností a rozvoju športových aktivít, 18 odpovedí k zlepšeniu technickej infraštruktúry, 16 odpovedí k rozvoju bývania a bytovej politiky, 15 k rozvoju občianskej vybavenosti a sociálnych služieb a zhodne 14 odpovedí ku ekonomickému rozvoju a rozvoju a skvalitňovaniu vzťahov OBEC – OBČANIA. Výsledky ďalších oblastí sú uvedené v grafe a tabuľke.

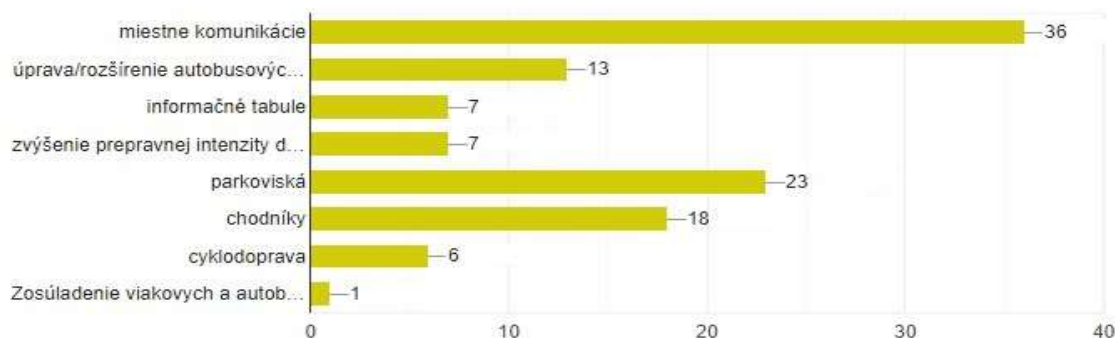
7/ Ak si myslíte, že je potrebné zlepšenie technickej infraštruktúry (výstavba, dokončenie, rekonštrukcia), tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 3 najdôležitejšie) - (44 respondentov)

Prioritné oblasti, ak je potrebné zlepšenie technickej infraštruktúry	Počet odpovedí
výstavba odvodňovacích rigolov a priekop	18
kanalizačná sieť	28
energetická sieť (opravy, prekládky, rozšírenie)	5
verejné osvetlenie	22
verejne prístupný internet	7
vodovod, voda	26
zásobovanie teplom	1
plyn	7

Dotazníkového prieskumu zo 44 respondentov s možnosťou označiť max. 3 najdôležitejšie oblasti rozvoja technickej infraštruktúry je pre 28 respondentov prioritou kanalizačná sieť, pre 26 respondentov problematika vodovod, voda, pre 22 verejné osvetlenie a pre 18 výstavba odvodňovacích rigolov a priekop. Výsledky ďalších oblastí sú uvedené v grafe a tabuľke.

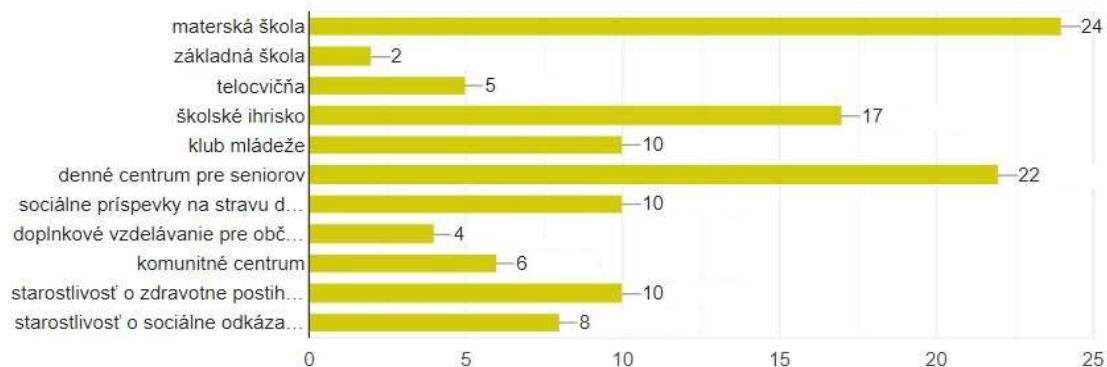
8/ Ak si myslíte, že je potrebné zlepšenie dopravnej infraštruktúry (výstavba, dokončenie, rekonštrukcia), tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 3 najdôležitejšie) - (44 respondentov)

Prioritné oblasti rozvoja dopravnej infraštruktúry	Počet odpovedí
miestne komunikácie	36
úprava/rozšírenie autobusových zastávok	13
informačné tabule	7
zvýšenie prepravnej intenzity dopravy	7
parkoviská	23
chodníky	18
cyklodoprava	6
Iné (zosúladenie vlakového a autobusového spojenia)	1

Dotazníkového prieskumu zo 44 respondentov k otázke najdôležitejších oblastí rozvoja dopravnej infraštruktúry, s možnosťou označiť max. 3 odpovede, je pre 36 respondentov prioritou problematika miestnych komunikácií, následne pre 23 respondentov parkoviská, pre 18 chodníky, pre 13 úprava/rozšírenie autobusových zastávok. Výsledky ďalších oblastí sú uvedené v grafe a tabuľke.

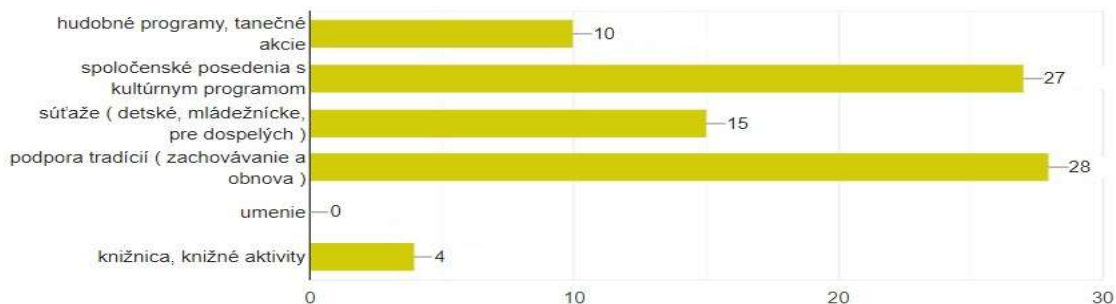
9/ Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnych služieb (výstavba, modernizácia a skvalitnenie služieb), tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 3 najdôležitejšie) - (44 respondentov)

Prioritné oblasti rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnych služieb	Počet odpovedí
materská škola	24
základná škola	2
telocvičňa	5
školské ihrisko	17
klub mládeže	10
denné centrum pre seniorov	22
sociálne príspevky na stravu dôchodcom	10
doplnkové vzdelávanie pre občanov	4
komunitné centrum	6
starostlivosť o zdravotne postihnutých občanov	10
starostlivosť o sociálne odkázaných občanov	8

Dotazníkového prieskumu zo 44 respondentov, kde bola možnosť označiť max. 3 najdôležitejšie oblasti rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnych služieb bolo najviac 24 odpovedí k problematike Materskej školy, následne 22 odpovedí k dennému centru pre seniorov, 17 odpovedí ku školskému ihrisku, zhodne 10 respondenti považujú za prioritu klub mládeže, sociálne príspevky na stravu dôchodcom a starostlivosť o zdravotne postihnutých občanov. Výsledky ďalších oblastí sú uvedené v grafe a tabuľke.

10/ Ak si myslíte, že je potrebné zlepšenie kultúry, kultúrnych činností a služieb, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 2 najdôležitejšie) – (44 respondentov)

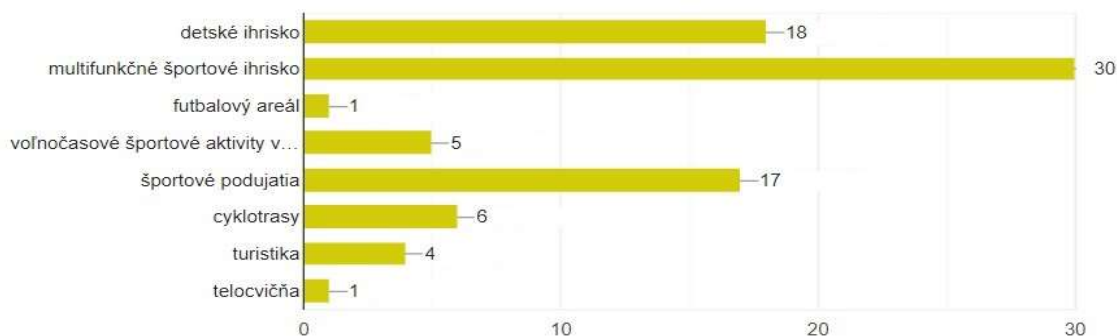

Prioritné oblasti, ak je potrebné zlepšenie kultúry, kultúrnych služieb	Počet
hudobné programy, tanečné akcie	10
spoločenské posedenia s kultúrnym programom	27
súťaže (detské, mládežnícke, pre dospelých)	15
podpora tradícií (zachovanie a obnova)	28
umenie	0
knižnica, knižné aktivity	4

Dotazníkového prieskumu zo 44 respondentov s možnosťou označiť max. 2 odpovede k najdôležitejším oblastiam rozvoja kultúry, kultúrnych činností a služieb obce je pre 28 respondentov

priorita podpora tradícií, pre 27 spoločenské posedenia s kultúrnym programom, pre 15 respondentov sú prioritou súťaže a u 10 sú prioritou hudobné programy, tanečné akcie. Výsledky ďalších oblastí sú uvedené v grafe a tabuľke.

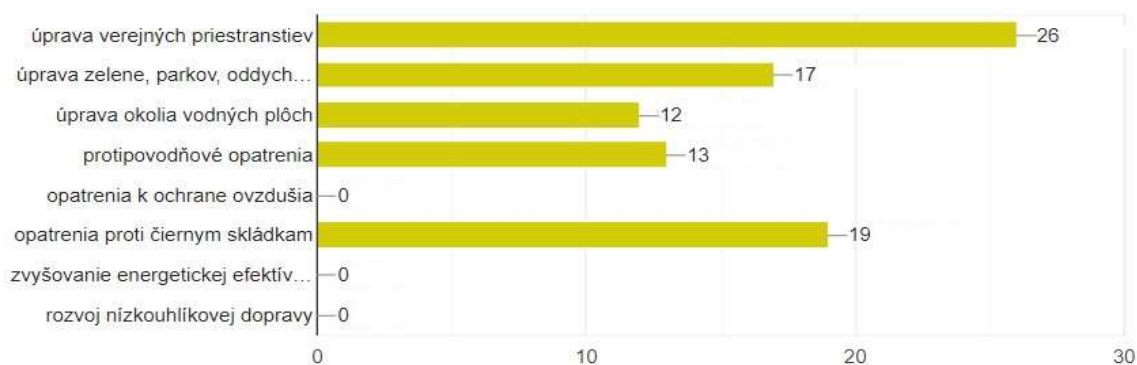
11/ Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj športových aktivít, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 2 najdôležitejšie) - (44 respondentov)

Prioritné oblasti, ak je potrebný rozvoj športových aktivít	Počet
detské ihrisko	18
multifunkčné športové ihrisko	30
futbalový areál (tribúna, šatne, plocha)	1
voľnočasové športové aktivity v interiéri	5
športové podujatia	17
cyklotrasy	6
turistika	4
telocvičňa	1

Dotazníkového prieskumu zo 44 respondentov sa k otázke s možnosťou označiť max. 2 najdôležitejšie oblasti rozvoja športových aktivít obce je pre 30 respondentov prioritou multifunkčné športové ihrisko, pre 18 detské ihrisko, pre 17 športové podujatia a pre 6 respondentov sú prioritou cyklotrasy . Výsledky ďalších oblastí sú uvedené v grafe a tabuľke.

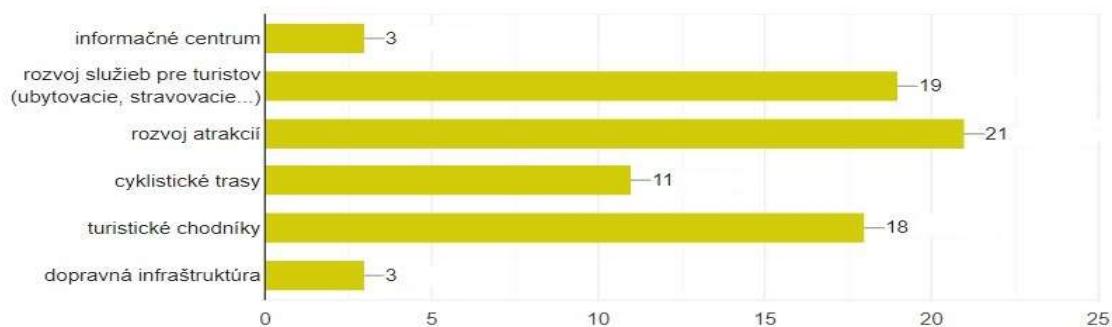
12/ Ak si myslíte, že sú potrebné aktivity v oblasti životného prostredia, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 2 najdôležitejšie) - (44 respondentov)

Priority v oblasti životného prostredia	Počet
úprava verejných priestranstiev	26
úprava zelene, parkov, oddychových zón	17
úprava okolia vodných plôch	12
protipovodňové opatrenia	13
opatrenia k ochrane ovzdušia	0
opatrenia proti čiernym skládkam	19
znižovanie energetickej zaťažnosti obecných budov	0
rozvoj nízkouhlíkovej dopravy	0

Dotazníkového prieskumu zo 44 respondentov s možnosťou označiť max. 2 najdôležitejšie prioritné aktivity v oblasti ochrany životného prostredia je pre 26 respondentov prioritou úprava verejných priestranstiev, u 19 respondentov prioritou opatrenia proti čiernym skládkam, u 17 úprava zelene, parkov, oddychových zón a u 13 odpovedí protipovodňové opatrenia. Výsledky ďalších oblastí sú uvedené v grafe a tabuľke.

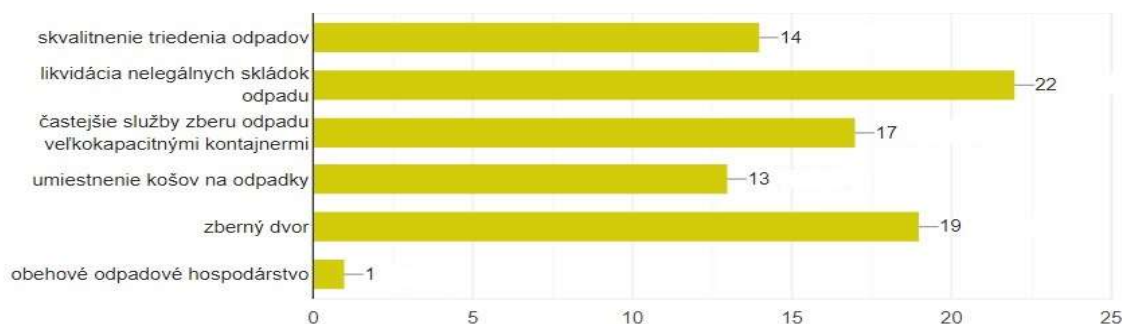
13/ Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj cestovného ruchu, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 2 najdôležitejšie) - (44 respondentov)

Priority v oblasti rozvoja cestovného ruchu	Počet
Informačné centrum	3
rozvoj služieb pre turistov (ubytovacie, stravovacie ..)	19
rozvoj atrakcií	21
cyklistické trasy	11
turistické chodníky	18
dopravná infraštruktúra	3

Dotazníkového prieskumu zo 44 respondentov sa k otázke s možnosťou označiť max. 2 najdôležitejšie oblasti rozvoja cestovného ruchu je pre 21 respondentov prioritou rozvoj atrakcií, pre 19 je prioritou rozvoj služieb pre turistov, pre 18 sú prioritou turistické chodníky a pre 11 cyklistické trasy. Výsledky ďalších oblastí sú uvedené v grafe a tabuľke.

14/ Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj odpadového hospodárstva, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 2 najdôležitejšie) - (44 respondentov)

Priority v oblasti rozvoja odpadového hospodárstva	Počet
skvalitnenie triedenia odpadov	14
likvidácia nelegálnych skládok odpadu	22
častejšie služby zberu odpadu veľkokapacitnými kontajnermi	17
umiestnenie košov na odpadky	13
zberný dvor	19
obehové odpadové hospodárstvo	1

Dotazníkového prieskumu zo 44 respondentov sa k otázke s možnosťou označiť max. 2 najdôležitejšie oblasti rozvoja odpadového hospodárstva je pre 22 respondentov prioritou likvidácia nelegálnych skládok odpadu, pre 19 respondentov zberný dvor, pre 17 častejšie služby zberu odpadu veľkokapacitnými kontajnermi a pre 14 skvalitnenie triedenia odpadov. Výsledky ďalších oblastí sú uvedené v grafe a tabuľke.

15/ Ktoré sú podľa Vás najväčšie problémy, nedostatky obce ? (kritické oblasti rozvoja v súčasnosti)
(15 odpovedí, tak ako ich uviedli respondenti)

obecný rozhlas, osvetlenie
cesty
oblasť odpadového hospodárstva, sociálne služby
odpadové hospodárstvo, cestovný ruch
odpadové hospodárstvo
odpad pri MRK
detské ihrisko pre deti, pretože tu sa s deťmi nemá kam ísť!!
Hlavným nedostatkom obce je neporiadok na hornej kolónii, horší ako na Luníku9, veľká kopa túlavých psov, neprihlásených a vyhľadávaných, ktorí žerú jeden druhého
čierne skládky v oblasti Zuzana. infraštruktúra

Cintorín a schody ku kostolu likvidácia

Hrobové miesta

zlá poloha, nedostatok reklamy

Najväčšie problémy, nedostatky obce (vyhodnotenie)	Počet odpovedí
Odpadové hospodárstvo	3
Neporiadok a odpady v okolí MRK	3
Cintorín	2
Komunikácie v obci	1
Schody ku kostolu	1
Propagácia obce	1
Cestovný ruch	1
Detské ihrisko	1
Verejné osvetlenie	1
Obecný rozhlas	1

16/ Ak by ste mali možnosť rozhodovať o využití verejných finančných prostriedkov obce, na čo by ste ich vo Vašej obci prednostne využili ?
(15 odpovedí – tak ako ich uviedli respondenti)

obecný rozhlas, osvetlenie

detské ihrisko

uprava miestnych komunikácií, verejného priestranstva, uprava multifunkčného ihriska,

oprava miestnych komunikácií, vybudovanie parkovacích miest

na úpravu miestnych komunikácií

opravu mostov a miestnych komunikácií

na opravu ciest

detské ihriská, nejaké akcie pre rodiny s deťmi a dôchodcov

Likvidácia čiernych skládok a pokuta pre tých čo ich zakladajú

Oprava spevnenie potoka . Verejne osvetlenie vymena a rozšírenie

na obnovu majetku v obci

multifunkčné ihrisko

Prednostné využitie verejných finančných prostriedkov obce občanmi podľa oblastí (vyhodnotenie)	Počet odpovedí
Komunikácie v obci	4
Verejné osvetlenie	2
Obnova multifunkčného ihriska	2
Detské ihrisko	2
Úprava verejného priestranstva	1
Parkovacie miesta	1
Kultúrne, športové akcie v obci	1

Čierne skládky	1
Spevnenie potoka	1
Obecný rozhlas	1
Obnova majetku obce	1

17/ Uved'te iné pripomienky, návrhy a odporúčania k rozvoju obce
(6 odpovedí – tak ako ich uviedli respondenti)

väčšia informovanosť v rozhlase o dianí v obci

vytvorenie slnečnej elektrárne

Osadiť viac dopravných značiek a väčšia kontrola ich dodržiavania

aby sa dokončili koncové prašné cesty

vybudovať lyžiarsky vlek s umelým zasnežovaním

aby sa upravil Kultúrny dom

Pripomienky, návrhy, odporúčania k rozvoju obce (vyhodnotenie)	Počet odpovedí
Informovanosť o dianí v obci	1
Modernizácia kultúrneho domu	1
Slnečná elektráreň	1
Dopravné značenie s kontrolou ich dodržiavania	1
Dokončenie výstavby miestnych komunikácií	1
Lyžiarsky vlek s umelým zasnežovaním	1

Názov projektu : Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica
NFP314011APG4 Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Príloha č. 8 : Uznesenie OcZ Žakarovce č. 38/2022 - prerokovanie návrhu strategickej časti a dokumentu PHRSR obce Žakarovce na roky 2023 – 2030

OBEC ŽAKAROVCE

- **Obecné zastupiteľstvo v ŽAKAROVCIACH**

Opis uznesenia č. 38/2022

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Žakarovciach konaného dňa 11.10.2022

Obecné zastupiteľstvo v Žakarovciach

berie na vedomie

Návrh Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žakarovce na roky 2023 – 2030.

Ing. Štefan Tulipán v.r.
starosta obce